

ఆంధ్రపత్రిక

308429 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. I.

చెన్నపట్టణము 1915 సం. మార్చి నెల 13 వ తేది శనివారము

No. 316

సంపుటము. ౧

ఆంధ్రపత్రిక సంపాదక భవనము, పాణ్యపట్టణము, ఆంధ్రప్రదేశ్

సంచిక ౩౧౬

గమనింపుడు.

ఫోటో కలెక్షన్లు (బంగారు పోలింగులని) నెట్ ట్యూన్, బ్యాక్ బడ్, మొదలైన వాటిని కొద్దికొద్దిగా వ్రాసి చాక చేసి నామ. నెట్ ట్యూన్ రు 1-8-0 మొదలుకొనిగలవు. ప్రతికల్ప మనంద రు 55-0-0 లు మొదలు కొని గలవు. హాగోనియము అతిసరసము రు 17-8-0 మాత్రమే. (ప్రే) నీరు పొయ్యిలు 6-0-0 మొదలు రకములు గలవు.

వాతనోప్పి తలనోప్పి పల్లవీపులకు నాణ్యమైన మందులు 6 అణాలు మాత్రమే. ప్రతియింట నుండవలసింది.

గురువు లేక నే అనేకపాటలను హాగోనియమునై వాయించనేరెడి రు 8 లు వెలగల కాకికో బైండు ఫుల్లకములు మాత్రము కొద్దిప్రతు లున్నవి. గనుక యీ సమయమున హాగోనియమును చెన్నపట్టణమునుండి మీ కేవలపులు కాక లభింప నుండునట్లు పంపగలము. ముందుగా ధరలను తెలుసుకొని గోరినపాద రియికార్డు నాయకలెదు.

మద్రాసు పోస్టు సప్లయింగ్ ఏజెన్సీ
15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

గృహనిర్మాణములో అనవసరమైన వ్రాయుమును తగ్గింపుడు.

తేకుమానులు.

గృహము నిర్మించుటలో ముఖ్యమైన ఖర్చుకలవయే. అట్టి కలవయే యందు కొంచెము జాగ్రూకతగా నుండిన చాలలాభము కలదు. తేయేల, మానంద గృహమున కావలసిన రంగూను తేకు కలప చిట్టికిలయించి దూలములువరకు పనికివచ్చు అన్ని రకములు; కమ్మలు, వాగుములు, బల్లలు, దూలములు, పెద్దమానులు, చవుకగా కొరకును.

ఆర్. యా. ఆర్. బటన్సు.

స్టీలుమాన్యు ఫలకలు. రిఫరడర్లు మొదలుగాగల వన్ని మరియుతర మార్పుకల పయన్న మద్రాసు ధరలకంటె తక్కువ. బెజవాడ, తెనాలి, బందరు గుంటూరు, రావట్ల తాలూకాలు నిజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకాజున్న మద్రాసుకంటె కాకివాడ, సామీప్యము; రయిలవాడ తక్కువ. కావలసినవాని యిట్లు వ్రాయుడు.

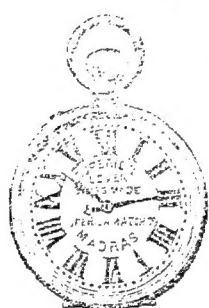
ఆచంట సుబ్బారాయుడుగారు.

కంట్లాక్ట్ కన్స్ట్రక్షన్లు, కాకివాడ.

సుపీరియర్ లివర్ బ్యాగ్ మిల్లునాచ్.

బుచుల్ సోక ఫర్ రు 30-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.

కీలక సంవత్సరముల గాల్గొని గలవు.

అనేకములను వేయించువారి ముందుగా నేను ఎక్కువసేరా కొని వ్రాసివేసి యుండును. ఇట్లు చేయుట వల్లనే తలదీయవచ్చు. వల్లచాఫ్ యను గ్లాసు బోలు కొని మొదలుపెట్టవలెను. పోస్టేజీతో ఆ ధాన్యము గాల్గొని చిట్టి అతి కొంచెమును. నీరు నుండి

మాత్ర తయారుచేయుబడింది. కాక పెనాబిల్డ్లను జెక్కుచు. ఒకకొక్కరును తయారుచేసి తలదీయవలెను. తలదీయించి తియి. చాల కాలము పనిచేయుచున్న గుల్లెల ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవము. తయారుచేసి ఇదివఱక నేక గడియారములు ఖర్చయి మిగిలినవియును నంది యున్నవి. ఒకటి తెచ్చించి మానుడు. మా పట్టణమున కనేమియు కొని నుకరించిననీ, వేయించుట తెలుసుకుని రుఫీయర్ వాచ్ కంటెనెసి, హాగోనియమునె187, మద్రాసు

యుద్ధచరిత్రము

సంవత్సరాదినందిక! సంవత్సరాదినందిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదినందిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాగ్రధనుహజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనతీధి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమునలే ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము నంతయును కలనరవరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ వ్యూహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గగల్ప నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల ముతుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బహువిధముల యాంధ్రప్రచురణములందపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయోధ్యతీయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనాను సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను, ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు
వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	1	0	0
ఇతరులకు	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడచునోరునా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగవచ్చును.

దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

వనంచ చరిత్ర.

ఇదివఱకు తెలుగు సంవత్సరము తెలుపబడింది.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు పురుషులను కావలొ తగినపటములతో కథలవలె వ్రాసినవగును. చందావద్ధితి సంవత్సరమునకు (తమిళారము 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 1-0-0-0 పోస్టేజీతో సహా. ప్రవేశ రుసుములేదు. సంవత్సరము నుంచా ముందగ స్వీకరించుట గు. కలయునాడు గా. హరిసర్వోద్ధారణ, పో.పే., చిత్రాదిశేట, మద్రాసు. ఆవి వ్రాయుడు.

దంతచూరము

పట్టి 1-3 0-2-0 12-3 మా. 1-2-0

ఈదంతచూరముతో పంక్తుతోముడి వలన చిగుల్లి గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము సవించుకుండును.

తామరలైలము

మాతామరలైలము ఒక్కొక్కప్పుడు ఒక అణాలకు కొని నాలుగు రైలు పాటులు రాచినయెడల తామరలైలమును కొని యుండును. కయము కాని యెడల మీ ఆయనగారు తీరిగి తీసికొని వచ్చును.

అనేకసంవత్సరములు, మానములు వాడబడినవాడు దీనివలన క్షతణమే నుఖము పొందిరి. 1911 నియంత్రణ బలమును బలపరుచు ఆంధ్రపత్రికావైకము 1911 అమ్మతామరలైలము కీర్తి, 108, (కోలార్), పా. బా. 6,7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు

గోఖలే వ్యక్తి మాత్ర చరిత్ర.

భారతీయ కవయత్రీ శిరోమణియగు సరోజినీ దేవిగారి వచ్చిన సేవాస్మృతి.

II

నేను సాయంకాలము మరల వామందిరమున వేగున కాయన యందు నాకు వింతమయ్యి కలంబడినది. గోఖలే గారు తానొక ప్రాంతమున అయిన నెమ్మొయ్యి కొంచెము పొందరముగ నుండి నను చిరునవ్వుచే ప్రకాశితులగుచుండెను. ఉదయమున నేను కనిపెట్టిన నీరసభావమును కార్యవిముఖతయును నాకిప్పు డించు నేనియును కనబడలేదు. ఆయన మేడమెట్ల నెక్కబోవగ "మీరు చాల నీరసపెరియందున్నారు. మీరే మెట్లనన్నియు నెక్కడల చితిరా ఏమి? యిది నేనాయన మేడమొడికి దాడియ బోవునది కాదుకాని నీ తార్కార మొనర్చుకలసికదాన నైతిని. ఆయన నన్ను హాసించి మిగుల నాయనసముగ నూతనవాతాంతురమును గలిగించితిరి. కాన నేను మరల జీవోదేతుడనై కార్యచరణ మొనర్చుటకు తగిన శక్తిని గలవాడనైతిని." అని నడిపిరి. మరి కొంతసేపటి భారతసోదరయును మనోహరాకాణి లగు సిరువురు పుత్రికలును ముమ్మగిలినవారి. మేమందర మా సాధారణభాగమునలించుచుండి నూర్వాప్రము సమయరావళియక కుభారోపాంతరముల నవలంబించుచు మృదయంగు మగు సంభాషణమున కాలముడిచితిమి. సుఖముంబడుగ నాయనను నాదొక్కసారి మాత్రమే నేను మావగలిగితిని. కొంతసేపటి కాకామిన లగడనండి చనిరి. పిమ్మట మేమిరువురము నందఱి సంధ్యార్థము. సోదర్యాకలాంకమున చొక్క నీరసభావము నంటిమి. అంతలో నాయన మృదయసంధూత భావతీగ్రమున గంభీరస్వరమున నాకిటుల కొతోపదేశ మొనర్చిరి. ఆయనంత స్వరము నావినలించినతన నామానమునకు దిక్కునకును కలిగినది. ఆపాదశక్తియునే నేన్నటికనియకలూను. భారత మాతృసేవగూర్చి ఆయన నాకిటుల బోధించిరి. "మీరింటి నాదరిని నిలుపుడు. ఈతర కాగణమును ఈ గిరికందోకానన ములును సాక్షులుగా మీజీవితమును మీదేశక్షితిని మీతమలను మీప్రసంగములను మీభావనలను మీస్వప్నములను మచ్చివేళ మునకు భావపూయుడు. ఒకవయస్రీ! పర్యతాగ్రముల నధికో హించి భాయనలోకన మొనరింపుడు. అట్టి ద్రోణముల నలూడుచున్నవారి కాకాంతురము కలిగించు సందేశము నెల్ల యెడల వ్యాపింపజేయుడు" అనినది. నేనాయనను వీడ్కొని తరుణమున "మీరు నాకు నూతనవాళను నూతనవిద్యాసమును నూతనచైతన్యమును కలుగజేసితిరి. నేటిరాత్రి నేను విశ్రాంతి నొందెదను. కాంతమనస్సుడనై నిదురించెదనని" అయిన నుడిపిరి. మరి రెండునెలలకు జూనునెల ప్రారంభమున నేను ఇంగ్లాండు దేశమున కేగితిని. నేనదివరకు లండను న గ ర ము ను మాది. 15 సంవత్సరము లైనది. నేనచటచేరగ నే కుళలవాడ మొనంగు టకు వెళ్ళుచుండి మిత్రులు నచ్చియుండిరి. వారిలో గోఖలే గారుగూడ నుండిరి. కాని ఆయన కేవలము పాశ్చాత్యులరీతి నే వస్త్రధారణము చేసియుండెను. వానివలెనే దొరల టోపీని కూడ ధరించియుండెను. నేను తుణకాల మాయనను రెప్ప వాల్చుకుండ మాది "ప్రకృతకరముగ మీకొకవేస్త్ర మెట్ల" నని నుడిగితిని. అచట నాయన విండుల కేగుచుండిరి. నాట కములను తరుచు లెండుచుండిరి. విశేషద్రవ్య నాకు చుండిరి. "నేనువలె లిబరల్ క్లబు" మందిరమున నారీసులులకు విందులాసర్చుచుండిరి. నేనచట సర్ క్లబ్బున ప్రగతి మందిర మున నిలసింపుచుండిరి గోకలేగారి కాంగ్రెసు సంగతేతుండెను. రాయలు కమిషను కార్యము లొకవంక దక్షిణాఫ్రికా విషయము లొకవంక నత్యధికముగ నాయన కాలము నాక్రమించుకొనుచుండెను. తిరిక లేనియట్టి తరుణమునగూడ గోఖలే గారు నన్ను మామటకు నావిడికి తరుచుగ వచ్చుచునే యుండిరి. గోఖలేగారికి చెల్లిపండ్లయందు ప్రేమ మెంతు. కాన నన్నాయనమాడత్తురని నాకు తెలిసినపుడెల్ల నేనాపండ్లధిక ముగ నేకరించి యుండువానను "ప్రతిపురుషునకొక మక్కువ పద్ధాతముండును. మీరు మక్కువపద్ధాతము చెల్లిపండ్లని" నే నాయన నలస మారుచుండును. జూలై మాసాంతమున నొకనాడు మేము బాగుగపండిన ఎర్రనిచెల్లిపండ్ల సాగరించు చున్నతెని లండనునగరమునందలి భారతీయసంఘముగారి కక్ష మున నేను బూసంకరించిన లలితముగు నొక ప్రేమణమును గూర్చియుచ్చితిని. ఈలండను భారతీయసంఘమునదియు కనూనవిద్యార్థిసంఘము. ఆసంఘమేర్పడి కొద్దివారములు మాత్రమేయుండి. లండనులోని భారతీయ విద్యార్థులు కత్తురత్వ మతో కార్యనిర్వహణమునకు బూసకొనుటవలన ఎం. ఎ. చిన్నా గారు దాని నెర్రరిచిరి. లండను నగరమున వివిధభాగ ములలో నిలసింపుచున్న విద్యార్థి సంఘమునంతయు నేక

యభిమొనర్చుటకొక ప్రధానసాన మేర్పరుచుటకును భావి కాలమున నేర్పడగలదని భావపటమున చిత్రించుకొనుచున్న సంయోగ భారతమునకు సర్వసమగ్రమగు నుపమానముగను నూర్జ్వలకృతిగను ఈ చిరుత సంఘముభివృద్ధి నొందుటకై సంఘ మున సహకార సహచర్యముల సాంప్రదాయమును దృఢపరు చుటకును వారు కార్యదీక్షతో ప్రయత్నించుచుండిరి. నిరుప మాన దేశభక్తుడయ్య బిలాషియు దేశసేవా భురంభుడుగను గోఖలేగారి సావభూతియు తమదగునాకార్యముతో నీనూ తని నేనా ప్రేమకార్యమును ప్రారంభింపవలెనని వాదభిల పించుచుండిరి. వైద్యులను న్యాయులగు నలయకటగూడ నక కాళ మొనంగరానిని కళనముగ విధించిన కళాం బాన నేనీ కార్యము చేయవలసని ఆయన ఖండితముగ తిర స్కరించుటవలన మొదట నాకు కొంతవర కుత్సాహభంగము కలిగినది. నేను మొదట నతి సాహసముతో నాయన మాట్లా డెదరని వానికి మాటబచ్చియుంటిని గాన మరింత పట్టదలతో నాయనను ప్రోత్సహింప నడగితిని. "ఆంగ్ల్య సంబంధముగ విధుల నన్నిటిని మీరు తిరస్కరించుటయేగాక నన్నుగూడ మీవలెనే తిరస్కరించుట ప్రోత్సహించుచున్నారని ఆయన యువకులై పలికిరి. క్రుతికాలము కించిదరుణసేతాంచ లలై "నా విషయమున మీరు మాట యిచ్చుటకు మీకెట్టి స్వాతంత్ర్యముగల"దని ఆయననన్నడిగి. "ఎట్టి స్వత్తుగలిగి నను సహించి యువజన వంశశ్రేణికి ఆకాంతురమును కలిగించు సందేశమును మీరొసంగవలెనని కోరుటకు తగిన స్వాతంత్ర్యము నాకు కల"దని నేను నుడిపితిని. పిమ్మట మరొకనిగోజులకు ఆగష్టు 25 తేదీని కాక్స్ ను హాల్లో జరిగిన మహాసభలో బహుభోతాహ వూరితులగు విద్యార్థుల సంఖ్యయులుగ నిండి యుండిన తెని గోఖలేగారు పరమమగు ప్రారంభోప న్యాస ము నొసంగిదేశభక్తి స్వాతంత్ర్యమును గూర్చిన యాదాత్త వాతములను వాకి నువ్వక్త మొనరించిరి. గోఖలేగారి తరము వారిలో సుప్రమాణముగను సలక్షణముగను దేశభక్తి స్వాతంత్ర్యములను గూర్చి ముచ్చటించుట కన్ని విధముల నాయనయే యర్హులు.

పిమ్మట నాయన దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులదరకస్థను గూర్చి ప్రబలముగు పోరునల్పుటకు భరతభూమి కేగిరి. తత్కా లణమున నాయన యాంగ్ల్యము సంపూర్ణముగ చెడిపోయినది. అట్టిస్థితిలో శయ్యాగతులయ్యుండియు దేశముల సంఘ భావాతిశయ ప్రోత్సమునుగూర్చి నాకు దిశంబరు మాసాం తమున బహుమానముగ నొకలేఖను వ్రాసిరి.

1914 వ సంవత్సరమున మరల నాయన ఇంగ్లాండుదేశ మునకు వచ్చినతేది నాయన శరీరస్థితి చాల సంశయాటలతను కలిగించునదిగ నుండెను. అట్టితెని గూడ నిజగృహ మును వీడుటకు వైద్యులనునుతించిన నాడె నన్నాయన చూడ వచ్చిరి. ఏమన నా శరీరస్థితి. యప్పుడు చాల ననుకూలముగ నుండిన కతమున నే నాయనను చూడ బోజులకుంటిని. మృదు లగా న మొనరించు విహంగ రాజమునకు కేళిల పక్ష మేల ఘట్టిలవలెనని యాయన నన్ను ద్వేషించి విచార నూచకముగ నుడిపిరి. "వైద్యులు నాకుగూడ మరణ కాల నిర్దేశ మొనర్చిరి" అత్యంతముగు జాగరూకతతో మెలంగిన వో ప్రాయుకముగ మరి మూడుసంవత్సరముల వరకును మీరు జీవింప వచ్చునని వైద్యులు నుడిపిరిని ఆయన నాతో చెప్పిరి. ఆయన నిజమరణకాల పరిమితిని నా కెరింగించుచున్న తరి నాయన కంతస్వరమున భయనూచన గాని స్వార్థపరమగు తిర స్కారనూచనగాని నిమమంతయును గోచరింపలేదు గాని భారతదేశ సేవాకార్యము సాకల్యము కాకుండ పోయినను విచారనూచన మాత్రము గోచరిమైనది. మరికొన్ని దినములకు నాకు గూడ నాంగ్ల్యము కలిగినది. కాన నేను గూడ నాయనతోపాటు విద్యుచ్ఛక్తికుమున పికారు పోవుచుంటిని. అదియొక్కటియే ఆయనయొనరించు వ్యాయామముగనుండెను. తాపాతిశయములేని దినములలో మే మిరువురమును కెసింగ్ టును తోటలోని పల్లవిత తరురాజముల నీడల నధిగమించి బాధాకరముగాని మూర్ఖకాంతి ననుభవించు చుంటిమి. అట్టి తరుణములయం దాయన యత్యంత భ్రాంతునియముల నుపదేశించుచుండిరి. "మీరు స్త్రీమగ్గును నీకోణముగాదియని నేను నుడువగలుగునట్లు నాకుకొంచెముతావోసంగు"దని ఆయననుడి పెదరు. అటులనే అట్టికోణమునం దామహానీయునిసేవాకర్య మాణిక్యముల నేను భద్రపరిచియుంటిని.

భరతభూమి అయినను మాత్ర. అదియే మనోహరిణి. అదియే దేశభక్తి. అదియే కడుపుబ్బజిన బిడ్డ అయిన ఏ విష య మాలోచించు చున్న ను గూడ నాయన మానసము తుణ తుణ మా విషయమునకు మరల తుండ నుండెను. ప్రయత్నములు, ఆశోపహతులు. ప్రారంభ దినములు, విజయ ములు, విఫలతలు కడపటి సంవత్సరములు, బహుమతులు, పరి త్యాగములు, భరతభూమి. తదాశయును. తద్విషయక భావ కల్పకము. సామ్రాజ్య సంపదయనందగు భరతభూమి ప్రస్తుత మాల్యము. సువికలరాజ్యాంగ సభలయందును సామ్రాజ్య భారవహణమునందును భరతభూమియనకు నిరీతిమగు సానము కార్యము. ఆత్మసేవమున్నగు వానిని గూర్చి తమన భవిష్యదిగ ముచ్చటించుచుండుగు, ఆయనకు ఇతరుల సామగ్ధ్యమున్ను నిష్ఠా రణచేయుటయం దనమానముగు ప్రవృత్తిగలదు. "సాధారణ మగు మృత్తికతో నాయన పీఠాధిపతులను పోలిపోయితిరని" యొకరిని గూర్చియు "ఆయన కాగ్రము మెండుగ గలదు గాని కార్య సిద్ధారణ మందు కొంత తొందర పడుచుండురని మరియొకరిని గూర్చియు" ఆయన యంత్రమ లక్షణ లక్షితులు ప్రత్యేక సంఘపాక్షిక భావ రాహిత్య మాయన కొప్పి దము కలిగించు చున్నది. కాన నే హిందూ మహమ్మదీయ సంఘసంయోగమున కాయన సంఘటన దూత యగుట కర్హులని జేనొకరినిగూర్చియు "ఆయన యొనర్చిన త్యాగములు మహత్తరములు గాన నాయన యువదేశభులగుట కర్హు"లని ఇంకొకరినిగూర్చియు గోఖలేగారు నుడిపిన యభి ప్రాయములు బాగుగ వర్తించియుండెను.

కాని ఈ ప్రమాదానన సంఘాతము కలకాలము సాగ లేదు. మరల గోఖలేగారి కనాంగ్ల్యము హెచ్చినది. శయన మును వీడరాదని వైద్యులుకొధించిరి. ఎవ్వరినిగూడ నాయన సమీపమునకు రానినల్పుటలేదుగాని నాకుమాత్ర మభ్యంతరము లేకుండెను. నే ననుడివమున కొన్నిగంట లాయన శయ్యనద్ద గడుపుచుంటిని. "నాకు చేయబడు రోగోపశమన సాధనము లన్నిటిలో మిమ్ములను గానిచ్చుట యంత్రమౌత్తము" మని ఆయన సహజకార్య భావముతో ననుచుండురు. నేను నేడు కాంతి నొసంగవలెనా దీక్ష మొనర్చనలెనా యని రుహమందిర ద్వారమును దాటినవెంటనే ప్రవేశింపము నాయన నడుగు చుండును. రెండును చేయవలెనని ఆయన యనచుండురు. కాంత్యుద్దేశములు రెండునుగూడ నాస్థితిలో నాయన కవసర ములుగనుండెను. మృదయమహాతమగు చుండెను. చుస్తిమగ్గు ము ప్రబలభారకమా మగుచుండెను పిమ్మట నాయన విచ్చికి జేరిరి.

విచ్చికుండినచ్చి మరల నాటికేగు మధ్య ట్వికేనుహము లో దేశబాంధవులగు రత్న తాదాంపతుల కాయన యతిధి గా వారి ప్రకాంత బట్టికమున నిలసింపుచుండెను. వెళ్ళుచుండి యచట నాయనను సందర్శించుచుండిరి. వారదియొక తీర్థయాత్ర యని భావించుచుండిరి. అందు డాక్టరు జీవరాజు మెహతా గారు ముఖ్యులుగానుండిరి. ఈ మిత్రులరాక గోఖలే గారి కుత్సాహమును కలిగించ బాలియుండెను. జీవరాజుమెహ తాగారు చాల యభివృద్ధిచొంది నాయనము కహింపగల వారగుడరని గోఖలేగారు పలు సార్లు లు నుడిపిరి. కట్టకడపటిసారి నేను రెండ్రోజులకు హిందూదేశమునకు మరలివత్తుననగ అట్లోబరు రిన తేదీ నాయనను సందర్శించితిని. నన్నాయన వీడ్కొల్పెను" మరల మనము కలిసికొందుమని నేను లలంపను. నేను చేయబూనిన పని సాంతమైనది. మీరు జీవించియున్నచో మీజీవితము దేశారాధనమునకు సమర్పింప బడినదను విషయమును మరువకుడు" అని ఆయన నుడిపిరి.

దిశంబరునెలలో యూరోపుదేశమునుండి మరలివచ్చిన పిమ్మట వెనకటి రుగ్గునను మరల ప్రేరేచిన విధిని దూరము నా కొక లేఖను వ్రాసిరిగాని పిమ్మట వ్రాసినలేఖ లాంగ్ల్యాభి వృద్ధి నే నూచించినది. కరణకారముగు వ్యాధి కలుగుటకు తొలిసాడు "ఆంగ్ల్యము నిలుకడగనున్న దనియును సామ్రాజ్య కాసనసభకు ఢిల్లీకి వచ్చెద"ననియు వ్రాసిరిగాని విధి విధానము చేరెనది. ఒకవత్సరముక్రిందట నొకజీవితమును దేశసేవకు సమర్పించుట కేతరకాగణము నాయనసాక్షులనుగా గోదెనో ఆ తార కాని చయ మే ఢిల్లీకి వరు 19 వ తేదీ ని ఆయన హిందూ డగు మహాత్ము డును జాతీయ ఋజు వర్తనాయోధుడును తను పు దొరంగుతెని గూడ సాక్షిభూతము లయ్యుండెను. "తనమిత్రులకొంతు తనజీవిత మును సమర్పించిన ఈ మహానీయునికన్న నధికానుగ్రహమాత్రు లింకొకరు కలుగ"రను సిద్ధాదేశము మరియొకయుగమున మరి యొకదేశమున తప్పక పలుకబడినది.

మదరాసు కార్పొరేషను.

స్వేచ్ఛలు వర్క్కు డిపార్టుమెంటు.

డ్రాయినేజి శాస్త్రము.

వెళ్లమరుదు లేక ఇతరకలపను సప్లయచేయుటకు కంట్రాక్టు. ఆర్. ఎం. నంబరు 1:—

మదరాసు కార్పొరేషను వారికి వెళ్లమరుదు లేక ఇతరకలపను సప్లయచేసి వక్కుగింత చేయుటకు టెండరులను 22 వ మార్చి 1915 సోమవారము మధ్యాహ్నము 12 గంటల వరకును మదరాసు కార్పొరేషను ప్రెసిడెంటు గారు పుచ్చుకొందురు.

అచ్చుటెండరు కంట్రాక్టు ఫారములు సెట్టుకు 2 రూపాయల చొప్పున చెల్లించుచు మదరాసు కార్పొరేషను డివిన్యూ ఆఫీసరుగారికి వ్రాసినచో బడయగలరు. ఆసామ్మ మరల సెయ్యబడదు.

టెండర్లు పంపగోరువారు డివిన్యూ ఆఫీసరు గారివద్ద 50 రూపాయలు ధరావతుచేసి రసీదు పుచ్చుకొని టెండరుతో గూడ రసీదును జతపర్చి పంపవలెను.

సేషియరు చార్జు } మదరాసు }
9 మార్చి 1915. } జె. డబ్ల్యూ. మెకలే. }
స్వేచ్ఛల్ ఇంజనీరు.

ధర్మాసనములు.

అద్దరుచేరిన వెంటనే పురమాయించి 8 రోజులలో పంపబడును. అన్ని రకములకును పొడుగు శివలీలు సమము. అల 18 ల వెడల్పుగలది 1-0-0 22 అల 1-4-0; 24 అల 1-8-0. అడ్రెండుకోటలఅల్లికతో 2-8-0 మె|| 10-0-0 ల వలకును విలువగలవి పట్టుతో కడురవ్యముగా నేయింపగలము. వివరములు వెలియగోరువారు క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను. పోస్టేజి శిలుగా నియ్యనక్కరలేదు.

విశ్వనిఘంటువు.

పలువురు వ్యాఖ్యానములయందు వాడుచుండుటచే ప్రసిద్ధి జెందియున్నది. ప్రతిపదటికో ముద్రించితిమి. 52. శివలీ గ్రంథము. తెల 2-8-0 పోస్టేజి శిలు.

కకకల్పలత.

దీనినొక్కసారి జరిపినవారికి కవితారహస్యము తెల్లను గరతలానులకములై యుండును. అచ్చులోనున్నది.

గరిమెల్ల సోమయాజి శర్మ. కోటిపల్లి-గోదావరిజిల్లా.

కాలండర్లు. కాలండర్లు.

కాలగణనవారు అన్ని వార్షిక విశేష పంపిన దొరక గలవు. కొద్దిరోజుల వరకు మాత్రమే కొరకగలవు.

రంగూను టెక్నికల్ కమ్యూలు.

గృహము నిర్మించుటలోను కంట్రాక్టర్లు లాభమును పొందుటలోను, కలవకొనట యందుకొంచెము జ్ఞానము కలిగి నుండిన చాల లాభముగా నుండును.

మావద్ద గృహమునకుగాని, మరియుతర పనులకుగాని కావలసిన, రంగూను టెక్నికల్ కమ్యూ. ఆర్. (R) యల్. ఆర్. (L. R.) స్టీలు (Steel) మార్కులు గలవియున్నా, రవును కర్రలు అనగా (Bultends) యున్నా, రంగూను యర్ర కర్రయున్నా, అన్నిరకముల టెక్నికల్ కమ్యూలు, చెక్కలు కిపరు బద్దలన్నా, ముద్రాను ధోలంగిలై చవుకగా దొరకగలవు. తెనాడ, తెనాలి, బందరు, గుంటూరు, బాపట్ల తాలూకా లున్నా నిజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకాలున్నా ముద్రానుకంటే కాకనాడ సామీప్యము. రాయలచోటి లు లెక్కను. కాలగణనవారు యిట్లు వ్రాయుడు.

అచంట సుబ్బారాయుడు గారు. కంట్రాక్టరు, కలపవర్తకులు. కాకినాడ.

దేశోద్ధారకుడగు గో కే చ రి త్ర

ఈస్వార్థత్యాగిని పవిత్ర చరిత్ర, మిందు విపులముగా వర్ణింపబడి యున్నది. భారతీయులకు - ముఖ్యముగ నాంధ్రులకు ఈ మహానీయు డాదర్శనీయుడు. గ్రంథ మచ్చుగోనున్నది. చదువదగినది.

హెచ్ వి. కృష్ణలిండుకో. చిత్రాద్రిపేట, మదరాసు.

కావలెను

నమ్మక మైక్టియు క్రొత్తమార్పులతో కూడినట్టియు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటును జిల్లా ఏజెంటును, డివిజను ఏజెంటును కావలెను. వారికి నెలకు రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు యియ్యబడును. వైగా ఆలవెప్పులకూడా యియ్యబడును. పనిచేయు సమర్థతనకృత్యకర్తనము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటులుండవలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇష్ట మున్నవారు వెంటనే ఈదిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

వి. యస్. రంగను, కార్యదర్శి.

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ, 31-ఏ. కేవలీధి, తిరువల్లిక్కేటి, చెన్న పట్టణము.

హానిలేదు. నిశ్చయము. గుణముకలిగి తీరును.

అన్ని విధములగు వస్తువ్యాసలు, మూలకములు. శేష రణములు, పుండ్లమున్నగు సవియన్ని యును 4 వారములలోనే తుదిరిపోవును. వారమురోజులకు సరిపడుచుండు తెల రు 5-0-0 రండురోజులకు సరిపడుచుండు పుచితముగ పరిక్షణిమిత్రము పంపబడును. వలయువా రిటుల వ్రాయవలెక.

డాక్టరు పుమాకాంత హజరీ, బ్లడు స్పెషలిస్టు, 164/1 మానిక్టోలాస్ట్రీటు, (బీడన్ స్క్వేరు) కలకత్తా. Dr. Umakanta Hazari, Blood Specialist, 164-1 Manicktola Street. (Beadon Square) CALCUTTA.

కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1కి 12 మాత్రలు వెల రూ 0-6-0 కలరా ప్లేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందు ఘరమామయమైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలినవెంటనే మందును తినుట ఆవశ్యకము. కలరామున్నచోట నీటిని యచిత్రాగుట యుక్తము.

అమృతాజనం డిపో, 6, తంబు శెట్టిగి, మద్రాసు.

The Kistna District Co-Operative Bank (Ltd.) Masulipatam.

కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు (లిమిటెడ్) బందరు

మూలధనము 1,00,000

భాగము 1 కే రు 100 చొ॥ 1000 భాగములు ప్రస్తుతము వసూలు చేయబడిన మూలధనము 50,000 వడ్డీకి దాచివుంచుకొనె వారికి (డిపాజిటు చేయువారికి) 6 మాసములు వుండుకొనె యెడల నూటికి సం॥ రు 6 చొ॥ 6 మొదలు 12 మాసముల వరకు ... .. 11 వడ్డీ చొ॥ 1 సంవత్సరము అంతకువైత వుండుకొనె యెడల రు 6 చొ॥ వడ్డీ 6 మాసముల కొకపర్యాయ మివ్వబడును. ముద్రాను గవర్న మెంటువారి నెం 1267 రు కారము గవర్న మెంటు ఉద్యోగస్తులుకూడ భాగములు చుక్కొనవచ్చును. వడ్డీకి దాచివుంచుకొనె వచ్చును.

ఇంధ్రావ గోరనాథశాస్త్రి, ప్రసిడెంటు చిన్ని రాజమన్ను, అసెలర్ శైకటరి.

కోర్టువ్యవహారములు.

మదరాసు హైకోర్టు.

న్యాయమూర్తుల కార్యస్థాన నిర్ణయములు. ప్రవారమునందు మంగళవారము (16-వ తేదీ) తెనుగు సంవత్సరాదిగాన న్యాయస్థానములకు నెలపు. లెక్కన నాలుగురోజులును హైకోర్టులో న్యాయమూర్తులీ క్రిందితీరున పని చేయుదురు.

మొదటిఅప్పీల్స్ (ప్రధాన న్యాయమూర్తి, న్యాయమూర్తి తయార్చి గారు లొక్కకోర్టులోను, శంకర నాయుడు, ఓబ్బళ్ళిగారు లొక్కకోర్టులోను కలిసి విచారించుదురు.

ఆసల్ న్యాయజ్యుట్ అప్పీల్స్ సహాకర్యులు, శేషియరు గారు లొక్కకోర్టులో కలిసి విచారించుదురు.

క్రమినల్ కేసులను స్పెక్ సరు, ప్రొటెరు గారు లొక్క అప్పీల్స్ కోర్టులోకలిసి విచారించుదురు.

రెండవఅప్పీల్స్ కేసులకి అయ్యరు, కుమారస్వామి శాస్త్రి గారు లొక్కకోర్టులోకూడి విచారించుదురు.

ఆడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఎయిరింగు గారును, బిరిజులుపైకు కోర్టులో జ్యుట్ గారును పనిచేయుదురు.

[న్యాయమూర్తి: కుమారస్వామి శాస్త్రి గారు] కోర్టువారీయు తరువు నుల్లంఘనచేయుట.

తంజావూరు డిస్ట్రిక్టునుసము కోర్టులో నొక కేసులో వాదిప్రతివాదుల యింట్లకువచ్చి నొకసండుగలదు. ఆసందులో తమరాకపోకల కడ్డముగ గోడనుకట్టకుండుటకై ప్రతివాదుల కాబ్బ యిడుటకు కోరుచు వాది దావా తెచ్చి, ఆదావా విచారణ జరిగి పరిష్కరింప బడువరకు తిరు వీలాటి ఆటంకమునుగాని నిర్బంధమునుగలదుల ప్రతివా లకు ప్రకరము కోర్టువారిని ప్రార్థించెను. డిస్ట్రిక్టు నుసముగా రట్టియై తరువు నొసగిరి. కాని, ప్రతివాదులాయు తరువు సతికమించి యొకరుటిగోడను పెట్టిం చిరి. ఆందువీడ వారు కోర్టువారి యు తరువు నుల్లంఘనచేసినందులకి చార్జి చేయబడగా, డిస్ట్రిక్టు నుసముగా రాయువుతర ప్రతివాదులకును చెరమొకనెల ఖయిరు విధించిరి. జిల్లా జడ్జి గా రిటీయ్యును సిగ్గరపరిచి. కాని, హైకోర్టు రివిజన్ పీటీషన్ పెట్టుకొనగా, న్యాయమూర్తి గారు పీటీషన్ కు అంగీకరించి డిస్ట్రిక్టు నుసము గారితీర్పు ఆమోదజగుటకు ఆసియుంచి, హై కోర్టునం దీటివిజన్ పీటీషనునందు తమకు జయము కలుగని పక్షమున తాము డిస్ట్రిక్టు నుసముకోర్టులో హాజరుగుటకు జామీనుపుచ్చుకొ పిటిషన్ దాఖలపర్చినదీక్షని తవలి నెట్టుట కు తీరు వొసగిరి.

మదరాసు న్యాయకాశాకోర్టు

[న్యాయమూర్తి: దివాన్ బహదూరు కృష్ణకో గారు]

ఆరీ బదర్న వి. దేవీ కాచారీయరు గారు బైట్ విల్స్ కంపెనీలో వెనుక దుబాసిగనుండి ఆహ్వానవ్యవహారి మీద తెచ్చినదావా రెండవజ్జి సర్ దేవీ కాచారీయరు గారి కోర్టు నుండి ప్రధానజడ్జి కృష్ణకో గారికోర్టుకు మార్చబడిన గదా! దావా విచారణ జరిగెను. వాదిప్రతివాదుల ఖయిరుతోడ, డిస్ట్రి యొసగుబడెను. కాని, తీర్పుచెప్పటకు వూర్వమె సామ్రును జప్తచేయువలెనను కోరిక నిరాకరింపబడెను.

ఎక్కారు పోలీసుకోర్టు.

విజయగల కొన్ని నగలసంపద్యముల నమ్మకబ్రాహ్మము గావించి మోసము చేసినందులకు చార్జి కాబడిన చమ్యూపురి మొదలియను గురుప్రొత్తు మేజిస్ట్రేటు గారు నాలుగు నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి.

మదరాసు దుక్కిణుల రాజాస్ట్రేట్స్ ప్రీవ్యూమునుండి రైల్వేకంపెనీతాబూతు స్టేషన్ల మొదలయినవానిని (రమారమి 280 రూపాయల సొత్తుకు) కొంటింపించుటకు చార్జి కాబడిన గాంగుమేస్త్రి. రామస్వామియనువానికి మేజిస్ట్రేటుగారు మూడు నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాశాల. ఈ నెల 20 వ తేదీ ఖు శనివారమునాడు మచిలీపట్టణము నందలి ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాలయొక్క సువర్ణోత్సవము న్యాయమూర్తి శంకర నాయర్ గారి ఆధిపత్యము క్రింద జరుపుకును. తత్సందర్భమున శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగారు ఉపన్యాసముచేరు.

పరాసు ప్రకటనము.

లండను, మార్చి 13:—పరాసువారు నిన్న సాయంత్రం మిట్టల ప్రకటించిరి. బొంబాయి జైల్లుకును తూర్పున మాకందక ములకెనుట 100 మీటల దూరముననున్న జర్మనల చిన్న కోటనోకదానిని మేము పట్టుకొంటిమి. ఆర్మెంటిరినకు తూర్పున 3 నెల మీటల దూరములోనున్నవి. పెట్టియను జన వదమును ఆంగ్లేయు లాక్రమించుకొనిరి. న్యూన సాపలు ప్రాంతమున ఆంగ్లేయులు ముందునకు పోవుచునే యున్నారు. జర్మనలు తలపడగ వారిని రెండుసార్లు పారదోలి పిక్చర్లను పీట్రిగ్రాములకు మధ్య నున్న జర్మనల కందకముల నాంగ్లేయులు పట్టుకొనిరి. అచట 895 మంది మైలలను 5 గురు మైలకోవ్యగులను ఆంగ్లేయులు ఖైదీలనుగా పట్టుకొనిరి.

సాంపేలో మెన్సిలు క్యాబ్లాగమున నన్ను గొట్టి సమాపమున గురువారము సాయంత్రము మేము శత్రువుల కందకముల నశీకములను లోబరుచుకొనినైతిమి. నైకోవ్య గులను ఖైదీలనుగా పట్టుకొంటిమి. ఆ ప్రాంతముననే శుక్ర వారమునాడు గూడ మాకుకొంత యనుకూలము కలిగింది పశ్చిమమున తాహూరుపాటుకు సరాసరిగ మరొకన్ని కందక ములను గూడ మేము పట్టుకొంటిమి. రిచియ కావును కాత్రి భాగమున శత్రువులు తాకరాక మేము వారిని పారదోలి 200 గజములదూరము ముందుకు పోగలిగితిమి.

నిశ్చయపడిన సరకు

లండను మార్చి 12:—ఇదివరకు యెగురుతిచేయకూడ దని నిశ్చయపడిన సరకుగాక, ఉన్న, తగరము ఆముదము, మైసము, రాగి, చర్మము, తోపుకూడ నిశ్చయపడవడెట్లు లండను కేబుల్ లో ప్రకటించబడినది. ఈక్రిందివానిని కొన్ని మగతులవిడచి నిశ్చయించిరి:—యూనెగ్జిజలు, చెక్కలు, తోపున పడునచేయు వస్తువులు, క్రొవ్వు, నూనెలు,

జపానువారి కోరికలు

చీనాదేశమందలి సితి
లండన్, మార్చి 13:—చీకింగునుండి మైక్యులెటిక క్రిందితిరునవాయుడెన. జపానువాళికోరిక లన్నిటిని చీనా వారు అంగీకరించి నెరవేర్చు తీరవలయునని నిష్పంధముచేయు నెడల చీనాదేశమందొక విప్లవము కలుగవచ్చును. ఇప్పటివర తనమునకు చాల భంగము కలుగనిచ్చును. ఈ సందర్భము ఇం దులో సంబంధముగలవారి కెల్లరకును (జపానువాళికోరిక) చెలువుగ నుండును. జపానువారి కోరికలలో నశీకములు సముక్తికములగు నున్నరని విదేశీయులు అంగీకరించిరి గాని చీనా దేశము తాపాసూత్రావరమును చెలువుకొను తీరున గానిఎల్లరకును సమత్వభావమునకు భంగముకలుగు తీరున గాని చీనాదేశమువారుజపానుదేశీయులను సౌకర్యములనుకలిగించవల యునని జపాను కోరుతుండలేదనుట నెలుగుటకు సంకల్పపూర్వ యుండదు. జపానువారు దమకోరికలిట్టివి విశదపరచి, వాని ఫలములను వ్యక్తపరచుచేచీనావారు రాజకీయముల నెరవేర్చు చుచుటకు ముఱింత త్వరగ పూనుకొందురు.

అమెరికాదేశీయుని హత్యచేయుట.

వాషింగ్టను మార్చి 13:—మెక్సికోపట్టణములో జాపాటి స్టాలు అమెరికాదేశీయుని నొకనిని హత్యచేసిరి. ఇతనిపేరు 'మెమానసు. ఇతనిని స్వగృహముందే హత్యచేసిరి. దీనివిడచి అమెరికావారిపతాక మెగురుచుండెను. హత్యచేసినవానిని ఖైదీంచుటకును, పరిహార మిప్పించవలసినదనియు, అమెరికా వారు కోరిరి.

వ్యాధి ప్రకటన.

వ్యాధి మార్చి 12:—ప్రాన్సదేశమునందలి సాంపేను నుండి జర్మనీవారు తమసేనను రషియాప్రాంతములకు పంప కుండచేయవలెనని ఫిబ్రవరి 16 వ తారీఖునుండి మిత్రమండలి వారు చేయుచున్న ప్రయత్నములు ఫలమైనవి. ఫ్రెంచిసేన 4 మైళ్లపొడవు సుమారు రెండుమైళ్ల వెడల్పుగల కందకమును పట్టుకొనిరి. ఇదిగాక యత్తుప్రదేశములన్ని ఫ్రెంచివారిచేత చిక్కినవి. దీనివలన ఫ్రెంచివారు జర్మను సేనలవైపుకుటకు మంచి కలుచిక్కినది. నర్మనీవారికి గొప్పనష్టముకలిగింది రెండురెజిమెంటులు సుప్రభాతమున నాశనము చేయబడినవి. శత్రువులు సుమారు 4, 5 నేలనుయిచ్చటియిద్దములొ పెట్టిరి. 10 వల జర్మను శకములు యుద్ధభూమిపై పడియుండెను. 2 నెలమంది ఖైదీలుగ చిక్కినారు. ముందుముందుకు నెట్టుకొనిపోవుచున్న

మనసేనను ఆపుటకు తొందరతొందరగ కందకములను తయారు చేయించి ఆక్కడకొంత సేనను పెట్టిరి. ఆసేనలో కొంతమందికి పిచ్చియై త్రింది. ఛాంపెయిలో ఫిబ్రవరి 16-వ తారీఖునాటికి జర్మనీవారిసేన 119 బెటాలి యనుట, 31 స్క్వాడ్రనులు, 64 ఫీల్డుబ్యాటరీలు, 20 హెవీబ్యాటరీలు వుండెను. ఇవిగాక మార్చి 10 వ తారీఖువరకు 20 బెటాలియనులను కొత్తగాతెచ్చిరి. మిత్రమండలివారు యంతవైదసేనలో కొంచెమైనను రషియాప్రాంతములకు వెళ్లకుండఁపిరి. ఇంతసేనను యిక్కడ ఆపుట వలననే ఫిబ్రవరి 25 మొదలు మార్చి 10 వరకు ఆక్కడ రషియాకు విజయము కలిగినది. మార్చి పదియవ తారీఖున క్రిటిమవారికికూడ విజయము కలుగుటకు యిదియే కావణము. ఈపరస్పర సాహాయ్యమువలన ఫ్రాన్సు, రషియా, ఇంగ్లాండు దేశముల సేనాము వ్యక్తమగుచున్నది.

యువ్యనుఅధికారుల ప్రకటన.

పీటరుగ్రాదు మార్చి 13:—ఒకసోవియెట్లను జర్మను లంతరిత్రముగ ఫిరంగులను పెట్టి కొట్టుటలేదు. జర్మనులు ఫిరంగి గుడ్లను మిత్రముగ వాడుచున్నారు 11-వతేదీన 2 గంటలు మాత్రమే ఫిరంగులను వేసిరి. ప్రాబ్లిన్కువద్ద యువ్యను సేనలున్న స్థానములవిడచి జర్మనులతిగ్రాత్తితో పడుచున్నారు. ఫిరంగులు యురుకుగ పనిచేయుచున్నవిగాని పదాతివైద్యము కందకములను త్రవ్వుకొనుచున్నవి.

ఉదకమండలపు వార్తలు

ఉదకమండలము మార్చి 13:—ఉదకమండలము నం దలి క్రిస్తన యువతీజనసంఘ భవనములో యేర్పరచిన సంత ను వెంట్రాడు ప్రభినిగారు యేప్రియల్ 14-వ తారీఖు సాయంత్రము 4 గంటలకు తెరచురు. విదేశీకు ఒకమాత్రము జనాభా లెక్కను తీయు ఆవారము కలదు. సితిగతులు సరిగాలేనందున యాయేడు మానుకొన వలెనని ఉదకమండలము మునిసిపాలిటీవారు ప్రకటించుకొనిరి.

హెల్తుఆఫీసు.

ఉదకమండలము మునిసిపాలిటీకి మొదటితరగతి హెల్తు ఆఫీసుగారు నేమింపవలసినదిగ యేర్పాటుగలరు. ఇప్పు డట్టివారు వాజులేనందున, రెండవతరగతి ఆఫీసును నేమి చెదమని గవర్న మెంటువారు తెలిసిరి. మొదటితరగతి ఆఫీ సును లభించిన వెంటనే వారు నేమింపవలసిన మేగతుతో నిష్ప ట్టికి ఆమునిసిపాలిటీవారు దొరతనము వారి తీర్మానము నంగీక రించిరి. కూనూరు మునిసిపలుకేసులో క్షీంపబడినముద్దయులు బామినమిద విడుదలచేయుటకు నెవకొ డట్టి గారు ఉత్తరువు చేసిరి.

స్మిరాందలిసితి.

లండన్, మార్చి 13:—ఏభన్ను.—మిత్రమండలివారి యుద్ధనావలు స్మిర్నాకు తానయ్యెదల, పట్టణముచుట్టు కంద కము త్రవ్వబడి యుద్ధరంగముగ మార్చబడునని స్మిర్నావాలీ గారు చాటించుచున్నారు; నగరవాసులు ముందటి ప్రదేశ ములనువదిలి లోప్రక్కకు వెళ్లుదనుచున్నారు. నగరముయొక్క అంతరాగమున భయములేదని వారు అచటిక వెళ్లునట్లు కోర బడుచున్నది. ఆ ప్రదేశము తలపడవదేశమని చాటించుటకు కాక్ నట్లు సలహాముగగిరి, వారిగా రావివయమునాలోచిం చుచున్నారు.

గుంటూరుమండలసభలు.

అయ్యా, రాబోవు ఏప్రిల్ నెల 3, 4 వ తేదీల 24 వ మండల సభయు, 5 వ తేదీ 18 వ సంఘసంస్కరణ సభయు, నర్సా రావుపేటయందు జరుపబడును. ప్రతిగ్రామమందును సభలు జరిపి, ఆసభలయందు, చర్చింపదగిన విషయముల నేర్పాటు గావించి, ప్రతినిధులపేరును, విషయములను యానెల 25 వ తేదీలోపల నర్సారావు పేటలోని ఆహ్వాన సంఘము వారికి తెలియజేయ వలెను. ఇట్లు, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి, రామప్రోలు లింగసనమయ్యాజి, కార్యదర్శులు.

జాబులు.

విలేఖకులకు ప్రకటన.

ఆర్. గిరిరావుగారు— ప్రకటింపలేనందులకు దివిలు చున్నాము.

I

రజస్వలానంతర వివాహశాసనము

అయ్యా, ఈ చట్టమును గురించి 10-8-15 తారీఖున గుంటూరు జిల్లాభట్టిప్రోలు గ్రామములో శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి వారి దేవాలయమునందు బ్రహ్మశ్రీ కాతా రామస్వామికాశ్రి గారి యధ్యక్షతక్రిందనొకపబ్లికుసభజరిగెను. బ్రాహ్మణులు, వైశ్యులు, విశ్వబ్రాహ్మణులు, పద్మసాలెలు అనేకమంది వచ్చిరి. రజస్వ లానంతర వివాహములు ఆశాస్త్రియములనియు, బ్రాహ్మణా ములకు నిషేధములనియు బ్ర. చెయ్య ఆనంతరాను సోమయా జాలుగారు పాన్నాడ లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రిగారును ధర్మకాశ్రిప్రమాణములతో ఉపన్యాసములిచ్చిరి. భట్టిప్రోలు చంద్రశేఖర లక్ష్మీనారాయణగారు యీ మార్గభగవానులు గారును, తూనుగుంట రామమూర్తిగారును యింక ననేకులు మందిన్ని బిల్లుకు ప్రతికూలముగా ఉపన్యసించిరి. అనుకూలురు వరులేరు. ఈచట్టమును ఆ గీకరింక తొలగించుటకు అనే కుల సంతకములతో ఒక మహాజన శ్రీ గవ్వయగారికి పం పుకొనబడియె.

II

బీదలకు అన్నదానము

అయ్యా, కడచిననెల 28వ తేదీన వివేకానంద పరమమందిరములో జరిగిన సభయందు గోళ్లే గారి ఆధ్వర్యపైకై బీదలకు అన్న దానము చేయుటకు తీర్మానింపబడి యీ నెల 8 వ తేదీన సుమారు 8 నెల ప్రజలకు సంకల్పపైగా అన్నదానముచేయబడి నది. చాటపట్టు గ్రామవాసులును, దేశభిమానులును, దేశభక్తుల ను గౌరవించుటయందు అత్యంతోత్సాహమును, ఆంధ్రభాతీయ కళాకాలకు రియకరములభూమియిచ్చినకార్యశూరులును అగు మ.రా.శ్రీ మాగంటి లక్ష్మణదాసుగారు ఇందిరు వ్యయమైన బియ్యమునుదయచేయుటచే, తమతః ఖర్చుగ్రామవాస్తవ్యలేభరించి మరునాడు 9వ తేదీన దేవసేని వెంకయ్యగారు 4 నెలమందికి అన్నదానము చేయుటయే గాక దాదాపు 200 మంది విక లాంగులకు మంచి వస్త్రములు సహితము ఇప్పించిరి. దీనినిబట్టి మాడ అత్యంత యశస్సును మా గ్రామము గడించి నూతన మార్గము త్రొక్కినది. దేశభక్తులను గౌరవించుట యన నేమో పురుషులకు సహితము లేలేయని యిక్కాలమున నీమె గోళ్లే గారి పేర సుమారు 500 రూపముల వరకు వ్యయముచేసి శ్రీలు సహితము దేశభక్తులను గౌరవించుటలో వెనుదీయరని నిశ్చయపరచినది. ఇట్టి నారీమత్తులను కలిగియున్నందుకు మా గ్రామమెంతయు గర్వపడుచున్నది.

దేందులూరు. వైదిపాటి పాక్షియ్య, సహాయ కార్యదర్శి, విశ్వేశ్వరంద కల్లు.

సందిగామ వార్తలు.—మాపురమందు మరా్రి ప్రఖ్యాతులగు జంగం కోటయ్యగారియొకమృగు మరా్రి ముదిగొండ కాళహస్తిలింగం అయ్యవార్ల గారిచే సరససంగీత పాతకాల యొకటి యేర్పరచబడినది. వీరు సంగీతమును గాత్ర ముచే బాడుటయందేగాక, పిడికో, హార్మని మొదలగు బంత్ర వాద్యము లందును బహువిధములు. ఒకరికి నేర్పుటలో వీరికి గలశక్తి వ్యవసాతీతము.

ఈ పాతకాలయందు చదువుకొనుట కయిదుగురు విద్యార్థులు ప్రస్తుతముచేరియున్నారు. వారిలో కొందరువర్ణము లను, కొందరు పిల్లరిగీతములను నేర్చుకొనుచున్నారు. చదువు కొనెడు విద్యార్థులకు వీరు సహాయము జేయుచు, నెట్కువ పాటుబడుచున్నారు. వీరివిద్యార్థులవల్ల నొకత్తొకమైనను గై కొనక నేర్పబూనిరి. వీరికి నొకను విద్యార్థులసంఖ్యను తెంపు చేసే తమకగల విద్యనంతయు వారికిభోధించవలెననెడు కథూ హల మొంతయుగలరు. ప్రతిదినము ఉదయ, మధ్యాహ్న, సాయాహ్నములు, మూడుతేల యందును శ్రద్ధతో బనిచేయుచు న్నారు. అని నందిగామ నుండి దా్రియంగు మాప్తుగారు వార్తాయుచున్నారు.

సాంకేతిక వార్తలు.

14-వ తేదీ యాదివారము

మృగయా విహారము, పరంగిగొండ తోమిగన
మైలురాతియొద్ద సమావేశము ప్రా. 6-15

15-వ తేదీ సోమవారము

మహమ్మదీయ విద్యాసంఘము, సాంకేతిక
సభ, లాటిహాలు సా. 5-30

17-వ తేదీ బుధవారము

మృగయా విహారము, పూనమలిగోళ్లు 6-వ
మైలురాతియొద్ద సమావేశము ప్రా. 6-15

18-వ తేదీ గురువారము

పచ్చయప్ప స్మారకోత్సవదినము సా. 5-0

19-వ తేదీ శుక్రవారము

ప్రెండ్-ఇన్-సిడ్ సానైటీ, సాంకేతిక సభ,
హ్యాబిటేషన్ గుడిరము, ఎగ్మూరు సా. 5-30

25-వ తేదీ గురువారము

మదరాసు లిటరరీ సానైటీ, పృథి సాంకేతిక
సమావేశము సా. 6-30

26-వ తేదీ శుక్రవారము

ఎస్. పి. సి. పృథి సాంకేతిక సమావేశ
ము, విక్టోరియా హాలు సా. 5-30

కాలమానస్థితి. — ఎన్ని నదికోవ్వస్థితి 88 మాత్రము,
అధికావస్థితి 89 మాత్రము.

దీపముల వేళ: — నేడు రేపు ఎల్లండి సాయంకా
లము 1-48 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలయును.

పోక. — మొన్న సాయంకాలము డాక్టరు ఎస్.
స్వామినాథనుగారు మచిలీపట్టణము లకు బైలుదేటివెళ్లిరి.

చెన్న పురి యన్న దానసమాజము. — కడచిన
పదునైదుదినములలో 1,195 మంది పేదల కన్నదాన మొన
ర్పించెను.

జయలక్ష్మి విలాసభ, సైదాపేట. — నేడు
రాత్రి 9-30 గంటలకు రామారావువారి నాటక మజిలీయను
ప్రదర్శింపబడును.

లండనునకు ప్ర్యంగి విల్లులు, తెలిగ్రాఫిక్
ప్రొజెక్టులు. — మొన్నటి యమ్మకపునయమున
కొండవలసరావేరు.

మదరాసు ఆర్యచక్ర బిల్డు. — కేపాదివారము సా
యంకాలము 5 గంటలకు పత్రికాసమావేశములో వరూధరి నాటక
మాంధ్రమున ప్రదర్శింపబడును.

ఇంగ్లీషు మొగులు. — నేడు సాయంకాలము 5-15
గంటలకు పట్టణములోని గాడ్ గార్డేయబడుటకు నిర్దేశము గావచ్చు
నని యూపాండెండుచున్నది.

నిమ్మ జాతీయ పారిక సంఘము. — కేపాదివారము
తెల్లవారి 8 గంటలకు కేరళాయానందలి సంఘపాఠశాలలో
ప్రహ్వనంద స్వామిగారు విద్యనుగూర్చి యుపన్యసించెదరు.

వై. డబ్లియ్యు. సి. ఏ. — కేపాదివారము సంఘభవ
నమున ప్రతిపాదిక గోపాస్వామి రేపు 8-45 గంటల కిమి
పండును. మన ప్రయత్నము గాని ప్రసంగించెదరు.

క్రికెట్ యొక్క దానంద సభ: — నేడు రాత్రి
9-35 గంటలకు విక్టోరియా క్లబ్ హాలులో పాడుకా పట్టాభి
షేక నాటక ప్రదర్శనంపడును.

శాస్త్రోపాధ్యక్షులు. మైలాపూరు. — నేడు సా
యంకాలము 6-15 గంటలకు పదమహిమార్గి నెం 65 యక్క
విలాస సంఘమున బ్రహ్మశ్రీ కే. గణేశశాస్త్రి గారు భగవ
ద్గీతనుగూర్చి ప్రసంగించెదరు.

ఒక ద్రావిడ సమాజము. — కేపాదివార ము
రాష్ట్రము 2 గంటలకు రామపురము మన్నాడ సామి కోవెల
వీధి నెం 41 యక్కమందు పి. మండరము రిసెట్టిగా రాహ
రమును గూర్చి యజ్ఞమున నుపన్యసించెదరు.

మెన్సియన్ మెంబర్స్ చర్చిపాతి శాల. — నేడు
సాయంకాలము 5-30 గంటలకు విద్యార్థులకు బహుమతులు
పంచిపెట్టబడును. వరండు జే. ముర్రు, ఎమ్. ఏ. గార్ల గ్రామ
వాధిపత్యము వహించెదరు. వై. డబ్లియ్యు. సి. ఏ.కు సంబంధిం
చికి మిస్ బరతుగారు బహుమతులు పంచిపెట్టెదరు.

భక్తమార్కండేయ సంగసభ. — ఈ నెల 16 వ తేదీ మం
గళవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు తిరువెట్టివీధి నెం
822 య పిల్లలయింటునును బ్రహ్మశ్రీ మాన్యుడి చిదంబరభగవ
తుగారు మండరము రిసెట్టిగా వై. డబ్లియ్యు. సి. ఏ.కు సంగం
కాలక్షేప మొనర్చెదరు.

ప్రెసిడెన్సీ కాలేజి యూనియను సానైటీ. —
నేడు సాయంకాలము 5 గంటలకు కోటపూలు పరిశి: మాన్యు
మును, అనగా స్వర్ణమాన్యునుగూర్చి ఎస్. పట్టాభిరామన్ గా
రుపన్యసించెదరు. మైకోర్టువీటి సి. పి. రామస్వామయ్యగారు
రగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

మౌందవ యువజన సమాజము. — నేడు
సాయంకాలము 6-15 గంటలకు తిరువెట్టివీధి కలెజ్
హాలులో కృత్రి సంస్కరణమును దేశీయ సంస్కరణమును
గూర్చి బి. పి. నడియా గారు పన్యసించెదరు. గా. న్యాయ
మాన్యు టి. సదాశివయ్యగారు రగ్రాసనాధి పత్యము వహిం
చెదరు.

దక్షిణ హిందూ దేశ బ్రహ్మసమాజము. —
కేపాదివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు చెంగుబజా
లుదగ్గర అన్నాపిల్లవీధి 97 య ఉపాసనామందిరమున ఎస్.
బాలకృష్ణరావు, బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు ఉపాసనాకర్తవ్య
గావించి యాంధ్రమున భగవత్ ప్రేమకర్తవ్యమును గూర్చి బోధిం
చెదరు.

ఆర్యధర్మ ప్రవచనసభ. — పచ్చయప్ప కళాశాలకు
సంబంధించిన పండిత ఎమ్. లక్ష్మణము: గారు శ్రీభాగవత
దశమస్కంధమునందలి ప్రధానభాగమును శ్రుతిగీతముగూర్చి రేపు
తెల్లవారి 8 గంటలకు మదరాసు ప్రాగ్రెసివ్ యూనియన్
స్కూలు హాలులో ప్రసంగించెదరు. ఈవిషయమునుగూర్చి
యంధ్రసమాజములో నిదిలెండెది. శ్రోతలు దక్షిణ్యనక్కణ
లేరు.

శారదా సంగీత సభ, తిరువెట్టివీధి. —
కేపాదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు వీరరాఘవ మొదలి
వీధి నెం 77-వ గృహమందొక పాటకచ్చేరి జరగును కోనేరి
రాజపురము వైద్యనాథయ్యగారు పాడెదరు; మాయవరము
నుబ్బయ్యగారు ఫిడెలును, పుడుక్కోట దక్షిణము: రి వై
గారు మృదంగమును వాయిచెదరు.

స్వామయ్యూర్ ప్రాటరుగారి కాలిక్రమము. —
మొన్న సాయంకాలము మదరాసు వట్టి అన్నాపిల్ల యెమ
వారు అన్నాపిల్ల యెమను భవనములో స్వామయ్యూర్ సి. ప్రా
టరుగారికి కేసీల్ విందోర్స్, సంభాషణ: ము జె. ఎల్.
కోదోరియోగారు ప్రాటరుగారికి స్వాగతమొసంగి వారిని
గూర్చి మెంబరులకు వివరించిరి. తేనీల్ విందోర్స్ వివరింప
సంభాషణలతో సభ సమాప్తమయ్యెను.

దక్షిణవిల్లు గారు రాగిగారు. — మదరాసు తేనీ
రిక్రెయేషన్ క్లబ్బుకు పోషకులైన శ్రీరాజగారు క్లబ్బుకు
సంబంధించిన యాధాధికి 300 ల నోసంగినారు. ఈద్రక్ష్
ములో శ్రీ నెంబండు ప్రభుగారి యాజమాన్యము క్రింద నోక
కాకోర్తిపసంఘమువారి వలస పాడుపుల సంచలు తియ్యారు
చేయబడ దాతపేరుతో జబ్బురడ లేది రణరంగమున పనిచే
యునందు తెలియల పంపబడును.

చెన్న పురిలోని యాంధ్రులకు తోలవ్వి. —
ఈనెల 16-వ తేదీ మంగళవారము ఆ: గ్రంథ సంకల్పరాి పం
కుగ యగుటచే నా నాడు సాయంకాలము 4 గంటల మొదలు
7 గంటలవరకు మైలాపూరులో నున్న మాధవరామ మందిర
ము చెన్న పురిలోని యాంధ్రులకందరజను పేరి నారా

యముగూర్చి బి. ఏ. ఎల్. గారు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలిక్రమలగు
కాశినాథుని నాశ్వరరావుగారు తోటించి చెనెదరు.
గాన చెన్న పురిలోని యాంధ్రులకందరజ: చెన్న ప్రాగ్ కులు.

సంఘసంస్కరణ సమాజము. — మొన్న ఎండ
ర్నను హాలులో జరిగినసభకు గా. సర్ శంకరస్వామయగారు
రాతేకపావుటచేత ఎస్. శ్రీరామయ్యగారు రగ్రాసనాధిపత్య
ము వహించిరి. పచ్చయప్ప కళాశాలకు సంబంధించిన పి. ముల్ల
స్వామయ్యగారు రజస్వలా వివాహ శాసనపత్రమున నుపన్య
సించుచు శాస్త్ర సమ్మతి యటుండ, కృత్రి స్వాతంత్ర్యము
నిమిత్త మానాసన మతశ్రమని నిరూపించిరి. అగ్రాసనాధిపతి
గారు కృత్రి స్వాతంత్ర్యకారణమునకు సంతసించిరి. కా
ఈశాసనమువిషయముగ గరిగిన భేదము (పాంక్షలకు
నేమోయని సంతయించిరి.

మోహనుబండి ప్రమాదము. — నిన్న పరహ
ఇంచుమించు 5 గంటలకు చేంబర్లు అండు కంపెనీకి సంబం
ధించిన చేంబర్లు గారు కడన్నకు బంగళా సమాపమందలి వంతెన
మీదనుండి మోటారుబండిలో వచ్చుచుండగా, నెదురుగా
వచ్చుచున్న డ్యాక్షిమునెడి 50 సకంత్సరముల రహసుల
యహమ్మదీయ శ్రీ మోటారుబండి సమామించుకొలచిరి తడ
బడ మొదలుపెట్టెను. ఆశ్రీ చిత్తము తేలిరించుటనుగూర్చి
చేంబర్లు గారుబండికి హానిలుగుటనైనను లక్ష్మిపెట్టక ప్రమాద
మును తప్పించునిమిత్తము బండిని వెంటనే కుడివైపువల్లించెను.
అందువలన బండికిని కడన్న మెంబరుహాను ప్రహరిగవడును
దానినిబాది కటకటాలనుకునాచి హానికలిగెను. విను శ్రీ
తిప్పించుకొనగలిగి నే కాని యామెకు కొన్ని దెబ్బలు తగులక
పాలెను. బండిలోనివా రామెను సుమస్త పచారములుచేసిరి.
పిమ్మట హానినుగడిన స్పెక్టరు లోకేష్ గారామెను తెనెలగాను
పుత్రికి తీసికొనివెళ్లిరి. కట్టుకట్టిన తరువాత చికిత్సాగ్ మామె
యక్కడనే నిశిపివేయబడినది.

శ్రీమద్దాధి స్వామివారి కల్యాణవృత్తాంతము. —
విశాఖపట్టణముజిల్లా భీమునిపట్టణముతాలూకాలో జన్మనాధి
మనెడి గ్రామముగలదు. అగ్రామములో క్రీష్ణదాధి స్వామి
యొక్క యాలయముగలదు. ఆస్వామివారికి ప్రతీసంవత్సరము
వివాహము జరుగును. ఈ సంవత్సర మా వివాహము అనంద
నామసంవత్సర ఫాల్గుణశుద్ధ 10 గురువారము (25.2-15దిని)
నాడు జరగెను. అదిగయితు కర్పణాంతమువఱకు భీముని
పట్టణమునకు సంబంధించిన ప్రభుత్వోద్యోగులును సంస్థానో
ద్యోగులును ఆ దళమును సృష్టింపిమిత్తము యాగ్రామములో
కార్యంపులు జరిగిన చుట్టుపట్ల గ్రామములలోనుండు ప్రజలను
స్వయంచేయుచు పిడించుచు ఉపచారములు చేయించుకొనుచు
అహర్నిశలు సానిషేకములు కట్టింది యానందించుచు దేవా
లయములో అర్చకులవై అధికారము చలాయించుచు శ్రీస్వామి
వారికి సంబంధించిన పనులలో శోక్త్యము కలుగజేసికొని దాంచి
కముగా తిని భూచెడిమని వారిని బెడకించుచు శ్రీస్వామి
వారి సమిత్తము చేసిన విధియోగము తెనెరియ్యుచు వచ్చిన
వారికి వారు సభలు చేయించుచు, ఆనెకవిధములైన యరా
జక కార్యములు జరిగించియున్నాడు. వీరి యుపక్రమమువలన
ప్రజలను చూడజును పవరివత్సవములతేపు - అనియొకకు
వ్రాయుచున్నాడు.

నీమరు చెలిగ్రామము. — ఈనెల 6-వ తేదీనంత
మొదల వారమునందు క్లబ్బుకు వట్టి కనడాలో తురియలేదు;
గంజాముజిల్లాలోను, విశాఖపట్టణము జిల్లా ప్రాంతములలోను,
సాంకేతికములోను కొంచెము కురిసింది; గుంటూరు నెల్లూరు
జిల్లాల జిల్లాలలో విశేషముగ కురిసింది; తిక్కనజిల్లాలలో
సాధారణముగాను విశుగముగా కురిసింది. నేల
లోని వైరులు సామాన్యముగాను బాగుగాను వివిధ
ముగా నున్నవి. కాని నాలుగు జిల్లాలలో వైరు వాది
పోవుచున్నది. తేదా వాన నేపించుచున్నది. మత చెయ
మెట్టివెలు కోవలకుచున్నది; ఫలసాయము సామాన్యము
గానున్నది. మొత్తముగదా వాన నీరికి అంశములేదు. యా
ప్రకారము చెలిగ్రామములోని వైరులు అంశములు
యన్న విశకువులనీరి మొత్తముగదా వాన గానున్నది. గంజా
మ గోదావరి జిల్లాను నెల్లూరు జిల్లాను నెల్లూరు జిల్లాలోని
భాగములలోను, తింజాపూరు విశా మధ్యము దక్షిణ మండల
ముల భాగములలోను తప్పి, నీరివలె సమృద్ధిగా నున్నది.
గుంటూరు కర్నూలు జిల్లాల పురము జిల్లాలలోను
మరి యెనిమిది జిల్లాల భాగములలోను తప్పి పచ్చి సమృద్ధిగ
నున్నది. పశువుల మేత మొత్తముమీద సమృద్ధిగ నున్నది
మెలు మోచుతేరు, తగ్గనలేదు; అట్టివింది యున్నవి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1916వ సం॥ మార్చి నెల 13వ తేది

శనివారము.

స్వపరిపాలనము.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రమునందున్న మొదటి కర్షణము. ఒక్క చిన్న యుద్ధాపారణ మిచ్చెదము లై త్వ నిర్మాణ విషయమున నితీయ మలయాళము వధుక కోయంబులైన జిల్లాబోర్డులకు. సాబం డించిన వివాదము బయలు దేరువరకును నిజ ముగా జిల్లాబోర్డులకు సెలవరకు స్వాతంత్ర్యము గలదో మన విద్యాపతులకు గూడ తెలిసియుండ లేదు. ఇదేవిధముగా నింకను నెన్నియో విషయ ములు ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువులను చట్టము లలోను నిమిషియున్నవి. వానిని నెరింగికొన బ్రయ త్నించిన వారెందరో యున్నారని చెప్పజాలము మన ప్రభుత్వమువారు చట్టములు చేయునప్పుడు గాని నిబంధనల నేర్పరచు నప్పుడుగాని నెటనే అన్నిటిని అమలులో పెట్టు నభిలాషతో చేయుట లేదు. గోకలుబోర్డుల ఆక్రమణ వేరునిగర్వన విక్కరలేదు. దానిని సంపూర్ణముగా నమలుతో పెట్టి అధికారవర్గపు ప్రాబల్యమును తగ్గించుటకు మన ప్రభువులు ఎల్లవిధముల ప్రయత్నించి లేని ఇప్పుడున్న స్వాతంత్ర్యమున కంటె మన స్థానిక స్వపరిపాలకులకు నెంతో యెక్కువ స్వాతంత్ర్యము లభ్యిగలవు. కడగిన సంవత్సరపు స్థానిక స్వపరిపాల నయొక్క రిపోర్టు ననుసరించి చూచితే మేని గిరి పట్టణ పాలక సంఘములో గిరింటి మాత్రమే అంద రును హెండవు లున్నారితక్కిన వానియందంతటను విదేశీయులును నున్నారు పట్టణ పాలకుల సంఖ్య డొం డవచ్చునని మంజూరై యుండునది 1.036. 1913-14 లో నున్నవారు 461. ఇంకలో 77 ప్రభుత్వాధికారులు. 392 ప్రభుత్వమువారిచే నియమితులు 492 నిర్వచితులు. అనగా అధికారపక్షము 469. ఇప్పు టింకను అధికారవర్గ నిర్వచితవర్గములు కొంచె మించుమించుగా సమానముగానే యున్నవి. అనధికారవర్గమునకు నెక్కువ ప్రాబల్యమున్నదని చెప్పుటకు విలులేదు. లోకలుబోర్డుల విషయము నాగా చించినయెడల నింకను నభోగితి కాప్పించుచున్నది. జిల్లాబోర్డులను గమనించెము మంజూరైన సభ్యుల సంఖ్య 876. 1914 వ సంవత్సరము మార్చి 14 వ తేది నాడుంకన సభ్యులు 772 కు. ఇందులో 12 గురు అధికారి వర్గమునందుండి లోకల్ బోర్డులలో గూడ నధికారులుగ నుపదించినవారు. 294 గురు ప్రభుత్వమువారిచే నియమితు లగునవారు. 34 గురు నిర్వచితు లైనవారు. ఇందులో 102 గురు అధికారులు 252 అనధికారులు, అనగా 772 గురులో 52 గురు మాత్రమే అనధికార పక్షమువారని తేలు చున్నది. 62 పట్టణ పాలక సంఘములలో 37 డింటి మాత్రమే అధ్యక్షుడు నిర్వచితుడు. తక్కినచోట్ల ప్రభుత్వమువారిచే నియ మితుడు. అందులో వదునొక్కరుగురు ప్రభుత్వాధికారులే, గోకలుబోర్డుల యధ్యక్షుల విషయము విచారించితేమా జిల్లాబోర్డులకు నిర్వ తాధ్యక్షు డుండగా అనధికారాధ్యక్షుడే యుండ రాదుగాదా! అనధికారు లుండగిన తాలూకా బోర్డుల విషయమున నైనను ఏలూరు, చిత్తూరు గూడలూరులు మాత్రము తమ యధ్యక్షుని నిర్వచించుకొనినవి. 19 తాలూకా బోర్డులవిషయమున ప్రభుత్వము వారు అనధికారులను అధ్యక్షులుగా నియమించినారు. తాలూకాబోర్డులసభ్యులు జిల్లా బోర్డుల సభ్యులలో నాగ్గింటి చూడువంతులు నిర్వచించుకొనునర్హతకలవారే యైనను 1913-14 లో అర్హభాగమున కంటె నెక్కువ నిర్వచించుకొన లేదు. చెప్పబోయిన నిట్టివింకను నెన్నియోవిని యోగములేని హక్కులు బయల్పడగలవు. తగిన ప్రయత్నము లేమిచేత నీనివలని ఘోషమును మన మీ న్నాడు అనుభవించుట లేదు. ఆసి బీసెంటుగారు కార్యక్రమమునకు దగిన సంహార నాలోచింప

వలసి యున్నదనుటచేత మాకు తోచున దేమన కొంతవద్దతు లేనోయాలోచించి ప్రభుత్వమువారి చేత కాగితముమీద వ్రాయించి యిప్పటి యన్ని కాగితముల నలెనే మూలకు పంపియిండు నట్లు చేయుట కోరదగినదిగా కనించలేదు. మామహా జనసభవారు ఆలోచించి ఇప్పుటి మానవలకును తద్విషయమున నాసక్తిగలవారికిని ప్రస్తుతపు స్వపరిపాలనావిధానపు పరిమితి తెలియజేయగల పరిశ్రమను బురికొల్పి ముందుకు వృద్ధి కాతగిన మార్గములను అందుపై సూచించుచు దినదినమును స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమును పెంపు చేయుటకు తగిన విధానములను ప్రభుత్వమువారికి మాటికి మాటికి కీర్తి శేషుడు గోకలే పక్షతీ నవలంబించి నచ్చచెప్పుచు వాటుపడినయెడల నవిన పక్షతులు ఆద్యములు మున్నగు విషయములపై నిర్వ్యాగులుగు లక్షలకొలది యువన్యాసముల వలన కంటె నెక్కువవని జరుగునని మానవ్యక్తము. గ్రామపంచాయతీ నిర్మాణమునకును పద్ధతుల కంటె నుపన్యాసములకంటె కార్య పరిత్వమే యెక్కువ కావలసియున్నది. అభివృద్ధిని శాంతిమే వహించుటకు స్వార్థత్యాగులుగా వారెందరో కావలసియున్నారు. మానాయకు లట్టి వారెందరి సిద్ధముచేయుదురా? దానికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చినచో స్వపరిపాలన సమస్యకు ప్రత్యుత్తరము రాగలదు.

పచ్చయప్ప కళాశాలను రెసిడెన్షియల్ (గురు కులావాససంస్థ) కాలేజిగా చేయుటకు తగిన సాధనముల నాలోచించు నిమిత్తము, నిష్పాదయం కాలము కళాశాలా భవనమున పచ్చయప్ప క్లబ్బు వారొక సభను సమావేశపఱచిరి. ఇదియే యిక్కట్లు ప్రతిష్ఠించబడిన తరువాత జరిగినసభలలో ప్రధానమది. అగ్రాసనాధి పతి సి. జి. రామ స్వామయ్యగారు పై సంస్థయొక్క ప్రయోజనములను గురించి నచ్చునట్లు ముచ్చటించుచు నొసంగిన ప్రారంభోపన్యాస సందర్భమందు కే. రామానుజము సెట్టిగారు తాము లక్ష యావాయల విరాళము. సుసంగదమని వాగ్దాన మొనర్చినారని వారికి కృతజ్ఞతా పూర్వకమైన యభివాదముల నర్పించిరి. కాలేజి కట్టడములకు కావలయు ద్రవ్యములలో నెడవవంతు శెట్టి గారి యాదార్యము వలన అభింశుల కడుగడు ప్రతిసంసనియము. తక్కిన నాలుగులక్షల యాద్యముల సింటిటికిని పోయి ప్రోగుచేయ వలయునని యగ్రాసనాధి పతిగారు తీవ్రముగా సభ్యులను ప్రోత్సహ పఱచిరి. ఇది కూడ సంతోష హేతుభావన, యట్టి మహాజన సభలో మరినలుగురు రామానుజము సెట్టిగారు లేకపోవుట యత్యంత విచారకరము. సంకన్ములకు కొంతలేదు. సాహసాదార్యము లంగడిలోని వస్తువులు కాకపోవుట యొక్కటయే కొఱంతి. ఈగణ సంపదల సమ్మేళనమే తలస్థించునెడల నిన్నురై రెసిడెన్షియల్ కాలేజి సంపూర్ణముగా సిద్ధించి యుండెడిది. మంత్రములకు మామిడికండ్లు రాలపు సంపన్నుల ద్రవ్యమేదేలే హైన్యమునకు హేతుభూతము. ఈమహాద్యమమును సులభ నాధ్యముగావించి ప్రాథమహాశయులు కృతార్థు లయ్యెదగుగాక.

బ్రిటిషువారు కీ మెలు ముందుకుబోవుట.

లండను మార్చి 1 :—పనరైన్యములోని నాలవ యెడ్లహిడియ హైందవాజ్ఞాపితమును కలగజముల వడంబుకీ మెలు దూరము ముందునకునోయి ఈ లోనగల శత్రుస్థానము లన్నిటిని బట్టుకొనిరి. వీరికుడి యడమలనున్న ముత్తేహిణులు పోరుచునేయుండెను. 700 మంది ఖేదిలను బట్టుకొంటిమి. బ్రిటిషువారివైమానికులు లోకప్రాయ, మెనికొలదైన త్వ సంఘటన ధ్వంసము జేసిరి. అని యాధుక పేర్కొనారు ప్రకటించి.

బరోపా మహాసంగ్రహము.

ఇంగ్లండు

అధిని వేళముల యువకులగూర్చి ప్రశ్న.

లండన్ మార్చి 11:—అధిని వేళములందలి యువకులలో దేశ సేవ యొక్క మహా మలమలము నుపయోగించి నేర్పాటులు చేయగలరా? యని కామస్సు సభలో బ్రతింపగా హార్లర్డ్ గారిట్లు చెప్పిరి. స్వపరిపాలనము నిమగ్నమై యున్న అధిని వేళములవారు పెద్ద పెద్ద వైద్యముల బంపుటయేగాక నింకను బంపుచున్నారు. వైద్యములో జేరు శ్రాత్తపైనుటల విషయమగు నేర్పాటులన్నియు యధిని వేళముల దొరతనము వారితో చేసిన మంచిని సామాజ్య దొరతనమువారి అభిప్రాయము.

సింగ్లముగూర్చి ప్రశ్న.

లండన్ మార్చి 11:—సింగ్లమునకు జపానువారి వైని కాధికారుల యధిపత్యమునే యున్నది. జపానుదొరతనము వారిలో సలహాజేయగా కొన్ని యెడల రేపుకకు రానిచ్చిరి. అని కామస్సు సభలో సర్ యెడ్వర్డు గ్రేగారు చెప్పిరి.

చీనాజపాన్ రాయవారములు.

ఇంకొకరు ప్రశ్నింపగా చీనా జపానుదేశముల వారికి జరుగుచున్న రాయవారములగూర్చి చెబుటకుంకను మేము జాలకయున్నామని గ్రేగారు జెప్పిరి.

శ్రేష్ఠ ఉద్యోగులకు యెక్కువ అధికారములు.

లాహోరు మార్చి 11:—సీ. ఆంధ్ర యంగజెట్ పత్రికకు యీ క్రింది టిల్లిగ్రాములు వచ్చినవి:— శ్రేష్ఠ ఉద్యోగులకు యెక్కువ అధికారములు యియ్యవలెనని పార్లమెంటులో ఒక బిల్లు ప్రవేశపెట్టిరి. ఈ బిల్లుకు అనుకూలముగ మాట్లాడుచు సర్ బాన్ సిమన్ గారు ఈ క్రింది విషయములను చెప్పిరి:— ఇటీవల జేల్లు నేతమునందలి స్వాస్థ్య శ్రేష్ఠులందఱి తిట్టదేశపు ధీమరు ఒకటి పెట్టినది. ఈ ధీమరు 400 గేలనుల కిరసవాయలు ఉండెను. ఇంత నూనె దానికి ఆ వసురమున్నట్లు తోలెడు. ఈ నూనెను తప్పక శ్రేష్ఠుల సభమెల్ల నుపయోగకై యివ్వవలెను. దీనిని తీసికొనిపోకుండ జేయుటకు శ్రేష్ఠుల సుంకములను జూరాలచేయు ఉద్యోగులకు యేదిగ మగు అధికారముకూడలేదు. ఈ ధీమరు యెక్కడికి వెళ్ళినదో కూడ తెలియదు.

బ్రిటిషువారి కొత్త సేనలు

అలహాబాదు మార్చి 12:—పయినీరు లండన్ విలేజిరి వ్రాసిపంపిన వా:— యుద్ధభూమికి వచ్చిన బ్రిటిషువారి కొత్త సేనలు, మంచి చాకచక్యము గలవిగా అగ్రపథమున విరుపాతులను కాల్చువని నేర్చుటకు కొత్త బ్రిటిషు సాపింపు పాతకాల మంచి లాభకరముగ నున్నది. కొత్తగావచ్చి ఫిరంగులుకూడ చక్కగా పనిచేయుచున్నవి మిలిటరీ ఉద్యోగులు చెప్పుచున్నారు. కొత్త సేనల యుద్ధములో దింపింపబడు చక్కగా పోరాడునట్లుకు సుదేహములేదు. ఈ సేనలను చూచిన యితరదేశముల మిలిటరీ ఉద్యోగులు, ఈ సేనలు బలవంతమైన సేనల దేశములలోని మంచి సేన లంతటియుగ నున్నవని వారివారి దొరతనములకు వ్రాయుచున్నారు. ఇంకను ఆ సేనలు సైనికులుగ చేరుచున్నారు. ఇంకను తెంపు లేకుండ ఆ సేనల కల నేనను ఇంగ్లండు నుండి పంపుటకు యేదిగమగు అభ్యంతరములు కలుగవు. యుద్ధభూమిలోనున్న జర్మనుమిలిటరీ అధికారుల మనకొత్త సేనలకు ఉద్భవమైనవియు, వచ్చుచున్నవి పెద్ద సేనలు కావలయునెట్టిది. దీనిని మనకొత్త సేనలకు గురించి వారిగల అభిప్రాయమును గ్రహించవచ్చును. కాని బర్లను అధికారుల ప్రకటనలలో మట్టుకు మన సేనలకుల ఆతురత గలుగు చున్నట్లు తెలియుచున్నది.

వై (సాయికివచ్చు) యుద్ధవార్తలను

తయారు చేయుచున్నదెవరు?

అలహాబాదు మార్చి 12:—పయినీరు ప్రతిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—ఇండియా పెక్కుటివద్దనుండి ప్రతిరోజు వై (సాయికి వచ్చు) యుద్ధవార్తలను కర్నల్ సర్ ఫ్రాన్సిస్ యూగు మాజ్జెండను సతిడు తయారు చేయుచున్నాడు. నవంబరు నెల నుండి ప్రత్యేకము యాహింక యాయనకు ఇండియా అఫీసులో యేర్పరచిరి.

లాహోరు బిషప్సు.

యుద్ధభూమికి వెళ్లును.

లండన్ మార్చి 10:—లండన్ బిషప్సు ఆయన క్రింది యుద్ధభూమికి ఛార్జ్ చేసిన కలసి పాంసంజే పండుగకు పూర్వమే యుద్ధభూమికి వెళ్లును. నేనలతో ప్రార్థనలు చేతురు.

కామస్సు మహాసభ.

ప్రాన్సు, రషియాలో స్నేహము.

లండన్ మార్చి 12:—ఇంగ్లండు యిక్కుండు, రషియా ప్రాన్సు దేశములతో మంచి చెడ్డలన్నిటికీ స్నేహముగ యుండి తీరవలెగదా! కాబట్టి ప్రాన్సు, రషియాలు, ఏమక తులనిదా స్నేహితులుగ యుండునో గ్రేగారు కనుగొనుట మంచిది. ఈ యుద్ధములో మన మెంతసాహసము చేయవలయునో! తెలిసికొనుటకు వీలగును. అని జ్యూయెట్ గారు పార్లమెంటులో అడిగిరి.

సెయింబరు 5 వ తారీఖున మన గర్న మెంటు ప్రాన్సు రషియాలో స్నేహముగ నుండుటకు కొన్ని పరతులను యేర్పరచుకొనెనది. ఈ యుద్ధమునకు ఆవరతులు చాలాను. జ్యూ మెంటుగారు అడిగిన తక్కిన విషయములు యుద్ధపు మాదావడి తగ్గి పోయిన తరువాత నెమ్మదిగ ఆలోచించవలెను. ఇంతేకాని యిప్పుడు ఆలోచించుటకు వీలులేదు.

సర్ బాన్ సిమన్ ప్రెంచిగారి బాబు.

750 మంది ఖయదీలుగా పట్టుకొనెను.

లండన్ మార్చి 12:—సర్ బాన్ సిమన్ ప్రెంచిగారు రణరంగమునండి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—మన సేనలు జర్మనులతో తలపడి జనప్రదముగ యుద్ధముచేయుటకులన ఆర్మంటునుకును లాభాస్పీకరమైన మధ్యస్థ స్థితిగలుగు బాగుగా మారినది. మార్చి 10 వ తేది ఉదయము ఎనిమిదిగంటలకు న్యూ వెస్ట్మిన్ సటాముననున్న కందకములోని జర్మను సైనికులను తీసి, పట్టుకొంటిమి. ఫిరంగిదళమును, పదాతిసేనయు కలిసి పంచే యుటకులన ఎంతయు ఆకహాలముగ నున్నది. ఇందుకులన మన సైనికులకంటె వక్రము కలుగలేదు. మేము గుర్తునకద్దగ నున్న గ్రామమునంతయు పట్టుకొంటిమి. ఇక్కడ పదాతిసేన స్థిరపడినది 750 మంది ఖయదీలుగా పట్టుకొనబడిరి. మరికొందరు మాడ పట్టుకొనబడ వచ్చును.

శ్రేష్ఠులు 11 వ తేది, తిరిగి మన సేనలమీద పడిరి. కాని ప్రతిసారి వెనుకకు నెట్టుబడిరి. తీవ్రముగ పోరుజరుగుచున్నది కదవిన రాత్రికూడ తిరిగి జర్మనులు తిరిగి యెడిరించుటకారంభించిరి. కాని 40 వేల భారతీయుల సేన వారిని వెనుకకు గొట్టి చాల నష్టము గలిగినది. మూడవ పట్టుకొనబడి తిరిగి తలపడి, సీపీ నెట్టి అనుగ్రామమును పట్టుకొనిరి. కొద్దిపాటి నష్టము కలిగినది. ముందుపడుటచే యుద్ధకార్యము సరిగ నిర్వహించుటకు వీలులేకున్నది.

మరణ వార్త.

లండన్ మార్చి 12:—బోల్టర్ ఉడ్ గారు చనిపోయెను. ఈయన ఆస్ట్రేలియాలో నివసించుచుండెను. కొన్ని నెలలను వ్రాసెను. 1826 సం॥ ఆగస్టు 6 వ తారీఖున లండన్ లో పుట్టెను.

ప్రాన్సు

ప్రాన్సు ప్రకటన.

పారిసు మార్చి 12:—పారిసును దట్టముగ కృత్రిముండుటకులన యుద్ధకార్యములు నడువలేదు.

వెయిండువై పిరంగుల వారుతేయుట.

తెలిజియములో వెయిండుమీద బ్రిటిషువారు జయప్రదముగ ఫిరంగుల వారుతేసిరి. ఇప్పేనుప్రాంతమున జాంధ్యార్దవద్ద రెండు సార్లు జర్మనీవారు మనవైదొలగిపుడు మనము వెనుకకు గొట్టితిమి. న్యూఛావెల్ సమీపమున జర్మనీవారు ప్రతికారములనేయ వారి కత్తునవనమును గలిగించి బ్రిటిషువారు వెనుకకు గొట్టిరి.

ఫ్రెంచివారు ముందుకుబోవుట.

జర్మనీవారు తీవ్రగతి నిరోధింపుచున్నను వెయిండు నకు పడమటనున్న నమసునంతు మనము ముందుకు బోతిమి. వాగ్డెసునంతు రీవాకర్నా-కోకర్ద జర్మనీవారు ప్రతికారమునేయ వెనుకకు గొట్టితిమి. అని సాయంకాలమున ప్రకటించబడెను.

లండన్ మార్చి 12:—రెండు తెలియని సేనలు కొన్ని పోట్ల 400 ములను 500 మీటర్లవరకు ముందుకు వెళ్ళినవి. ముఖ్యముగ న్యూపోర్టుకు అన్నయిదిట్టగానున్న స్కూలర్ బర్మావద్ద చాల ముందుకు వెళ్ళినవి. యుద్ధరంగములో యింక పోట్ల విశేషములేమీ లేవు.

పాంపెను యుద్ధము.

కండ్లారజూచినవారు చెప్పునంగతులు.

పరానుఅధికారి తెలియజేయుట.

ప్రాన్సు మార్చి 11:—పాంపెనులో జరుగుచున్న తీవ్ర యుద్ధమును జూచిన పరానుఅధికారి యిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—ఇక్కడ నున్న జర్మను సైనికులకు చాలబిల్డి కలుగజేయుబడినది. కానిమీద వారు ఇతరప్రాంతములనుండి చాలమంది సైనికులను తీసికొనివచ్చిరి. మరియు చాలమంది రిజర్వు సైనికులనుకూడ నుపయోగించిరి. ఇంతియగాక, యెడతెగకుండ పోరాడుచు చాలమందుసామానును ఖర్చుచేసిరి. ఈ పోరాటములో పరాక్రమకాలరగు చాలమంది జర్మను సైనికులు నాశనమైరి. దీనివలన ప్రాన్సు తెలియము రణరంగముల నుండి, తూర్పుప్రద్యమును, పోలండుకును జర్మనీవారు సేనల సేమి, మంగుసామానుల సేమి పంపుటకు వీలుకాలేదు.

బూసాజూరువద్దనున్న కోటబురుజులను పట్టుకొనుట చాల ముఖ్యమైన విషయము. కాని సీలనుండి రణరంగము నకు వచ్చిన పదాతి సేనల తక్కువ తమ సుప్రసిద్ధ సంప్రదాయము ననుసరించి, బహు పరాక్రమముతో పోరాడి, పట్టుబట్టెను. త్యాగమును కనుపర్చిరి. ఈకోట బురుజు ఒక ముఖ్యముగు గుట్టమీదనున్నది. ఇక్కడ శత్రువులు కందకములను శ్రేష్ఠుకొనిరి. కొంతవడి ఫిరంగులను వేసినతరువాత కాలనీల నుండివచ్చిన పదాతి సైనికులు, కొందరు, బురుజును ముట్టించి, మొదటి కందకపంక్తిమీద పడి యెడిరించిరి. జర్మను సైనికులు, ఆరుసార్లు తిరిగి తలపడిరి. మూడు మట్టదులలో జర్మనులకు చాలనష్టము కలిగినది. దీనిమీదతిరిగి అర్ధరాత్రమున, వారు ముందాద పడికాని, చాలమందిని నాశనముచేసి తిమి ప్రాతఃకాలమున నష్టపీడి, కందకము లింకను మనస్వాధీనములోనే యున్నది. మేయింకను ముందుకు పోవుటకాలాచించితిమి. అప్పుడు జర్మను సైనికులు కేకలు చేయుచున్న తీవ్రముగ, నెడిరించిరి. పరాను సైనికు లతిస్త్రైర్యముతో జర్మను సైనిక ప్రవాహము నరికితేసేరి. రెట్టి నెంటు, రై నాలుగారు కందకపార్శ్వభాగమున నిలువబడి, శత్రువులమీద పడుటకై సైనికులను పంపించిరి. రై నాలుగారి త్యైలలో నెత్తిమల దగ్గరను కడుపుమీదను వెల్పులుతిగిలినవి. కాని బలము కృశించి నేలమీద పడిపోవునరకును, తమ పనిని నిర్వహించుకొనుచునే యుండిరి. రెట్టి నెంటు కాజూగారు వీరికలగే, పరాక్రమముతో సైనికులను నడిపిరికాని, మాతులేరి. జర్మను సైనికులు ఆగకుండవచ్చి పడుచునేయుండిరి. కందకములో నొక స్వాంతులును, ఇద్దరు ఉద్యోగులుమాత్రమే సజీవులై యుండిరి. ఈ ముగ్గురును శత్రువులకు దరికరాకుండనే మునుచున్నది మరియు చాలమంది జర్మను సైనికులను చంపివేసిరి. స్వాంతులకు వెల్పుతగిలినను, లత్యముచేయక, ముగ్గురినిపలికేసి శత్రువుల మీద అగ్నిగర్భమును కురిపించెను. రెట్టి నెంటు లీలంగు గారికి గాయములుతగిలినవి. జర్మనులకుచ్చి పడుచున్నట్లు తెలియును. కాని వీరు ప్రాణములకు లత్యుపెట్టలేదు. మూతిరా పరాను ఉద్యోగి యెట్లు ప్రాణముల నిర్మించునో యని సింహనాదము చేయుచు, శత్రువులమీదకు ఎరగనో హతముచేసిరి. కాని తరువాత వీరు వెల్పులుచేత ప్రాణములను వదలిరి.

మరునాడు రెండు పట్టులముల పదాతి సైనికులు తిరిగి యెడిరించిరి. వీరిలో నొక పట్టులము జర్మనులను కందకమును, పట్టుకొనెను. తక్కినవారు ముందుకు వెళ్ళి రెండవ కందక పంక్తి దొమ్మిచేసి పట్టుకొని మూడవ కందకపంక్తి చేరిరి. కాని ఈ సైనికులకు చాల నష్టము కలిగినది జర్మను సైనికుల శక్తులు కుప్పలుకుప్పలుగ పడియుండెను. ఈయంశమునబట్టి యుద్ధమెంత తీవ్రముగ జరిగినది. నిర్ణయింపవచ్చును. నాలుగు సార్లు జర్మనులు తిరిగి తలపడిరికాని మేము వారిమీద ఫిరంగులను వేసి వెనుకకు నెట్టివేసితిమి. కందకము ముందరభాగ మంతయు జర్మను సైనికల శక్తులతో నిండియుండుటకులన తక్కిన జర్మను లీలంగుమును దాటి ముందుకుపోవుటకు కష్టపడలేదు దానివలన వెనుకనుండి, సైనికులను ముందుకు బోవల సినదనియు తెలియడ జిస్తోవుచే నెరుమరియు జెడరించిరి. అంతట, పరాను సైనికులు మరికొందరువచ్చి ముట్టించిరి. వీరికి కందకములో పనిచేసియున్న సానికులుకూడ సాహాయ్యముగ వచ్చిరి వీరు చేతిగొడ్డల్తో జర్మనులమీదపడి, చాలమందిని హతముచేసిరి శత్రువులు వెనుకకు ముగిసాయి బురుజును ముట్టించి ప్రయత్నములను వదలుకొనిరి. దీనిని వారు దినమంతయు ఫిరంగులను పెట్టి టిట్టి. పెద్ద పెద్ద గుండ్లుపడి చాలమంది చనిపోయిరి. కాని పరానువారు వెనుక వెల్పుటకు ప్రాణములను త్యైజించుచును ప్రతిజ్ఞ చేసికొనిరి. గ్రామి ఫిరంగులు వేయుట చేసిరి. పరానువారు కోటబురుజును నిలువజేయుకొనిరి. తరువాత కాలనీల పదాతి సేనకు బురుజుగ పరాను సైనికులు వచ్చిరి.

రుష్యా

రుష్యావారి పరీక్షలు

లండను మార్చి 12:—ప్రెస్ గ్రాడ-సీమెన్స్ దిస్కంబులా నమల మధ్య మార్చి 10 తేదీ గాఢముగ పోరాటములు జరిగెను. ఆమెకెక్, ఆర్టిస్ట్ కదులలోయలందు సీమెన్స్ ప్రాంతము నందును, ప్రాస్టిక్ ట్రెపునను కాశ్చెలియా పర్యవేక్షణ లందును శత్రు ప్రయత్నములన్నిటిని వ్యర్థము చేసితిమి. కడచి-రాత్రి మనవై బడివును నిప్పులు పుడు నేనాముఖమున కందకముల బ్రవేశింప యత్నించిన ఆస్త్రియా పటాలముల వారిని గార్డునుకర్త మనము ఛార్జ్ వాశంబుచేసితిమి.

రుష్యాసంఘము రాజుగారి సందేశము.

లండను మార్చి 12:—రుష్యావారికిని బ్రిటిషువారికిని మైత్రిని పెంపొందించు స్థాపించిన రుష్యాసంఘమువారి సందేశమునకు రాజు గారిట్లుబహులంపిరి. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యప్రజలను రుష్యాసామ్రాజ్యప్రజలకు స్నేహితులై గూర్చు బ్రయత్నములలోనే సంతోషము సంపన్నమగుదును. సంఘమువారు తమ సందేశములో నూచించుటలు నేనును మిత్రమందలివారి సంగ్రామమున జయమును రగులురని తలంపుచున్నాను.

జర్మనులను వెల్లిపోవురు.

అలహాబాదు మార్చి 12:—పయిసీరుపత్రికకు లండను విలేజిరి పంపినవాడు:—ఇది మొదట ప్రెస్ గ్రాడనుండి లండను ప్రెస్కుపత్రికకు వచ్చినది:—వసంతయుతువు ప్రకటించి నేల బారదగాక పూర్వమే జర్మనులు బాజరా, రావా యుద్ధరం మునుండి వెళుకు వెల్లిపోవుటలు కొన్ని గుర్తులవలన తెలియుచున్నది. వెళుకువెల్లి బహుశా పోతు, కుటూరు ప్రాంతముల ఇంకొకరంగమును సిద్ధపరచవచ్చును.

ఇటలీ.

యుద్ధము.

ఇటలీ, గ్రీసు దేశములు.

లాహోరు మార్చి 12:—సి. ఆంధు. యం. గజెట్ పత్రిక లండనువిలేజిరి పంపినవాడు:—మార్చి నెల లాఖరులోగా ఇటలీ, గ్రీసు దేశములు ప్రాప్త ఇంగ్లాండులసాహాయ్యమునకు యుద్ధములో దిగును కారణమేమనగా? ఇటలీ కొన్ని నెలల నుండి తనకు కావలసిన ఆహారపదార్థములను, యితర వస్తుసామగ్రికొని సిద్ధముగనున్నది. అది ఆమెరికాదేశమునందలి రాజకీయజ్ఞులు చాలమంది తలచుచున్నారు. ఈవాద్యమునుబట్టి లండన్ నగరమునందలి డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రికకు వాషింగ్టన్ విలేజిరి పంపినాడు.

జర్మని

జర్మనీవారు బ్రిటిషువారిపై

నేరము తెలుపుట.

అండ్లహాం, మార్చి 12:—గీచ్ ఛాగునందు ఆదాయ పట్టిని జర్మనుసంఘమువారి టెలు దెలుపబడెను. జర్మనీవారి యంత్రాగముల వానికులను యితరదేశీలకంటె కఠినముగ కాచుచున్నారని పత్రికలో వ్రాయబడిన యంశములనుగూర్చి బ్రిటిషువారిసంఘమువారి నడిగితిమి. ఈవాతలే యధార్థము వైనదో ఏకైకమును గ్రతీకారములు నేనుచునని దెలుపబడెను.

జర్మనీవారి యంత్రాగము ప్రయత్నము.

లండను మార్చి 12:—రపురేవుల నిగుగు హెత్తెనను స్త్రీయను మెర్సినిది సమీపముననుండ జర్మనీవారి యంత్రాగము కేంద్రము: వారుజేసి టూర్పుడో మాలమున వ్యవసాయచేయ బ్రయత్నించెదగాని టూర్పుడో స్త్రీయను కేంద్రము గజముల దూరములో కేప్పిపోయెను.

పర్షి

దెనుగు నదనావమోదీ కరంగులు

లండను మార్చి 12:—ప్రెస్కునకు పత్రికల:డనువిలేజిరికి పంపింపిరి పంపుచున్నాడు:—మార్చి 10 గా పంపుపత్రికనీటిరు గ్రాడువిలేజిరుదెట్టుకొలిచుకేయించున్నాడు మిశ్రమందలివారు విదాన పడకుండ వార్షికోత్సాహములకర్త రక్షించుకొనుటకు టూర్పుచాని యెర్పాటులను జేసికొనుచున్నాడు, గోదెనుయుద్ధ నావమోదీ పడవనుకొంటే అంగరక్షకుల కరంగులనుతీసి వేసి,

యిక్కడ అమర్చిరి. బులెతు కోటలమీద కరంగులు వేసిన:ఫలి తముగ భూసంధిని శత్రువులనుండి మన కిరంగులు కాపాడ గలవు. గల్లిపోరి కానిస్టాంటినోపొలునుండి వేరుపడిపోయినది. దీనివలన, ద్వీపకల్పములోని తురుష్కువైనికులు, కానిస్టాంటి నోపొలు రక్షించువారు మద్యపుచేయుటకు వెళ్లుటకు, వీలులేదు. ఇక్కడ లక్షయేబదివేలమంది తురుష్కువైనికు లుండవచ్చును.

బల్గేరియా

బల్గేరియా వ్యవహారములు.

లాహోరు మార్చి 12:—సి. ఆంధు. యం. గజెట్. పత్రికకు పంపినవాడు:—“ఈకోడి ప్యారిసు” అను పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—బల్గేరియా దేశపు ముఖ్యమంత్రియగు రజిస్ట్రా ఓఫీసరు బల్గేరియా నేనలు టర్కీ దేశమునందలి ఆ డ్రియా నోపిల్ నగరమును పట్టుకొనవలెనని కోరెనట. ఇందుకు బల్గేరియా రాజుగారు ఒప్పుకొనలేదట. రజిస్ట్రా ఓఫీసరు తమ ఆర్థిప్రాయమును గ్రీసు దొరతనమువారికి తెలిపిరట. గ్రీసు ముఖ్యమంత్రియగు వెనిజులాస్ గారు చేయదలచిన పని బల్గేరియాతో విరోధము తెచ్చుకొనుటకు ఆధారములు లేవు.

గ్రీసు

గ్రీసు వ్యవహారములు.

లండన్ 12:—ఇదివరకు గ్రీసుమంత్రులలో కాలనీల వ్యవహారమును జూచుచున్న మంత్రి యిరముందు విదేశీవ్యవహారములను జూచును. గౌమరిస్ గారు కాలనీల వ్యవహారము లను జూతురు.

మెక్సికో

మెక్సికో, ఇంగ్లాండు.

వాషింగ్టన్ మార్చి 12:—మాట్రిమరుకు పట్టుకొని నందుకు సంజాయిషీ యిందని ఇంగ్లాండుదొరతనము మెక్సికో వెనిజెంటుకు కరంబాగారిని ఆడిగినది.

అమెరికా

జర్మనీ వారి క్రూరము.

పసిపికురము ప్రములో స్త్రీమరుసులముంచుట.

క్రిస్తు ఇటెలు ప్రెడ్రికు క్రూసరు.

మ్యూహార్డు మ్యూనురేవుచేరుట.

మ్యూయాల్కు మార్చి 11:—ప్రింజు యాటెల్ ఫ్రీం డ్రిక్కురయ్యదనాన మ్యూహార్డు మ్యూనునకు వచ్చెను. 300 మంది ప్రయాణికులను ఎనిమిదియోడల వానికులను గొని వచ్చెను. ఈ యెనిమిదియోడల నీయుద్ధనాన ముంచెనట. వీని లో నమెరికావానియు కొన్ని కలవు. బహుశా నీయుద్ధ నాన నిర్బంధింపబడును.

మెక్సికో వికరములు.

మ్యూయాల్కు మార్చి 11:—ఇక్కడ మెక్సికో మేరిటా సార్డు, విల్ఫ్రిడును బ్రిటిషువారి యోడల మాటిప్రెంచి వారియోడలు మాటిని ప్రింజు యాటెలును జర్మనీ వారి యుద్ధనానముంచివేసెను. ఫ్రెంచివారియోడలలో స్టోరీడా యనునదిగూడ నుండెను. 86 ప్రయాణికులండిరి. ఫ్రెయియనునదిగూడ నుండెను, రుష్యావారియోడను మరొక వానిగూడ ముంచివేసెను. ఈ యుద్ధనానను మరమ్మత్తు చేయుటకు మునువారములు పట్టునట. ఫ్రెయియనునమెరికా వారి యోడయందలి కెప్తాను తనయోడ క్విక్ ప్రొనకు బోవుచుండెననియు అందు నోరుకులుచ్చుచుయు: జర్మనీవారు ముందుకు హక్కు లేదనియు తెప్పరుచున్నాడు. ఈక్షత్యమునకు జర్మనీవారు సమాధానము తెప్పరలే యందుకుని యందరు ననుకొనుచున్నాడు.

యుద్ధనాన మరమ్మత్తు.

లండను మార్చి 10:—మ్యూయాల్కు ప్రింజు యింటె లకు జర్మనీవారి యుద్ధనాననందలి కెప్తాను యింజను మా మ్మత్తులకు మాడువారములు పట్టునని తెప్పరుచున్నాడు. నాగ్న ట్టునా కా విర్మాలయధికారియొనిమియముయొక్క యధార్థ మును దెలిసికొని వాషింగ్టన్ దొరతనమువారు ఆజ్ఞాపించిరి. అటుపై మరమ్మత్తుకుగూర్చియు కాలవ్యవధిని గూర్చియు నాలోచింతురు. ఫ్రెడిలలో: బుగురుదప్ప తక్కినవారందరును

విడుదల చేయబడిరి. ఆనలుగురును జర్మనీవారిపై యుద్ధముచేయ నని ప్రమాణముజేసులేను. ఫ్రెయియను యోడను ముంచి నందులకు వాషింగ్టన్ నునందు కలవరముపట్టినది. ఫ్రెయియను ధాన్యము మాత్రమేయుండిన జర్మనీవారు ముంచగూడదనియు ఓడస్వాములకు నష్టము ముజరా యియ్యవలసి యుండుననియు యధికారులు చెప్పరుచున్నారు. ఇంతకన్న నితరమేమియు వారు చెప్పటలేదు. వేనెడెంటు విల్ఫ్రిడుగారిని దర్శించినపుడే విషయమునుగూర్చి పూర్తిగ బరిశీలించబడునని చెప్పిరి.

ఈయోడలన్నియు జనవరి 27 తేదీ మొదలు ఫిబ్రవరి 20 తేదీ లోపున ముంచివేయబడెను: నియాటిలునుండి వచ్చుచున్న ఫ్రెయియను యోడ అట్లాంటిక్ కు మహా సముద్రముయొక్క దక్షిణ భాగమునందు జనవరి 27-వ తేదీని ముంచబడెను. ఇటీవల చాలకాలమునకు జర్మనీవారు ఓడల మాట్టిడిని బరికటింపిరి.

వాషింగ్టన్ దింపుట

మ్యూహార్డు మ్యూను మార్చి 12:—పసిపిక్కు మహా సముద్రములోముంచివేయబడిన చార్వాను, బాల్కుక్ శ్రేటరను బ్రిటిషుయోడల యొక్కయు, బాల్కుక్ శ్రేటరను ఫ్రెంచివారి యోడ యొక్కయు వానికులను ప్రింజీ టెలును జర్మనీవారి యుద్ధనాన యితరు లేవులందు దింపెను. తీనను యోడను తూర్పు ద్వీపమునకు దీసికొనిపోయి యచ్చటయందులోనుండిన మాడువేల టన్నుల బొగ్గు నెక్కించుకొని యొక బాంబుతో దానిని ముంచివేసెను.

ఎగుమతి దిగుమతిపన్నుల కల్పకుగారి చర్య.

ఫ్రెయియనునోడను ముంచుటకు గూర్చియు నింకనే దైన యమెరికావారియోడను ముంచియున్నచో దానినిగూర్చి యు వ్రాతములకముగ నిమ్మని ప్రింజీటిలుయోడ కెప్తానుని యెగుమతి దిగుమతిపన్నుల కల్పకుగారిడిగిరి. ఫ్రెయియోడ యొక్క మూలపుత్రములగూడ నియంకలసినిదని గోరిరి. కెప్తానుగారి జవాబు.

ప్రింజియోటెలు కెప్తానుగారై కీ:చెక్ గారు సంయుక్తరాష్ట్రములవారు మరమ్మత్తుకు గావలసిన కాలవ్యవధి నిమ్మటకు నిరాకరించిననేగాని తమయోడను లోనికివేసెనయు బ్రయాణముజేయుటకై పునఃప్రయత్నింతుననియు కల్పకుగారికి దెలిపిరి. ఫ్రెంచివైనిలు.

స్టోరీడానును ఫ్రెంచివారియోడలో పట్టుబడినవారిలో 70 మంది దేశములో నుండతగినవారని ఇటలీగేషను అధికారులు నిశ్చయించిరి: వారివారి దొరతనములవారి. వారిని గొనిపోవునరకు పింజు యాటెలువిదానే యుండురు. బాబు డ్డను జర్మనీవారి వాకాధికారి ప్రింజు యాటెలుయోడ లోనికి వెళ్లెను.

ఫ్రెయియోడస్వాములు.

లండను మార్చి 12:—కాలిఫోర్నియా, లాంగ్ బీచ్-ఫ్రెయియను నమెరికావారి యోడస్వాములలో నొకరగు సామ్యూలు మ్యూయెజుగారు ప్రింజు యాటెలు. సముద్రమార్గ చోరియనియు అందుల వానికు లోడదొంగలనియు నేనము మోపవలసినదని సంయుక్త రాష్ట్రములవారిని వేడుకొనుచు లేఖనవ్రాసెను. ఈవిషయమున జర్మనీవారికి తీవ్రముగ కెప్ప వలయుననియు కోరెను.

ప్రింజు యాటెలు మరమ్మత్తు

వాషింగ్టన్ మార్చి 12:—తటస్థవిషయముల నాలోచించు సంఘము వారు ఆమెరికావారి యుద్ధోగియుల పరీక్షకు లో నై సముద్ర ప్రయాణమునకు తగియుండులాగున కావలసిన మరమ్మత్తులను ప్రింజు యాటెలుయోడ బొందవచ్చునని తీర్మానించిరి.

కోశాగార కార్యదర్శి.

వాషింగ్టన్ మార్చి 12:—కోశాగార కార్యదర్శిగారైన కాడూగారు వైద్యకాలలో రోగిపడితలై యున్నారు.

సింగపురము

సింగపురం గంగదగోళము.

మరణదండనలు.

బొంబాయి మార్చి 12:—సింగుపూరులో యిటీవల గంగదగోళము చేసినవారి మరణి కోర్టువారు యాక్రింది శిక్షలను విధించిరి:—5 వ స్వదేశీయుల నేనలొని ముగ్గురు వైనికులకు తుపాకీ కాల్చి చంపుట కు తీరుచొనెనది. మొన్నటి సోనువారము వాడు చంపినవారు ఒకనికి 15 సంవత్సరముల ద్వీపాంతరవాస శిక్ష విధింపబడినది. వైనికులకు దొరమాపిన నులయోద్ధవనానులకు 7వకు ఒక్కొక్క సువత్సరము కఠిన శిక్ష విధింపబడినది. లెంగపూరు తిరిగి వెళుకటి కాంతిని పొందుచున్నది. గంగదగోళము చేసినవారిలో యొకకు 40 మంది చిక్క లేదని నేడు ఈరేవుకువచ్చిన హంగువాంగు అను స్త్రీయరులకు తెలిసినది.

బొంబాయి

జాత్యజాత్యుత్సవం సంఘము.
గవర్నరుగారి ప్రసంగము.

బొంబాయి మార్చి 12:—బొంబాయి జాత్యజాత్యుత్సవ సంఘము వారి సభలో నేడు గవర్నరుగారు ఈ క్రింది మాటలను చెప్పిరి:—నా దేశమునందలి ప్రజలలో స్త్రీలుగాని పురుషులుగాని, బాలురుగాని, బాలికలుగాని, యేజూతివారైనను ఏమతమువారైనను, వారి జీవిత విశేషాల వలన గొప్పగవర్న మెంటు ఉద్యోగులగుటవలన, వారి స్వదేశమునకు మంచి ప్రయోజన కారులగుటవలన, తగిన సహాయములు కలుగజేయవలెను. ఈ కారణము వలననే నిన్ను జాత్యుత్సవసంఘమువారి ప్రయోజనకార్యులు సంఘమునకు సహాయము చేయవలెను.

సర్ జేముస్ బెగ్గిగారు.
హిందూదేశపు నాణెములు.

బొంబాయి మార్చి 12:—సర్ జేముస్ బెగ్గిగారు బొంబాయి బ్యాంకుకు సెక్రటరీగను, ప్రజలకును యుండిరి. వీరు శలవు పుచ్చుకొని శేపు యూరోపుకు వెళ్లుచున్నారు. బొంబాయి నగరమునందలి ఇండియన్ వర్తకుల వీరిని గౌరవించుటకు నేటి సాయంకాలము సభ చేసిరి. దీనికి సర్ దొరారాజ్ తాతాగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. వర్తకులు బెగ్గిగారు చేసిన పనిని పొగడుచు మాట్లాడిన తరువాత బెగ్గిగారు కరెన్సీ కమిషనువారి పోర్టుకు గురించి ఇట్లు మాట్లాడిరి:—

ఆరిపోర్టు ననుసరించి ఒకవిషయము స్పష్టము. ఇప్పటి చలామణిపద్ధతి యంతయును విదేశములలోగల ఆర్థికసంబంధములను నిర్వహించుటకు నిర్ణయించుటకు నేర్పడియున్నది. ఈపద్ధతి ఇండియా దేశపు లాభమునకు నేమాత్రము పనికిరాదు. వట్టివిదేశ సంబంధముల నిర్ణయములకంటె ముఖ్యతర సంబంధములు చేసగలుగునని అన్ని విధములను రూపాయయొక్క వెలకు సరిపోవు బంగారు మూలాధారమునుట అన్ని కార్యములకును అత్యవసరము. అది ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజలకునుకూడ ప్రశంసనీయము. అట్టిస్థితి ఏర్పడినయెడల వైస్ రోయినిన ఏకాదేశమువారి పరిపూరికార్యులు. అది కాగా ఇండియాలో బంగారుగాదాగియుండు మూలధన మంతయును ఉపయోగమును వినియోగమునకు రాగలదు. ఇండియాయందుగల ప్రకృతినిధిమగు ననుకూలముల నుపయోగించు కొనుట కిప్పుడు ఇండియా విదేశములవై విప్పటి యంట విశేషముగా నాధారపడి యుండవలసిన యవసరములేదు. ద్రవ్యము దాచుట ప్రాచీనాచారమనియు దానిని ఒప్పుకొనక తప్పదనియు భరింపక వీలులేదనియు కొందరునుచున్నారు. అది కొంతవరకు నిజమేకాని ఆపారమై వట్టి చిన్నమాత్రముగు రూపాయ నాణెముల చలామణి ఆయా చారమునకు ప్రోద్బలము వ్యాపింప జేయుచున్నదనుటయు నిజమైనదియే. బహుశః ఇతర దేశములందన్నింటిలో కంటెను ఇండియా దేశములోని ప్రజలకు బంగారు నాణెములకును చిన్నమాత్రములకు నికర నాణ్యములకును గల తారతమ్యము బాగుగా తెలియును. అందుచేత ఈదేశమున చలామణిలో వైముడిన బంగారు నాణెములు ఎక్కువగా నవ్యత్వములగుటకు కారణము కలుగుచున్నది. రూపాయ నాణెములు కొల్లగా నుండుటచేత బంగారునాణెములకు నుపయోగ ముండదు. కావుననిది దాచుకొనబడుచున్నది. రూపాయల సంఖ్య తక్కువైనయెడల బంగారు నాణ్యము లెక్కువయగును. చలామణిలో బంగారునాణ్యము లెక్కువయై చేతినుండి చేతికి మెలగుచుండే నేమి దాపరికముచేయు నాచారము తగ్గిపోయింది. దాపరికముచేయు చుద్దేశమున కాకగ్గ కము తగ్గిపోవును. ఇటీవలి సంవత్సరములలో బంగారునాణ్యముల కొత్త కొత్త రిజర్వులను విశేషముగా ఇండియాచేరుట చూచినారము. రాబోవు సంవత్సరములలోను ఇటీవలిజర్వలే సంభవించగలవనుటకు కారణములున్నవి. ఈవిధముగా జరుచును బంగారంతయును మూలనవిడి తుప్పుపట్టుననడదా? దేశపు మేలునటు నుపయోగపడునట్లు వినియోగింప దరాదా? అట్టిమాన్య మేర్పడునని నాతోచలేదు. ఇండియాకు చలామణిలో బంగారు నాణ్యములు ముఖ్యాంగము కావలెనని నమ్మువాడవైతము ప్రతిదినమును సాధారణముగానిగు నుపయోగమునకునని కావలయుననువాడను గాను. విశేషోపయోగముచేత నాణ్యములోని బంగారు పరిగిపోవుటమొచ్చే స్థితిభారము నిలుచుటకు మై ఇచ్చుచును కలుగును. ఇంతకంటెను కాగితములనాణ్యములే తగుగులేనని నమ్ములేనని. సాన్యమైనంతవరకు వాని నుపయోగింపవలసినదే. అయిన నాకాగితపు నాణ్యములు బంగారునాణ్యములవలె పూర్ణముగు వ్యాధికాభివృద్ధికి సహకారము

కావలసియుండునని వాని నెప్పుడొచ్చిన సప్తదు సంపూర్ణముగా బంగారునాణ్యములు దొరకునట్లేర్పాటు అందవలయును. అయిన నాఫలము చిన్నమాత్రముగు (రూపాయ) నాణ్యము అనేకములగు నికరదేశము లందువలె చలామణిలో పరిమిత మగువరకును కలుగజాలదు.

4) వేలను అవహరించుట

బొంబాయి మార్చి 13:—బొంబాయి నగరము నందలి లాయర్ కంపెనీలో మేనేజరుగ నున్న స్టాంటన్ ఆఫీసరు రషియా ఆసియా బ్యాంకుకు 27 వేలకును నేషనల్ డిస్ కాంట్ ఆఫీసు ఫ్రెంచి బ్యాంకుకు 13 వేలకును దగా చేసెను. ఇతడు కొంత కరుకున భీమాచేసి ఈ స్టాక్ బ్యాంకులో 50 వేలను పుచ్చుకొనెను. ఈ సరకునే రెండుమూడుసార్లు భీమా చేసి రషియా ఆసియా బ్యాంకులోను నేషనల్ డిస్కాంట్ బ్యాంకులోను తిరిగి డబ్బుతీసి కొనెను ఈ డబ్బుచుట్టికొని యితడు యూరోపుకు పారిపోవుచుండగా పోలీసు వారుపట్టుకొని వచ్చిరి. ఈకేసు నిన్న ఎస్సెస్మెంట్ పోలీసు కోర్టులో ఫిక్స్ (వెసిడెన్సీ) మేజిస్ట్రేటుగారియెడల విచారణకు వచ్చినది. పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ నికాల్ గారు ప్రాసిక్యూషన్ తరపునను, బార్ స్టరు తారాచంద్ దొషితరపునను పరిచేయుచున్నారు. కేసుకు తిరిగి వాయిదాపడ్డది.

కరాచి

గోధుములవిషయమై సభ.

కరాచి మార్చి 12:—ముందు తెలిసికొని యీ నెల 6-వ తారీఖున ఢిల్లీలో గోధుములగుర్తిపథ జరిగినది. కాని సభవారు చేసిన తీర్మానములు యింకను దొరతనమువారు ప్రకటించలేదు. కరాచీలో గోధుములవ్యాపారము చాల మందముగనున్నది. ఎగుమతిచేయుటకు ఒక్కచైన స్టీమరు ను అడుగుటలేదు. గవర్న మెంటువారు యిదివరకు చేసినను, ఆహారపదార్థములను పంపుటకు ఉపయోగించుకొనుచున్న స్టీమరులను కొన్నిటిని కొద్ది రోజులలో విడుదలచేయుదురు. దీనివలన యెగుమతి దిగుమతి సరకులను మోయుచున్న స్టీమరుల అధిపుడును, స్టీమరుల ఆధిక మగుటవలన బాడుగలు తగ్గును. ఇదిగాక కొద్ది రోజులలో దాడైన ల్యుగుండ మాన్యు మేర్పరచు పక్షమున, రషియానుండి గోధుములను తెచ్చుటకు మరికొన్ని స్టీమరులను కావలెను. విశములప్పుడు ఎడియనుసముద్రములో బంధింపబడి యున్న మిత్రముడలి వర్తకనావలు అనేకములు దాడైనట్లుగా మార్గ మేర్పరచుటవలన విడుదలయగును.

కలకత్తా

శత్రువుల కంపెనీలు.

వర్తకముచేసికొను లై సెన్సులు.
కలకత్తా మార్చి 12:—ఇదివరకు ఇచ్చినవిగాక యీ క్రింది శత్రువులకంపెనీలు వర్తకము చేసికొనుటకు లై సెన్సు లియ్యబడినవి:— (1) సి. జే. మోగన్ సన్స్ కంపెనీ, డాక్టర్ లింగు (2) ఆర్. టాకర్ జోజన్ కంపెనీ కానార్లు విల్లియము ప్రిముట్టి ఏ. స్టీమరుకంపెనీల పక్షమున).

క్రియాలే గాంధీ

కలకత్తా విచ్చేయుట
కలకత్తా మార్చి 12:—నేటిఉదయమున గాంధీగారును వాటిటుంబమును, హోరానేషను వచ్చిరి. వీరిని తీసికొనిన చుట్టుట, భూమేంద్రనాథ్ బాసు గారును, తదితర దేశీయప్రముఖులు, స్నేహితులు వెల్లిరి. గాంధీగారు యెక్కిన బండి యొక్కకులు, సాంబజులోని భూమేంద్రనాథ్ బాసుగారి గృహమునకు లాగికొనివచ్చిరి. బంగారులోని దక్షిణాఫ్రికా సంఘము యొక్క కార్య నిర్వాహక సర్దుమువారు, వీరిగౌరవాన్ మొకసభగావించెదరు. ఇది శనివారము మధ్యాహ్నము, అప్పుడు సభ్యులను రోడ్డులోని కాకింబజురు మహాదాజుగారి భవనమున బరును. ఆనాటి సాయంకాలమే బాసుగారు నూడ తిను గృహమున విడిచి స్వాగతముచ్చించెదరు అదివారము ఉదయన బహుబేత బర్మా దియజేయుదురు.

సంస్కృతపరిషత్తులు.

కలకత్తా మార్చి 12:—బంగారుముందు సంస్కృతి పరిషత్తులోను స్థిరములనువాకి నిరుపలాససభ నేటికొద్దా మ్నము కార్యకర్తలభృగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగినది.

విద్యార్థులకు విరుదములిచ్చుచు సర్ అమృతోవయ్యుల్లి గారిట్లు నెలవిచ్చిరి:—ఇదివరకు ఒకసంస్కృతిమే నేర్పబడుచున్నది. ఇకమీదట ప్రాకృతపాశ్చిమాదునాడనేర్పబడు కేమీదు యేర్పాటుచేయబడినది. 5685 మంది విద్యార్థులు పరీక్షకు వచ్చిరి. వీరిలో 1882 మంది పాస్ అయిరి. పండితులకు పంచివెల్లుటకు కడచిన సంస్కృతి 10 వేలరూపాయల ప్రత్యేకధి యేర్పడినది.

గవర్నరుగారు బంగారుభాషలో సువస్థునించిరి. వీరు తమయువవ్యాపము చివరనిట్లు నెలవిచ్చిరి:— నిరుడుమనము సమాజేశమైనది మొదలు ఒకసంవత్సరము గడచిపోయినది. సుస్కృతపరిషత్తు సంఘమువారు సంస్కృతివిద్యాభివృద్ధి కెంతయు పనిచేయుచున్నందునకై వారికి నా వ ద న ముల ర్పించుచున్నాను. హిందూదేశమునకు ప్రఖ్యాతిగలిగించినదిసంస్కృతి భాషయే. ఈభాషను వృద్ధిచేయుటకును, వ్యాపింపజేయుటకును, పాటుపడుచున్న పూజ్యులగుపండితులు బంగారు దొర తనమువారియొక్కయేగాక, హిందూదేశపు ప్రజలందరియొక్క యువన్నలకు ప్రాతులు. సంస్కృతి విద్యాలయములకు 10 వేల రూపాయల నిచ్చుటకై బంగారు దొరతనము వారు నిశ్చయించిరి.

తగిన యవకాశము చిక్కినయెడల మీకు తగిన ప్రోత్సాహము కలుగుటకు యీసామ్య యింకను వృద్ధిచేయవలెనను.

హిందూదేశములోని బ్యాంకులు.

కలకత్తా మార్చి 12:—హిందూదేశములోని బ్యాంకుల విషయమై లెక్కలు ప్రకటించబడినవి. 1918-వ సంవత్సరము నెవ్రెంబరునుండి, 57 బ్యాంకులు వివాదాత్మికనివి. వీనికి నిర్ణీతమైన మూలధనము 9 కోట్ల 92 లక్షలు. చందాచేసిన మూలధనము 4 కోట్ల 11 లక్షలు. అనగా, నిర్ణీతమైనధనములో నూటికి 41-వ వంతులు వీనిలో ఒకకోటి, 44 లక్షలు చెల్లించబడినవి. అనగా నిర్ణీతధనములో, నూటికి 14-వ వంతులు, చందాధనములో 35-వ వంతులు.

అరాజకమును అణగగొట్టు ప్రయత్నము.

కలకత్తా మార్చి 13:—బెంగాలులో అరాజకమును అణగగొట్టుటకు ఒక ఉద్యమము ప్రారంభమైనది. నిన్న విద్యార్థులసభ జరిగినది. ఆసభలో ను రేంద్రనాథ్ టెన్డీ గారు అధ్యక్షులుగనుండి ఇట్లు చెప్పిరి:—“ఇటీవల బెంగాలులో జరుగుచున్నటువంటి భూకర్పత్యము లింకను జరుగుచుండు పక్షమున హిందూదేశము బ్రిటీషుసామ్రాజ్యములో చేరి సామ్రాజ్యమునందలి యితర దేశములలోపాలు సమానస్థానమును ఆక్రమించు భాగ్యము యెన్నిటిని పట్టును.”

ఉపన్యాసము పూర్తియైనతరువాత విద్యార్థులలో నవ్యావహులను కలుగించుటకు గొప్ప పుష్పవారో సంగ్రహము యేర్పడినది.

రాజకీయానుమానములు

కలకత్తా మార్చి 13:—వైస్రాయుగారు కలకత్తావచ్చి సప్తకు 30 మంది రాజకీయానుమానములను పోలీసువారు స్వాగతములో యిచ్చుకొనిరి. వీరినందరిని తిరిగివదిలివేసిరి.

లాహోరు

అనార్కలి బహారు ఘానీ కేసు.

లాహోరు మార్చి 12:—ఫిబ్రవరి 20 వ తేదీ సాయం కాలము లాహోరులోని అనార్కలి టిబాబులో సువస్థింగు అనునతడు, హెడ్జు కాన్స్టేబులు మా సాయి అజీమును చంపినందునకు, సజిన్ స్పెక్టరు మహమ్మదుమూసాగారిని హత్య చేయప్రయత్నించినందునకు, లాహోరు సెషన్సు కోర్టులో విచారింపబడుచున్నాడు. ఖాను మ హమ్మదు ఖాను మరి కొందరు సాక్షులును విచారింపబడిరి. నిన్న జరిగిన విచారణలో యిచ్చిన సాక్ష్యమునే మీమాద ఫలవరచుం. హద్దాయిని కానాలో పోలీసు నూపరింపెందెంటుగారి యెరుట పక్షింపగా, ఒక పిస్తోలును, కొలుకేటులలో, 28 దస్త్రులును, దొరకిన వరియు, పిస్తోలుగంధి బాద గోటాలును ప్రేల్పుటకు నిధముగ అనుబంధియొచ్చు విషయ, ముగ్గురు సాక్షులుచెప్పిరి. సజిన్ స్పెక్టరుకు రెండుతుండ్ల తగిలినది. వీరిచ్చిన వాగ్దాతలము కోర్టులో గవరబడినవి. కట్టె కట్టి వర్గర నంయిచ్చింపునకు నేను ఒకనితో మాట్లాడితిని అతడే మద్దయి ఇతడు గావించ ప్రయోజనము చేసెను. అది మీరు తమ వాగ్దాతలములో తెలిసి. మద్దయి నేరము చేసినట్లు బహుకొకడెను. మద్దయి ఇట్లు తెలియజేసెను. ఎవరో పిస్తోలు గాల్చి హాసోయిరి. నేను పిస్తోలును హంతకునకన్దనుండి లాగికొంటిని. వీరిని నేను

సజీవమై టురుకు ఇయ్యబోవుచుంటిని. హంతకుని వద్దనుండి పిస్తోలు లాగి కొనినందునకు బహుమానము కోరవలెనని అనుకొనుచుంటిని. అంతలో నన్ను పట్టుకొని, హత్యచేసినట్లు చార్జీ చేసిరి.

ఈమలాని పట్టి ప్రాసిక్యూటరు సంగతులను కొద్దివారికి చెప్పుచు నిట్లును విచారణ:— పిస్తోలును, రవలను, ముద్రయు తనవద్ద కట్టువచ్చినది తెలిపిన సంగతి సమంజసముగ లేదు. పరాధియైనవాని జేబులోనుండి 2 1/2 రవలలను లాగి కొనుట సరిక పట్టించదు. మహమ్మదు, మాసాగారు చెప్పిన సాక్ష్యమున వాగుగా గమనించవలెను. ముద్రయుయే తమమీద, పిస్తోలును చేతిలోని వీరుచెప్పిరి.

ముద్రయు పక్షపు న్యాయవాది యిట్లు వాదింపెను:— ఫిర్యాదు పక్షమున వాచ్చా లములలో తెలిపిన సంగతులందెల్లయు ఆసంగతము లున్నవి. పిస్తోలు చేతుబడినప్పుడు ప్రభు గొందఁగళముతో ఇటునటు పరుకెత్తినానంటిచిరి. అసలు పిస్తోలును ఎవరు పట్టినది, ఎవరికిని తెలియదు.

తమవారి, అన్వేషకలు సంగతి గంపకములను ఆలోచించి, ముద్రయు పట్టినట్లును గుమీదను, హత్యకానిదేమీయినదాన, పిస్తోలుచేసెనని యొకగ్రీకుముగ తమ యభిప్రాయమును తెలియజేసిరి. కాని పట్టినను అప్పుటికి తీసికొని పోయిన వెంటనే గనిపోయెను. తేపుతీర్చు చెప్పబడినది.

బాది పోలీసు.

లాహోరు మార్చి 12:— పంజాబు రాజధానిలోని యుగాంగు జిల్లాలో జరుగుచున్న ధాన్యపు దోపిడీలను గురించి విచారించి అందు తీయవలసినదని కోరుటకు ఆజరబల్ హరి చంద్, ఆనందబల్ రామచంద్రదాసు, మోతీరామ్ అచనాను మంర వారమువాటి ఉదయము కమీషనరు హాజీఫాన్సు గారిని దర్శించిరి.

ఆయన పంజాబులోని పోలీసు థకులను యుగాంగు జిల్లాకు పంపివేసినందు బందిపోటు బరుకుట లేదని అక్కడి నుండివచ్చిన జిల్లాగ్రామాలలను తెలియుచున్నది. నేను యీ సం॥ 18, 19, 20 తారీఖులలో బందిపోటు జరుగుచున్న ఫిర్కానుమారాజ్, అహమ్మద్ పూరు, సమాల్ అను ప్రదేశములకు వెళ్లి ప్రజలకు కాంతిని కలుగజేయుటకు తగిన యేర్పాటును చేపెడన. అది కలెక్షనరుగారు చెప్పిరి, వెళ్లినవారు కమీషనరుగారు సానుభూతిని చూపించుటకు నమస్కరించి వచ్చి జేసిరి.

కన్యాశ్రాంతిని పరము; హాజారు.

లాహోరు, మార్చి 12:— బకీల-హోరు ప్రతియందు, పంజాబులోని భూములు అన్యాయమున విషయమై యీ క్రింది విధుల వివరములు ప్రకటింపబడినవి. పంజాబుకుండు నేనలకు వైదికులుగ తినువారిని పంపుట తమసహజగుణముగ గల బాధపుత్రులు 1904 వ సంవత్సరము మొదలు 1908 వ సంవత్సరము లోగా 57808 ఎకరములను పోగొట్టుకొనిరి. యుద్ధమునం దానంతటి ఆదాయము, కాంబోసు, అను బాతులవారు ఆ ప్రదేశమును సొందకలిగిరి. ఈతరువాత ప్రతివత్సరమునీ, ఈవివరములు సరియైనవికావు. వాస్తవమేమనగా, 1904 వ సం॥ మొదలు 1908 వ సం॥ వరకు బాధపుత్రులు ఆయితరచెందుతలవారిని 3514 ఎకరముల భూమిని విక్రయించిరి; 4805 ఎకరముల భూమిని తాకట్టుంచిన ఆరెండు తెగలవారియొద్దనుండి పిరురాజపుత్రులు, 1687 ఎకరముల ప్రదేశమును తాకట్టుంచు కొనిరి. తుద కందులను వారికి (రాజపుత్రులకు) ఏర్పడిన నష్టమేమనగా, విక్రయముగ్గార 1627 ఎకరములు, ఆయికము ద్వారా 8976 ఎకరములు.

అలహాబాదు

మూరలు మాన్యము.

అలహాబాదు మార్చి 12:— సుఖనసింగు అను, పోలీసు కానిస్టేబులు, తనభార్యను అంతరికొని హత్యచేసినట్లు నేరము మోపునకు. కాని నెరవబట్టినందున పోలీసుల కొన్ని సంగతులను మానువారును నన్నును ముద్దాయిని విడుదలచేసిరి. వారియొద్ద కొంత తనమునాగు అప్పీలు చేయగా, అలహాబాదు హైకోర్టులో, జడ్జినుమేమియను, సిగ్గుగావు విచారించి, నేరము ముద్దాయిమీద బుజువైనదని, తీర్పులో ప్రాసి పురణదండ విధించిరి. భూస్వామ్య కలకత్తాకు పడక ఇయను తిట్టలారానిననుండేవారట. కత్తువుకలతో నన్ను బట్టు యింక బాధించిరి. హత్యచేసినదాన భూస్వామ్య కలకత్తాకు పడక ఇయనే శిక్షించిరి.

సర్ జేమ్సు మెస్టరుగారి పర్యటనము

అలహాబాదు మార్చి 12:— సర్ జేమ్సు మెస్టరుగారు, వారిభార్యను తేపు అలహాబాదుకువచ్చి సోమవారమువాడు లక్ష్మీకుదకుచేయుదురు. మధ్యాహ్నమువీరు శాసనసభకుదయ చేసి సోమవారమువాడు మెస్టరుగారిసానిగారితో కూడ క్రాస్తు వెంటు బాలికా పాఠశాలలయొక్క బహుమత్యుక్తమునకు వెళ్లుదురు. మెస్టరుగారిసానిగారు బాలికలకు బహుమతులను పంచివెట్టుదురు. వీరు వెళు ఆర్యాదుకు వల్ల 16 వ తేదీని లక్ష్మీకుద వచ్చెదరు. కెప్టెన్ జేమ్సుగారు రణరంగమునకు వెళ్లి యుండుటవలన, జే. ఆర్. నాట్టుబతుగారు అంగరక్షకులుగ నియమింపబడుదురు.

డిల్లీ

ఇండియా గెజెట్టు ప్రకటన

డిల్లీ మార్చి 12:— అచ్చటచ్చటనున్న ప్రేషకులకు విద్యుచ్ఛక్తిని పంపుయేర్పాటులకు, చేసికొనుటకు తాతావిద్యుచ్ఛక్తికంపెనీవారికి అధికార మియ్యబడినది. మహమ్మదీయు లెకాపతులు చేరవలసినదకు తీర్మాక క్రింద వ్రాయబడిన కాలితుములు సుగ్రహశాసనము ప్రకారము దొరతనమువాని స్వాధీను చేసికొని బడినది.

బరౌ

రాజాగారి నాన్యము.

పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుగారి సాక్ష్యము.

రంగూన్ మార్చి 12:— కోర్టువాల్ ఆఖరు విచారణలో ఎస్. ఎస్. పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు-మెడికల్ గా రీ క్రింది తీరున సాక్ష్యముచెప్పిరి.

ఫిబ్రవరి 16 వ తేదీ మధ్యాహ్నముమీద నేను సీపాయి లైక్ గుల్ యూట్టియద నుండి, 4 1/2 గంటల మొదలు అచ్చటనే యుంటిని. డోట్రాంగోడ్డునందు తుపాకి దెబ్బతో చంపబడిన విరోపియనుడు కప్పాను ఇబ్రాహ్మ అను నాతడు. వాబ్బగారి బండిలో నుండిన మతిమొక విరోపియనుడు రీ తుపాకిగుండ్ల దెబ్బలగాయములు నివేదికముగ నుండెను. మేడరు గార్యేగారిని ఆస్పత్రికి తీసికొని వెళ్లుటకు గాను నా బండిలో నెక్కించు కొంటిని. పిమ్మట, ఎక్స్కో నన్ను దిగవక పిలిచిరి. నేను తిరిగి చూచితిని. నేనప్పుడు “యూనిఫార్ము” ఉడుపులను ధరించియుంటినిగాని, వాయుద్ధ ఆయుధములుండివికావు. వెనుకకు తిరిగివుడు 5 కలైల్ ఇన్ ఫెక్ట్రి సీపాయి నొకనిని చూచితిని. వాడు సాధారణ దుస్తులనె తొడిగియుండెను; తనకుసాకికొనున సన్నీని తగిలిం చుకొనియుండెను. వాడు రమారమి యిరువదిగజములదూరమున నుండెను; నామీద ఆఘాతగాయములు తుపాకిని ప్రేల్చెను గాని గురితప్పినందున, నాకు దెబ్బ కాలలేదు. నేను ఆస్పత్రికి వెళ్లితిని.

ప్రాజిక్యూటింగు ఇన్ స్పెక్టరుగారి సాక్ష్యము.

ఇద్దరు మనుజులుగలరని యూహింపబడుచున్నది. వారి లో నొక డెడ్ హో తెలియదు. రెండవవాడు యూనిఫార్మును ధరించియున్నాడు. నానె ఫిర్యాదుపక్షమువారు ముద్రయు యనుచున్నారు. కప్పాను ఇబ్రాహ్మగారి ఫోటోగ్రాఫులను కొన్నిటిని కొద్దివారికి హాజరచరచగలను. ఐతే, అవి వారి ఫోటోగ్రాఫులేఅని యూహింపలేను. తాను కప్పాను ఇబ్రాహ్మగారి కమేండింగు ఆఫీసరుననియు, అతనిని బాగుగ నెఱుగుదునని యు వెసిడెంటుగారు చెప్పిరి.

డాక్టరు మార్టిక్ గారి సాక్ష్యము.

ఫిబ్రవరి 15-వ తేదీ మధ్యాహ్నము నేను సీపాయి యొక్కచెత్త కొందరు స్నేహితులతోడ గాల్గుంటు నాడు చుంటిని. మేము మొట్టమొదట మైదానమునం దాడుచుం “మి. నా కొకసమాచార మందగానే, నేను డోట్రాంగోడ్డు నకు వెళ్లితిని. అచ్చట ఒక విరోపియనుని శరీరము కాటలా పడియుండుటను చూచితిని (కప్పాను ఇబ్రాహ్మగారి ఫోటోగ్రాఫు ఈతనికి చూపబడగా, ఇది అనునిసిని పోలుచున్నది. ఆ శర మును ఆనుపత్రికి పంపితిని. మైదానమునందుండగా, నేము శబ్దమును వింటిమి. టుపాకులని యొకడనెను. మరల శబ్దము విసెను; ఆనుపత్రి తిరిగి తగిలెను. అప్పుడు, మేము మొదట వినినది టుపాకులశబ్దము కాదని యెఱిగితిమి.

దోస్తిటన్ గారు

రంగూన్ మార్చి 13:— లంచము కేసులో విడుదల అయిన పోలీసుడిని యిప్పుడూపరంబంటు దోస్తిటన్ గారికి తిరిగి ఉద్యోగము యిచ్చినారు

రంగుల వర్తకము.

లండన్, మార్చి 11:— రంగుల విషయమై పార్లమెంటు కామన్సునభిలా రాబట్టుగా రీతీయన చెప్పిరి: “బ్రిటిష్ డైన్ లిమిటెడ్” అనురంగుల కంపెనీని స్థాపించువిషయమున సహాయమేదేని చేయుదుమని ఇండియా దొరతనము వారు చెప్పియుండలేదు. రంగుల నిండియాకు తీసికొనివెళ్లు జర్మను వావలేవైన తిట్టడేకేముల రేవులయందు నిలచియున్న నేమా నాకు తెలియదు. అయితే, అట్టివావలేవైన నున్న యెడల వానియందలి సరకును తమస్వాధీనము చేసికొనుటకు లండను వర్తకసంఘము వారు ప్రయత్నించు చున్నారు.

సర్వీయా, బర్మీయా వ్యవహారములు

లండన్ మార్చి 11:— బాల్గాక్ స్టేటుల కూడికకు ఆధారముగ సర్వీయావారు మాసికోనియాలోని కొన్నిభాగములను వెంటనే బల్గేరియావారికి ఇయ్యవలెనని బ్రిటను, ఫ్రాన్సు, రషియా దొరతనములవారు సర్వీయావారికి సలహా నొసగిరా యని పార్లమెంటుసభలో నడువబడినపుత్తుకు సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారు ఈక్రిందితీరున జవాబుచెప్పిరి. “బాల్గాక్ స్టేటులకు సంబంధించిన విషయములలో తృప్తికరముగ కాశ్వతి పర్యవసానము లేవైన నేర్పడునెడల అవిషయమున తమచే వైనంత సహాయము నేయుటకు బ్రిటిషు, ఫ్రెంచి, రషియా దొరతనములవారు ఎల్లప్పుడును సుసిద్ధులై యున్నారు. అట్టి పర్యవసానము పొసగుటకు ప్రాప్తించగల యే సందర్భమున గాని వారు వ్యధనోపవియ్యరు.”

డాక్టరు లుయ్యుద్ధమునకు సేన సిద్ధముగ నున్నది.

లండను మార్చి 12:— ప్యాంసు:— అధికారు లీతీరున ప్రకటించుచున్నారు. డాక్టరు లుయ్యుద్ధమునకు వెళ్లుటకు గాను ఉత్తర ఆఫ్రికాలో నొక ప్రదేశము చేర్చబడినది. జనరలు డామెజేగారు ఆ సేన కధ్యక్షతను వహించును. ఆ సేనలో కొందరు అల్బీయనులు గలరు; కొందరు ఫ్రాన్సునుండి వచ్చిన వైనికులు. ఆ సేనలో కొంతభాగ మివాళకే డాక్టరు లుయ్యు గూర్చి పయనమాయెను.

సింగపూరు గొందఁగళము.

సాహాయ్యముచేసినవారికి వందనములు

రంగూన్ మార్చి 13:— ఇటీవల సింగపూరులో జరిగిన గొందఁగళములో జపాను, రషియా వైనికులు మంచి సాహాయ్యముచేసిరి. ఇందుకు గవ్వరుగారు ఆ సేనలకు వందనముల నర్పించిరి. గవర్నరుగారు యంగురాజు రెండు సేనలు చేసిన సాహాయ్యమునకు మెచ్చుకొనుచు ఉపన్యసించిరి. దీనివలన సింగపూరులో నున్న బ్రిటిషు, రషియను, జపాను సేనలకు గల స్నేహభావము వ్యక్తమైనది. గూడ చెప్పిరి.

ఒక బ్రిటిషు క్రూరును ముంచుట.

లండన్ మార్చి 13:— “యూస్సు” అను బ్రిటిషు క్రూరుకు కాపలా కాముచుండగా జర్మను సబ్ మెరైను దీని మీద టార్పెడో గొట్టుమును వదలినది. బెయాస్సు మనిగిపోయినది. దీనిలోని వైనికులు శరములు, బెయాస్సు పగిలిపోయిన ముక్కలు 11 వ తారీఖున అగపడినవి. టార్పెడో తగిల్లు సంగతి సందర్భములవలన తెలిసినది. 4 ఉద్యోగులు, 22 వైనికులు రక్షింపబడిరి. తక్కిన వారందరు నష్టమైయుండురు. వివరములు

“కెన్సిల్ రీగ్” అను బెల్ ఫాస్టువీరులోనివారు యీ క్రిందివిషయములను చెప్పిరి:— గురువారమునాడు ఉదయము నాల్గుగంటలవేళే శరములు, నాన బద్దలై నముక్కలు మాకు అగపడినవి. మా నావను జర్మను సబ్ మెరైను ఒకటి తరుము చున్నందున చుట్టుపట్ల వెతికిచూచుటకు వీలులేకపోయినది. నుయి మెరైను మమ్ము 20 నిమిషములవరకు శరమిసినది.

“బయానో” ఉదయము 9 గంటలవేళే విగ్ హౌసుపైను పరగణాలోని క్రాస్ వెల్ కు సమీపమున టార్పెడోతో కొట్టుబడినది. దెబ్బతగిలినవెంటనే మునిగిపోయినది. 200 మంది వైనికులు నష్టమైనారు చావగా బ్రతికిన వారిని బెల్ ఫాస్టు బోర్డునాన ఒకటి రక్షించి గురువారమునాటి సాయంకాలమునకు అయిర్ రేవు చేర్చినది. “కెన్సల్ రీగ్” వెంటసరిగిన సబ్ మెరైనును తప్పించుకొని ఫోర్గు రక్షణదనున్న బాలిస్ట్రాకువద్ద దాగికొనినది. అని అధికారులు ప్రకటించిరి.

గ్రీకు పార్లమెంటు.

లండన్ మార్చి 13:— గ్రీకుపార్లమెంటు ముప్పది గోణులకు ఆవియుంచబడెను, అప్పుటి కానభ కలసిపోవుటకు ఉత్తర వగునని విశ్వసింపబడుచున్నది.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

UNITED STATES.

The German Cruiser "Prinz Eitel Friedrich"
Arrival at Newport with Passengers and Crews of 8 Vessels Sunk.

LONDON, March 11.
NEW YORK.—The auxiliary cruiser "Prinz Eitel Friedrich" has arrived at Newport (Mass.) with over three-hundred passengers and crews of eight vessels which she had sunk, including an American vessel. The cruiser will probably intern.

Further Particulars.

NEW YORK.—The "Prinz Eitel" sank three British vessels, the "Invercoe," the "Mary Ada Short" and the "Willerby," and three French, including the "Florida" carrying 86 passengers. She also sank an American ship, the "Frye," and a Russian vessel. It is announced that the cruiser needs three weeks for repairs.

The Captain of the "Frye" says that he was carrying wheat to Queenstown and the Germans had no right to sink her. It is generally conceded that this is an unfriendly act which will require explanation by Germany.

NEW YORK.—The Captain of the "Prinz Eitel" says that repairs to the engines and boilers will require three weeks. Washington has instructed the commandant, Norfolk Navy Yard, to verify this, and the authorities will then consider the question of permitting repairs and what time is to be allowed.

All prisoners have been liberated, except four who refused to sign a declaration not to fight against Germany.

A Sensation at Washington.

The sinking of the "Frye" has created a sensation at Washington. The officials, however, withhold comment except to remark that if she carried only grain the Germans were not entitled to sink her and the owners must be compensated.

President Wilson, in an interview, declared that a most searching inquiry would be held.

When the Sinking Occurred.

The sinkings occurred from January 27th to February 20th, and the "Frye," which was from Seattle, was sunk in South Atlantic on January 27th, long prior to Germany's declaration of a blockade.

German Cruiser in the Pacific.

Sinks French and English Ships.

LONDON, March 12.
NEWPORT.—The "Prinz Eitel" landed at other ports the crews of the British steamer "Churches" and barque "Killdator" and the French barque "Jean," which she sank in the Pacific. The "Prinz Eitel" took the "Jean" to an eastern island where she transhipped the cargo of three thousand tons of coal and then sank her with a bomb.

The Collector of Customs has requested the Commander of the "Prinz Eitel" to furnish a signed statement regarding the destruction of the "Frye" and any other American ship he may have destroyed. The Collector has also requested the "Frye's" original papers.

Von Thierichsen the captain of the "Prinz Eitel," informed the Collector that he did not intend to intern his vessel and would attempt to continue his voyage unless the United States refused to grant the necessary time for repairs.

Passengers Undesirables.

Seventy passengers captured from the French steamer "Florida" have been found undesirables by the immigration authorities. They will remain on the "Prinz Eitel" until the respective Governments take charge of them.

The German naval attaché, Von Boyed, has arrived and gone on board the "Prinz Eitel."

American Shipowner's Appeal.

LONG BEACH, (California).—Mr. Samuel Sewell, one of the owners of the "Frye," has appealed to the United States to proceed against the "Prinz Eitel" as a sea-rover and her crew as pirates. He has also asked that vigorous representations be made to Germany.

The Neutrality Board's Recommendation.

WASHINGTON.—The Neutrality Board has recommended that the "Prinz Eitel" be permitted to undergo such repairs as to render her seaworthy under the supervision of American naval authorities.

Intervention of Italy And Greece.

American Diplomats' Confidence.

LAHORE, March 12.
The London correspondent of the "Civil Military Gazette" cables on 11th March:—The "Daily Telegraph's" Washington correspondent states that many diplomats there are confident that Greece and Italy will join the Western Allies before the end of March. For months Italy has been contracting for supplies, and all is now in readiness as far as her agents are concerned.

An American Secretary Ill.

LONDON, March 12.
WASHINGTON.—The Secretary to the Treasury, Mr. McAdoo, is ill in hospital with appendicitis.

TELEGRAMS.

GREAT BRITAIN.

A Coasting Steamer's Escape.

LONDON, March 12.
A submarine fired at and attempted to torpedo the coasting steamer "Helen" off the Mersey. The torpedo missed by twenty yards.

FURTHER BRITISH ADVANCE.

Good Work by Indians.

LONDON, March 11.
The War Office announces that the fourth and Indian Army Corps advanced yesterday on the front of four thousand yards for roughly three-quarters of a mile and captured all the intervening hostile positions and trenches. The Corps on their right and left were also engaged. Over seven hundred prisoners were taken.

Activity of British Aircraft.

British aircraft were active and destroyed railway junctions at Courtrai and Menin.

The New Armies.

Their Efficiency.

ALLAHABAD, March 12.
The "Pioneer's" London correspondent cables:—The State of efficiency of the new armies continues to assert itself, and on recent days tactical work has been of a high order. Brigades move with freedom and smoothly. Some of the field days have been of quite a model kind. The additional School of Musketry at Bisley has been of immense value in musketry training. The artillery has been pronounced by the gunner Generals as sound and fit. The armies have come on in a condition beyond all expectation and they will be a powerful factor when employed. Foreign attaches who have seen the divisions are, it is understood, sending reports to their Governments that the fitness of the troops is quite up to the best, conscript standard. There is no lack of men coming forward. There is nothing in the general situation to show that we cannot follow one million by another continuously. The opinion of the German staff may be gathered from the fact that it has again especially assured the Berlin newspapers that the new British forces are contemptible and that the reputed numbers are non-existent. Berlin communiques indicate underlying anxiety.

Colonials Anxious to Serve.

Work of Dominion Governments.

LONDON, March 11.
Asked in the House of Commons whether arrangements could be made to utilize the services of a number of young men in the overseas Dominions who were anxious to serve, Mr. Harcourt said that all the self-governing dominions had put a large force into the field which they were maintaining, and were even increasing its strength. The Imperial Government considered that arrangements dealing with available recruits were best left in the hands of the Dominion Governments immediately concerned.

Tsing-Tau.

Statement by Sir E. Grey.

LONDON, March 12.
In the House of Commons Sir Edward Grey said that Tsingtau was still in the hands of the Japanese military authorities. As the result of communications with the Japanese Government, access to the port had been allowed to a certain number of British vessels.

Japan and China.

In reply to another question Sir Edward Grey said: "We are not in a position to make a statement with regard to the negotiations proceeding between Japan and China."

Increased Powers to Customs Authorities.

LAHORE, March 11.
The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 11th March: In the House of Commons yesterday Sir John Simon, speaking in favour of a Bill increasing the powers of Custom, said a neutral vessel recently left Swansea having among her stores 400 gallons of petrol, her need for which not being apparent. The petrol was doubtless intended for the enemy's submarines. The authorities were powerless to interfere. It was not mentioned whether the vessel was shadowed.

The Russo-Franco Alliance.

Mr. Jowett Requests Publication of Terms.

LONDON, March 12.
In the House of Commons Mr. Jowett asked whether seeing that the future of Great Britain was identified with the interests of Russia and France Sir Edward Grey would be willing to request France and Russia to communicate the terms of their alliance in order that the British people might learn the extent and nature of their engagements.

Mr. Primrose answered that the reply is in the negative. The Government is committed to the terms of the Alliance of September 5th with France and Russia which is sufficient for the purpose of this war. Other obligations suggested by Mr. Jowett constitute a point to be considered when the pressure of war is relaxed giving time for this and other matters.

Bishop of London Goes to the Front.

For Religious Purposes.

LONDON, March 12.
The Bishop of London and his Chaplain are going to the front before palm Sunday to take services among the troops until after Easter.

TELEGRAMS.

Anglo-Russian Friendship.

King George's Reply to a Russian Society.

LONDON, March 12.
Replying to a message from a Russian Society established to promote Anglo-Russian friendship, King George conveys his hearty sympathy with every effort to promote and maintain a complete and lasting understanding between the peoples of the Russian and British Empires. He says that he shares in the anticipation which the Society's message contains of the final glorious victory of the Allies.

Obituary.

LONDON, March 12.
The death is announced of Mr. Rolf Boldrewood. (Mr. Boldrewood is an Australian Novelist of good fame. He was the pioneer sportsman in early life in Victoria and was born in London on August 6th, 1828.)

FRANCE.

The Great Battle in Champagne.

French Official Eye-Witness's Graphic Account

LONDON, March 11.
PARIS.—An official eye-witness, in an important despatch regarding the battle in Champagne, says:—Violent pressure upon the enemy's lines compelled him to employ large forces from the reserves and other sectors and made him expend great quantities of ammunition in incessant fighting in which the best German units were decimated. This prevented the Germans from sending any troops and munitions to the Eastern theatre.

Among the most brilliant feats was the capture of a redoubt at Beau Sejour. Here the Colonial infantry gave another proof of their ardour and spirit of sacrifice worthy of their glorious traditions. The redoubt was situated on an important ridge between two ravines and in a veritable maze of trenches. A battalion of Colonial infantry attacked the redoubt and stormed the first line of trenches after artillery preparation. The Germans made six counter-attacks and showered grenades. Three of the attacks were very heavy losses. The Germans then launched at midnight a massed attack, but in a few moments our fire annihilated an equivalent of the battalion. We still held the trenches at daybreak and prepared for a further advance when the enemy delivered a furious attack, shouting and throwing grenades. The French troops braved the avalanche. Lieutenant Raynal mounted the parapet and led a magnificent charge. He was soon wounded in the eye and abdomen but continued to lead his men till he fell exhausted. Lieutenant Cazeau followed his example and made a great effort but fell. The German masses came on until only a sergeant and two officers were alive in the trench. They held the enemy at bay, killed large numbers by firing, bayonetting and clubbing, the sergeant working a machine gun though wounded. Lieutenant Leiong, although wounded, seeing the position lost, shouted "This is how a French officer dies" and hurled himself into the enemy, killing several before he died, riddled with bullets. Two battalions of colonial infantry next day again attacked. One battalion captured a trench, while the other crossed beyond, stormed the second line of trenches and reached the third line, but it suffered heavy losses. Heaps of dead Germans, however, showed how bitter had been the fighting. Four German counter-attacks were repulsed by the aid of artillery. The front of the trenches was so covered with German corpses that the enemy seemed reluctant to cross the field of dead. Officers and non-commissioned officers could be seen by the light of starshells striking their men and threatening them with revolvers. Another French company then attacked and were joined by marines, who had been working in the trenches. These charged with pickaxes, with which they did great execution, the enemy retiring and giving up attempts to storm the redoubt, which they proceeded to bombard throughout the day with frightful intensity, heavy calibre shells making many victims. But every Frenchman vowed that he would die rather than retire. The bombardment ceased at nightfall. The French retained the redoubt and troops of the line relieved the colonials.

A Paris Report.

LONDON, March 12.
PARIS.—The evening communique said:—Dense fog greatly impeded operations.

The British successfully bombarded Westends in Belgium and we repulsed two attacks near Zandwoorde in the sector of Ypres. The British in the region of Neuve Chapelle repulsed two counter-attacks, inflicting great loss on the enemy.

We made marked progress on Wednesday evening in the wood west of Perthes against desperate German resistance.

We repulsed counter-attack at Reichackerpomp in the Vosges.

A French Official Statement.

LONDON, March 12.
A Paris communique says—Two divisions of Belgian army have progressed at various points from four hundred to five hundred metres notably in the direction of Schoorbakke south east of Nieupoort.

There is nothing to report from the rest of the front.

RUSSIA

A Russian Official Bulletin.

LONDON, March 12.
PETROGRAD.—The communique says:—Between the Niemen and Vistula extremely stubborn battles occurred on March 10th. In the region of Simino in the valleys of the Omuleff and Orzitz rivers and in the direction of Prasnysz all enemy attacks in the Carpathians have been repulsed. Our counter-attack near Gerles annihilated the Austrian units which had attempted to entrench themselves on our front after the failure of a night attack.

TELEGRAMS.

German Retirement.

ALLAHABAD, March 12. The "Pioneer's" London correspondent cables:—The "Times" Petrograd correspondent notes indications that the Germans are preparing to retire from the Bzura Rawa front before the spring makes the ground behind them impassable. He suggests that the new line will run through Plock and Kutno.

TURKEY

The "Goeben" Dismantled.
Gallipoli Isolated.

CALCUTTA, March 12. A Statesman's London cable quotes the Petrograd correspondent of the "Morning Post" who says that the German battle cruiser "Goeben" has been dismantled her ten and eleven inch guns having been appropriated to Turkish land defences, also that as the result of the bombardment of Bulair forts and lines and ways, our guns command the Isthmus. Gallipoli is completely isolated from Constantinople. Consequently the Turkish troops in the peninsula with their German officers are out off from the possibility of any reinforcements for the defence of Constantinople. The utmost Turkish strength available is 150 thousand men. (Censored).

GERMANY

Submarine Pirates.

Enquiries in the Reichstag.

LONDON, March 12. AMSTERDAM. It was announced before the Budget Committee of the Reichstag that enquiries had been made of the British Government regarding the press reports that the crews of the German submarines had been treated differently from other prisoners. It was declared that the sharpest reprisals would be taken if the reports are confirmed.

PORTUGAL

Portfolios Exchanged.

LONDON, March 12. The Minister of Colonies will take the portfolio for Foreign affairs and Admiral Teixeira Gumpares that of the Colonies.

BULGARIA.

Reported Ministerial Crisis.

LAHORE, March 12. The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 10th March:—The "Echo De Paris" mentions reports that a ministerial crisis similar to that in Greece has arisen in Sofia. M. Radoslavoff desiring, and the King refusing, a Bulgarian advance on Adrianople. The report adds that M. Radoslavoff informed Greece of his intention. The suggestion that M. Venezelos' proposed action would mean hostility to Bulgaria is valueless.

MEXICO.

Britain Demands Explanation.

LONDON, March 12. WASHINGTON—Britain has asked General Carranza for an explanation of the seizure of the British Steamer.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

DELHI.

"Gazette of India" Notifications.

DELHI, March 12. The following is published in the current issue of the "Gazette of India":—

PUBLIC WORKS DEPARTMENT:—The Tata Hydro Electric Power Supply Company Ltd. of Bombay are conferred power to facilitate the transmission of energy between various stations.

HOME DEPARTMENT:—The pamphlet named "Mussabina Ko Kis Ka Saath Dena Chahiye" (with whom should Mahomedans side) has been forfeited under the Press Act.

Bikanir Maharaja.

DELHI, March 12. The Maharaja of Bikanir leaves Viceregal Lodge to-night.

CALCUTTA.

The Board of Sanskrit
Examinations.

The Annual Convocation.

CALCUTTA, March 12. This afternoon Lord Carmichael presided at the annual Convocation for conferring titles on successful students at the examinations held under the board of Sanskrit examinations in Bengal.

Sir Ashutosh Mukherjee gave the conferring titles on the students said that the notable event of the year was the introduction of Prakrite and Pali in the curriculum of Sanskrit studies. Five thousand six hundred and sixty-five students appeared at the examinations of whom two thousand four hundred and eighty-two were declared successful. During the last year Rs. 10,000 had been set apart for distribution among pundits.

TELEGRAMS.

His Excellency in conclusion said in Bengalee:—Ladies and Gentlemen:—One year has rolled by since we met last. During this period the Board of Sanskrit Examinations has done much for the improvement of Sanskrit learning in this country. For this I am according my heartiest thanks to the board. The Sanskrit language is the glory of India and these venerable teachers who are labouring for the improvement and propagation of that sweet language really deserve the thanks of not only my Government but also of all the people of India. My Government have decided to give an annual grant of Rs. 10,000 for the Sanskrit academies. This sum might be increased for the purpose of encouraging you if suitable opportunity would occur. I now declare this convocation closed.

Licenses Under the Hostile Foreigners
Trading Order.

CALCUTTA, March 12. The following names have been added to the list of those who have already been granted licenses under the Hostile foreigners (trading) order:—1. Mr. C. J. Morgansteins (controlled license) of Darjeeling, (2) Mr. R. Tavey Cozens on behalf of Messrs. Conrad William Schmidt (F. A. Clauser Limited.)

Mr. Gandhi's Arrival at Calcutta with
Family.

CALCUTTA, March 12. Mr. Gandhi and family arrived at Howrah this morning and were met by Mr. Bhupendra Nath Basu and other prominent Indians. Mr. Gandhi's carriage was drawn through the streets to Mr. Basu's Sham Bazar residence by a large number of Bengali youths. The Executive Committee of the Indian South African League in Bengal have arranged a public demonstration at the Maharaja of Cossimbazar's House in the Upper Circular Road on Saturday afternoon and Mr. Basu gives a reception at his own house on the same evening. On Sunday morning Mr. Gandhi leaves for Burma.

Government Statistical tables of Banks
in India.

CALCUTTA, March 12. Comprehensive statistical tables relating to the Banks in India are to-day published by the Department of Statistics. They give particulars of all the principal banking concerns now doing business in this country. It shows that since September 1913, 57 banks have failed, authorised capital of which was nine crores, ninety two lakhs, subscribed capital four crores eleven lakhs or forty one per cent of authorised capital and the paid up capital one crore forty-four lakhs or fourteen per cent of authorised capital and thirty five percent of subscribed capital.

Anti-Anarchist Movement.

A Students Meeting.

CALCUTTA, March 12. In connection with the anti-anarchist movement a students' meeting was held yesterday evening at the university Institute. The Hon. Mr. Surendra Nath Banerjee who presided after referring to the recent unhappy developments said that the bright prospects of the inclusion of India in the federation of the British Empire would be destroyed if anarchism prevailed. A representative committee was formed to foster healthy public opinion among students.

Political Suspects Released.

CALCUTTA, March 12. All the thirty political suspects who were kept in custody on the occasion of the Viceroy's visit in Calcutta have been released.

BURMA.

THE SINGAPORE MURDER CASE.

Police Inspector's Evidence.

The Sepoy's Bullets Miss the Police Officer.

RANGOON, March 12. At the concluding hearing of the Court Martial Inspector R. W. Meredith of the S. S. Police force stationed at Sepoy lines said that on the afternoon of the 15th February he was at his station from 4-30 onwards.

The European shot on the outram Road was Capt. Izard. Another European who was in a Walsley car was severely wounded with five bullets on him. The Inspector went on to say that he put Major Galloway into his (Inspector's) carriage to take him to hospital. "Some one shouted at me" said the Inspector. "I turned. I was in uniform unarmed. I saw a sepoy of the 5th Light Infantry in his plain clothes with fixed bayonet on his rifle. He was about 20 yards away. He fired at me six times. I was not hit and went up to hospital. Mr Braddel (Prosecuting Advocate) said there were understood to be two men one not known and one in uniform whom the prosecution said was the accused. Mr. Braddel went on saying that the Court would take cognisance of the photographs of Capt. Izard which he could put in without actual proof being given that they were photographs of Capt. Izard. The President said he was Capt. Izard's Commanding Officer and knew him intimately.

Dr. W. W. Martin, Assistant Port Health Officer stated on the afternoon of the 15th February he was playing golf at Sepoy Lines with some friends. They were playing on the first green when in consequence of what was said to him he went down into Outram Road where he found the body of a European lying in the roadway. The photographs of Capt. when Izard shown to him, the witness declared to be very like the man he found whose body he had sent to the hospital. Dr. Martin said that while they were on the lines they heard firing. One of them put it down to crackers. Then there was noise, something hit the hospital building. Then they knew that it was not crackers they had heard.

TELEGRAMS.

The Sentences.

RANGOON, March 12. The result of the recent Court Martial at Singapore is as follows:—Three sepoys of the 5th Native Light Infantry were sentenced to death by shooting which was carried out on Monday last. The fourth sepoy received 15 years transportation. The seven Malay states Guides were sentenced each to one years rigorous imprisonment.

The situation at Singapore is now becoming normal.

Forty Rioters still at Large.

The Steamer "Hongkong" which arrived here this morning brings news of forty rioters still at large.

Japan and Russian Contingents
Thanked.

For Services During the Riot.

RANGOON, March 13. An interesting function took place at the end of the last month at Singapore when the Governor paid formal thanks to the Japanese contingent for their services in the recent disturbance and on March 3rd a similar ceremony was held on the Esplanade to return thanks to the Russians who assisted so ably in the recent field operations throughout the island. Sir A. H. Young K. C. M. G. made a suitable speech on both the occasions eulogizing the services rendered by the Japan and Russian contingents, their action showing the excellent feeling in the Colony between our allies and ourselves.

Mr. Doveton Re-appointed.

RANGOON, March 13. Mr. W. J. Doveton recently acquitted at the Chief Court Sessions, has been posted as the L. S. P. of Sandoway.

PUNJAB.

Sajjan Singh on Trial.

For Murdering a Police Officer.

LAHORE, March 12. The trial of Sajjan Singh who was charged with the murder of Head Constable Masoon Ali and attempt to murder Sub-Inspector Mahomed Musa and committed to Sessions under sections 302 and 307 of the Penal Code was resumed to-day before Major Irvine, Sessions Judge and Assessors. Khan Ahmed Khan and several witnesses were examined. They generally corroborated yesterday's witnesses as to firing and occurrence. Three witnesses deposed as to search of the accused's person in the thana before the Superintendent of Police which resulted in the discovery of a pistol and 23 bullets from the accused's waist coat pocket. Three chambers of pistols were found still loaded while the other three were empty. The statement of Mahomed Musa Sub-Inspector who received two bullets was read in which he stated that the accused was the person whom he talked to regarding the possession of the sword-stick and who fired at him. The accused pleaded not guilty and he said that he wrested the pistol and bullets from the absconded man who escaped after firing. He was going to hand over the pistol to the Sub-Inspector and was expecting a reward when he was caught hold of and charged with murder.

The Public Prosecutor then addressed pointing out the accused's explanation regarding the possession of pistols and 53 bullets was absurd. No one could snatch 23 bullets from the pocket of an absconder. He laid special stress on Mahomed Musa's evidence who was positive that the accused was the person who fired at him.

The defence counsel then addressed pointing out what he said as discrepancies in the several statements and said people were confused and fleeing at the time of firing and no one noticed who actually fired. The Assessors then retired and pronounced a unanimous opinion that the accused fired at both the Sub-Inspector and head constable who died on admission to hospital. The Judge promised to pass orders to-morrow.

Dacoities in Jhang District.

A Deputation Sees the Divisional Commissioner.

LAHORE, March 12. A deputation consisting of the Hon. Mr. Hari Chand, Hon. Mr. Ram Saran Das and Mr. Moti Ram, pleader, waited on Thursday morning upon Mr. Haliyax, Commissioner of the division, and prayed that he might kindly make a searching inquiry into the circumstances connected with the dacoities in Jhang district. The Commissioner assured the members of the deputation that telegraphic reports from the district showed that there had been no dacoity since that date and that armed police had been posted to the centres of disturbance. He very kindly promised that he would personally visit Garh Maharajah, Ahmedpur, Sayal, and other centres of disturbance along with the Deputy Commissioner of the district on the 18th, 19th and 20th of this month and would see that peace was fully restored. The deputation after thanking the Commissioner for his sympathetic response withdrew.

UNITED PROVINCES.

The Meerut Murder Case

Accused Constable Sentenced to Death.

ALLAHABAD, March 12. At the Allahabad High Court to-day Justice Channier and Piggott allowed the Government appeal from the order of acquittal in the murder case from Meerut. The accused one Sukhan Singh, a Police Constable, was charged with the murder of his wife by cutting her throat. The Sessions Judge held the case was not free from doubt and acquitted the accused. Their Lordships held that the charge was satisfactorily proved and sentenced the accused to death. It appears that the couple were on very bad terms and used to quarrel very often. Bloodstained clothes were found in the house and on the day of occurrence both slept in the same room.

TELEGRAMS.

Sir James & Lady Meston at Allahabad.

ALLAHABAD, March 12.
Sir James and Lady Meston will arrive at Allahabad to-morrow and leave for Lucknow on Monday. His Honour will preside at the meeting of the Legislative Council in the forenoon and at the prize distribution of Crosthwaite Girls High School on Monday, when Lady Meston will give away the prizes.

Sir James Meston's Tour.

A New A. D. C. to His Honour.

LUCKNOW, March 12.
Sir James Meston leaves for Prayag to-day and returns to Lucknow on the 16th. Captain Black having proceeded on active service Mr. J. R. Nott Bower, Indian Police, becomes A. D. C. to His Honour. (Censored.)

The Compiler of the Messages to the Viceroy from the Secretary of State.

ALLAHABAD, March 12.
THE "PIONEER" SAYS:—The Compiler of the messages sent daily by the Secretary of State to the Viceroy in Colonel Sir Francis Younghusband who has been on special duty at the India Office in connection with this work since the beginning of November.

BOMBAY.

Three Banks Deceived.

95,000 Rs. Loan on one & the same Goods.

BOMBAY, March 13.
At the Esplanade Police Court yesterday the Chief Presidency Magistrate heard the case in which Inspector Morris of the Criminal Investigation Department charged H. E. Staunton, Manager in Bombay of Messrs. B. S. Lloyd and Co of London with cheating the Russo-Asiatic Bank in respect of Rs. 12,000 and Rs. 15,000 and Comptoir Nationale Descompte De Paris in respect of Rs. 13,000. Mr. M. Nicholson, public Prosecutor, conducted the prosecution. While Mr. Tarachand Barrister, defended the accused. On 10th February 1914 the accused as the representative of Messrs Lloyd and Co went to the Eastern Bank and there signed a trust receipt by which he was to get an overdraft to the extent of Rs. 59,000 on the security of goods in his godown undertaking to receive no advance from any other Banks on the same goods which were to be kept apart from other goods in the godown. This money the accused utilised in purchasing some produce which was however not kept apart from other produce in the godown and subsequently he induced the Russo-Asiatic Bank and the Comptoir Nationale Descompte De Paris to give him overdrafts for Rs. 12,000, Rs. 15,000 and Rs. 18,000 respectively on a similar trust receipt to that given to the Eastern Bank and on the same goods mentioned in that receipt. The hearing was again adjourned.

The Bombay Depressed Classes Mission Meeting.

The Governor on Equal Opportunities for all

BOMBAY, March 12.
Speaking at a meeting of the Depressed Classes Mission to-day the Governor of Bombay said:—Every individual man or woman, boy or girl, in my country should be given equal opportunity if he or she had the brains and character, whatever the caste, whatever the race, whatever the community, to raise himself to high position in the work of the State and to become an extremely useful member of his own particular country. This was why they should do everything to help forward such a useful society as this.

Sir James Begbie's Condemnation.

The Currency Policy not in the Interests of India.

BOMBAY, March 12.
Sir James Begbie, Secretary and Treasurer of the Bank of Bombay who leaves for Europe to-morrow was this evening presented with a valedictory address by the Indian mercantile community. Sir Dorab Tata presided and presented the address. In the course of his reply Sir James Begbie referred to the report of the Currency Commission.

That report he said made clear the fact that the currency policy was now directed to maintain the exchange value of the rupee for settlement of Indian external obligations. "That is the policy which in my humble judgment is not conducive to the true interests of India which require the fullest possible development of the country's financial resources. It is infinitely more important alike for Government and people of India that the value of the rupee should be maintained at its issue value in gold for all purposes than merely for the purpose of maintaining the sterling exchange. The maintenance of the gold value of the rupee for all purposes would cover its maintenance for only one purpose and the advantage would be that the vast hidden gold reserves of India would have a chance of finding a useful and profitable employment and India would come to be less dependent than it now is upon foreign capital for the development of its great natural resources. There is an idea that hoarding is the time honoured custom which has to be accepted and endured. That is true to some extent but it is also true that the unlimited inconvertible token rupee currency encourages and spreads the hoarding habit. The people of India have probably keener appreciation of the relative values of the gold and token coins than the people of any other country and that accounts for the disappearance from circulation of great quantities of gold coin which had been put into the hands of the people. The super abundance of rupees makes the use of gold coins superfluous and the gold coins are consequently held back. If there were fewer rupees in circulation there would be more gold and if gold coins were the permanently common feature in currency which passes from hand to hand daily there would be less inducement to hoard. The motive for hoarding would lose its

TELEGRAMS.

attraction. In recent years we have seen India accumulating vast quantities of fresh gold reserves. In years to come there is every prospect that India will attract gold on the same scale. Is gold to be allowed to accumulate and rust in idleness without an effort to induce it to seek useful employment for the country's welfare? I cannot conceive that such a course is possible. Although I am convinced that a gold coinage is necessary for India I do not recommend the use of gold for ordinary every day transactions. The waste by abrasion of gold in daily use is very great and leads to trouble in the maintenance of the full weight of the coin. A paper currency is far more suitable and less wasteful and should be employed wherever possible, but the paper currency to be as effective in the financial development of India as gold coins must be maintained at the full value by an easy convertibility into gold. That I consider is the ideal currency for India, but it cannot be attained so long as token coinage is not limited as in most other countries".

SIND.

The Wheat Conference at Delhi & the Karachi Wheat Trade.

KARACHI, March 12.
The Wheat Conference was duly held at Delhi on the 6th instant but no official notification as to the decision arrived at has yet been published. In the meantime but little business is passing and there is practically no enquiry for tonnage. It is believed that the Government hopes to release a certain amount of tonnage at an early date with a view to reducing the present high freight rates. The possibility of the early forcing of the Dardanelles has also to be considered. Although this will undoubtedly create a further demand for tonnage it will also release some steamers that are at present locked up in Euxine (Censored.)

LATEST TELEGRAMS.

A British Cruiser torpedoed and Lost.

LONDON, March 13.
The Admiralty announces that the auxiliary cruiser "Bayano" has been lost while on patrol work. Wreckage and bodies were found on the 11th inst, circumstances pointing to the "Bayano" having been torpedoed. Four officers and twenty-two men have been rescued the remainder were probably lost.

Details.

The Belfast steamer 'Castlereagh' reports that she passed wreckage and bodies at four on Thursday morning but was prevented from searching by an enemy submarine which chased the ship for twenty minutes. According to unofficial details the "Bayano" was torpedoed at nine in the morning off Cronwell point, Wigtownshire. She sank almost immediately, two hundred perishing. A Belfast collier landed the survivors at Ayr on Thursday evening.

The "Castlereagh" took refuge from the submarine at Ballintrae near Port Rushe.

Sir John French's Bulletin.

750 Prisoners Taken.

LONDON, March 13.
Sir John French's Bulletin says:—The situation from Armentieres to La Basse has been materially altered by successful initiative. At eight in the morning on March 10th we carried the German trenches in the neighbourhood of Neuve Chapelle. The co-operation between artillery and infantry was very good consequently our losses were not great in proportion to the results achieved. We captured the whole village at noon and the infantry confirmed and extended the advantage gained. 750 prisoners were brought to headquarters during the day and there are probably more to follow.

The enemy on the 11th made repeated counter-attacks but all were repulsed with heavy losses.

We continue to make steady progress and hard fighting is proceeding. The Germans made further counter-attacks last night which were easily repulsed by the fourth and Indian army corps with heavy losses. The third corps also delivered a night attack and captured the village of Lepinette with slight loss. Fog is hindering operations to-day.

Declared Contraband.

LONDON, March 13.
The "London Gazette" contains the following additions to the list of articles which are absolute contraband, Raw Wool, wool tops, noels, woollen and worsted yarns, tin castor oil, paraffin, wax, copper iodide, lubricants, Hides, Skins and Amonia and its compounds. The following are conditional contraband, Tanning substances, all kinds of oleaginous seeds, nuts, and kernels, animal and vegetable fats and oils.

The Official Report.

Solidarity of the Allies.

LONDON, March 13.
The official statement says:—The operations initiated in Champagne on the 16th February for the purpose of preventing the enemy from sending troops to Russia were completely successful. The French gain represents a front seven kilometres long and from two to three kilometres wide compared with December. It also made the French masters of the line of the heights, which is a favourable base for fresh attacks. The German losses were exceedingly heavy. Two Regiments of the

TELEGRAMS.

Guards were almost annihilated. The enemy employed effectives varying from four to five and half Army Corps. Ten thousand German corpses were found on the battlefield and 2000 prisoners were taken. Cases of insanity have occurred among the German troops, who are now obliged to hold trenches hastily constructed in front of our advancing columns. The success in detaining the Germans in Champagne is apparent from the fact that they had, on the 16th February, 119 Battalions, 31 Squadrons, 64 Field Batteries and 20 heavy Batteries, and they had brought up till the 10th March additional 20 Battalions, including six Guards Battalions, a Regiment of Field Artillery and two heavy Batteries. The success in Champagne facilitated the Russian success from the 25th February to the 3rd March and the British victory of the 10th March, illustrating the close solidarity of the Allies.

Dardanelles Expeditionary Force.

Ready for Action.

LONDON, March 13.
PARIS.—It is officially announced that the Dardanelles Expeditionary Force which is concentrated in North Africa will be commanded by General Damade. It consists partly of Algerians and partly of troops from France. A portion of the force is already on its way.

JAPANESE DEMANDS ON CHINA.

Not Clearly Defined.

Danger of Internal Commotion.

LONDON, March 13.
A message to the "Times" from Peking says:—That insistence upon the wholesale acceptance of the Japanese demands might provoke a crisis which would seriously damage the present Government which would be a misfortune for all concerned including Japan. Foreigners recognised the reasonableness of many of the Japanese claims and would be relieved to know that Japan does not want China to concede privileges impairing her sovereignty or preventing equality of opportunity for all.

The Chinese would be readier to meet Japan if her demands were more clearly defined and their scope explained.

Smyrna to be an Entrenched Camp.

The Vali's Proclamation.

LONDON, March 13.
ATHENS.—The Vali of Smyrna proclaims that in the event of an attack on Smyrna by the allied warships the town will be converted into an entrenched camp. He invites the inhabitants to leave the town for the interior where their safety is ensured. Consuls have proposed that a neutral zone be established and the Vali is considering the matter.

The Greek Chamber Dissolved.

LONDON, March 13.
A Decree adjourns the Greek Chamber for thirty days. It is believed that dissolution will follow.

Russian Statement.

LONDON, March 13.
PETROGRAD:—It is officially stated that the bombardment of Ossowices is weakening the Germans who are husbanding their shells firing for only two hours on the 11th inst. The German Offensive against the Russian positions at Pragny is very cautious. Artillery is active but infantry is entrenching.

TN AMERICAN CITIZEN MURDERED.

Compensation Demanded.

LONDON, March 13.
Washington:—Zapatistas have murdered an American named Mcmanus in his house in Mexico city where the American flag was flying. The United States Government has demanded the punishment of those responsible and compensation also.

Paris Evening Bulletin.

LONDON, March 13.
Paris.—The Evening Communique says:—East of Combaertze we captured a small German fort hundred metres in front of our trenches. The British occupied the hamlet of Epinette three kilometres east of Armentieres. My progress of the British in the sector of Neuve Chapelle is continued after repulsing two strong counter-attacks. The British seized part of German lines between the hamlet of Pietremil and Pietre, taking four hundred prisoners including five Officers.

In champagne on Thursday evening we captured before the ridge north-east of Mesnil several enemy trenches and took prisoners including Officers. We made slight progress on Friday in the same region and occupied several trenches. Further west parallel with the Tahur road we repulsed their night counter-attack against Reichackerkopf and advanced two hundred yards.

కలగూర గంప

మూడవ బుట్ట.

కలగూర పశువులను మొన్న నేరగిరికి. అందఱునూ బోతుంటే నేనుపోయాను. ఈ సంతకర్తను కలగూర పశువులను కొనుగోలుచూచుచున్నాను. సంతకర్తను విచారించి కొందఱు కొనినాండు రాలేదని పశువులను లేదన్నాను. మరికొందఱు పశువులను రాలేదని కొనినారు. రాలేదన్నాను. వారిమాటలను విని "పాత్రాధారమాపుతం? పుత్రాధార మాపాత్రం?" అను పరమాంధయ్య కష్టమిది భావించు వచ్చింది.

ఈ పశువుల సంతకర్త మంచి పశువులను బాగావారు కొనుగోలు పోయినారన్నా కొకాయన. కొనుగోలుపోతే నీ మీ వాటి అమ్మలంటివి పట్టి వెళ్తున్నావంటే అన్నాడు మరియొకాయన. వ్యవసాయానికి పశువు లేదోరకడం లేదన్నాడు మూడవాయన. రెండవాయన మేపుకొన్న రహితుడు కావ లసింత పశువునామే, మరెవరిగి రెండులుకొని నేర్వించేసి రహితుడు పాగుపడతాడా? అన్నాడు యింకొకాయన. ఈ పరగణా మంచి పశువులు పుట్టి వెళ్ గడయినప్పటికీ, పూర్వ మిక్కడి రహితులగుడా అం దటితోటి మాటు క్యవసాయమొక్కటే వృత్తిగాయనమే. ఈ పశువుల సంత కర్తకు యిప్పుడు పశువులను వెండ్రం, అమ్మవంటూ విప్పడందన్నాడు. కదాయన ఇంకలో ఎవరెమాటలు తీసేస్తాం. అన్ని అన్నిగానే వున్నాయి.

బావావా రింకవర్సర మొందుకు రాలేదో? కడుపు నిండితే గాకలు చేయగూడ? వారిమొంకా మనపశువులు. పదెట్లాటి కొనుగోలుపోయిన మనపశువుల కొడెలు వారివర్సర వుంటే వారికి పశువులను కొన! ఎన్నంటి అన్నే పులు దాయి. ఇంకా నాలుగోట్ల పోతే గురువు కష్టమవుతాడు. కష్టమగు గురువాతాడు. మట్లమాట్లాడితే గురువు గురువుకు పంగనామము నెడతాడు. ముందుముందు బావావాతేలాకాని కంతా పశువులు నమ్మించేస్తారు గాబోలు. ఎట్లయినా పశు వులు వెంచవేంటో వారివై పోటీ మనకు తప్పదు. కట్టెచేతికి యిచ్చి కొన్నాడనుకోడ మొందుకు. ఇదే దొంగలుబడ్డ ఆరు కేలలకు కుక్కలు మొరగడం.

మనరైలు ప్రేమలలో రెండుకాళ్ల పశువులు నాలుగు కన్నులాయి. చుట్టలు తాగుతూకూర్చున్నచోటనే వున్నాను కంటున్నాయి. మూచేవారికే కట్టుకవస్తున్నాది. కట్టుకవట్టు కొచ్చుచేసుకొనే పట్టెకొద్దుకు వెడ్డపులు. వారిలో వకాయన రైల్వేటమలు కట్టుకొని కట్టికోట్లనుకొని కూర్చున్నాడు. కూర్చున్నచోటనే వున్నాను కంటున్నాను నేమయ్య అంటే సక్కువగా వున్నానుకోడం అన్నాడు. రేపక్కడ ఎవరయి నా కూర్చోరా అంటే యింకా పల మొండిపోదా అన్నాడు. అసహ్యంలేదటయ్య అంటే వుంటే యింట్లో నే కూర్చోకపో యినావా అన్నాడు. చదువుకున్నా యన పరియిత స్వారస్యం గా వుంటే చదువురాని వారిని ఆక్షేపించుట యెందుకు?

మరుగూలపోతున్నాయయ్యా సాహెబులవారూ! చుట్ట న్నా సారెయ్యండి, యింకొక బండిలోకన్నా పోండి అంటే "నీ ఆటో కిటింఛాడోరే యిరైల్సి" అన్నాడు. తన వగూ డా వచ్చాడు. రైలుదొరతో చెప్పకోబోతే చుట్ట నాక్షేపిం చానని ఆయనకు నామీద బాటకుకోవంకవచ్చింది. ప్రతిరైలులో చుట్టలుతాగనివారికి రెండుబండ్లువెట్టివాటిలో మమ్మను వదలెయ్యరామా? లేవంటే చుట్టలుబండ్లు రెండు బండ్లు వెట్టిందరాదా? దీనికయ్య కడుపుకాల పొగాకు. దీనికి గూడా రంగాయోవచ్చిట్లు కట్టిడి ఎప్పుడొస్తుందో?

సర్కారు వాకింత పక్షపాతం పనికిరాదు. వారికక్షిసు లలో వున్నావ్యగూడదని కోటీసులు కరిపించారు. రైలు ప్రేమలలోగూడ అట్లాచేయగూడదా? యాదవకరగతి పాట సాగించండి బోలుకంటే ఎప్పుడొట్టుమేలు. దీనిలోనంద పడిన బల్లలేమో పాటు పారంబాడనో పంచలోనో వేసుకొని రైలు వారి వారి స్నేహితులు వాడుకుంటారు. పరిచయంతో నాబోలెదవారి రైలురాకముందు కొట్టుకొన్నా తలపుతీయరు. ప్రస్తున్నాపడి పాగాడవలసినదే. మాసంగతి రైలువారికి చట్టకపాము? గవర్న మెంటువారికి చట్టకపాము. లంబజిడ్డకు తండ్రి యెవరన్నట్లున్నాది.

ఈసంవత్సరం వెట్టి వెట్టింది. లేకపోతే గోల్లపెట్టుకోదంగాడా సరీగా తెలియని కట్టాడికి పిల్లనిస్తా వెండ్లిచెయ్యవచ్చి వెంట బడతాడా? వెయ్యన్ని మాటవదలదు కట్టుం యిస్తానంటు న్నాడుగాని నాకట్టుకు వెండ్లి వాడికేయడానికి వీలుకనబడ లేదు. మానుందరి వెండ్లియితే గాని నేనేమనుకోలేదు. దానికి పన్నె డేడ్లు వచ్చాయి. కానికి బలవంకట్టుకలిగినా సంబం థం కుదురలేదు. సుందరకాశ్రితగారి పిల్లాడికి వదలూడేండ్లు కొందఱు వహీనం ఆవుతుందంటారు. దానికి ఒప్పుకున్నా మూడువేలకట్టుం యిక్కవలెనట. డబ్బున్నవారికే ఆకే ఎక్క ం. ఈసంబంధంతో నాకొంప మునుగుతుంది. అయినప్పటికి విధిలేదు. ఎట్లానైనా యాకన్నె చిర తప్పించుకోవద్దా? బోలె డానునా గాజుగారు వెండ్లిండ్లలో కట్టులుకొట్టేసివారట. తీ సుకన్నవారి జైలుకు పంపిస్తారట. ఎంతమంచి మహాగాజ య్యా. మనకుగూడా సర్కారు వా రట్లా చేసుకూడదా? అబ్బో! చేయబూనుకుంటేవా, మన సనాతనధర్మాలవారం తా "మామతం పోయెనో మాతలంపోయెనో" అని కాకిగోల నెట్టరా!

ప్రాంసరీ నోట్లలో చెల్లులు కాస్త్రప్రకారం వెళ్ళు కలెట. నోటు వ్రాసియిచ్చినాయనే చెల్లుగూడా వ్రాసి చేవ్రాలు చేయకలెట. ఇంకొకరిచేత వ్రాయించి తాను చేవ్రా లు చేసే చెల్లదట. పొరబడితేరా కుంకుమపొట్టును కట్టుకొన కలసికే. జాగ్రత్త! జాగ్రత్త!! ఇంకొకటండోయ్. ఆడు మానము దస్తావేజుకు వ్రాసియిచ్చినవారు సాక్షులయెడట చేవ్రాలు చేయకలెట. ముందుగా చేవ్రాలు చేసి సాక్షుల దగ్గర ఒప్పుకొని వారిచేత చేవ్రాలు చేయిస్తే దస్తావేజు చెల్ల దట, ప్రయోజ్ఞలు బురిడి చేస్తారు జాగ్రత్త! జాగ్రత్త!!

భారత రచనకు నన్నయ భట్టుగారికి నారాయణ భట్టు తోడయినాడట అట్లాగే నా "కలగూరగంప" రచనకుగూడా నాకోనారయ్య తోడే ఫిబ్రవరి 22వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో నా మొదటిబుట్ట కొక కష్టి మెంటు వ్రాసివాడు. ఢిల్లీకి ఢిల్లీ పత్రంపత్రే. ఓనారయ్యా! నీ సహాయమే నాకుచాలు, నీ వ్యవహార నాకు తెలియదుగాని నీకు నా సమస్యారము, నిన్నింకా కొనియాడవలెనంటే నాబుట్ట పట్టలా గనుక చాలిస్తా. వేటపాలెం. ఇదే కలగూరగంపలో మూడవబుట్ట.

గ్రీను - కొన్ని సంగతులు.

వికోపా స్వాంతంత్ర్యమునకు పుట్టిల్లు. పాశ్చాత్య నాగరకమునకు జన్మభూమి. ప్రాచీనరాష్ట్రములలో ప్రథమ గణ్యము.

ఇప్పటికింక ప్రాత ఆచారములు కొన్ని వదలలేదు. శ్రీలు పాశ్చాత్యదేశములందువలె సంత స్వతంత్రలు గారు. భూమిగాని బాల్యవివాహములుగాని లేవు వరకుబ్రతులు మాత్రమున్నవి. భర్తభార్యకు 'యజమానుడు' వీరమాటయనిన జవదాటరాదు.

ఎచ్చటను పురుషులకంటే శ్రీలు సౌందర్యమునకు ప్రఖ్యాతలు. గ్రీనులో శ్రీలకంటే పురుషులే సౌందర్య మెక్కువ గలవారు. పొడవైకోమల మైశరీరముగలవారైనను యౌధులకు దగినగాంభీర్యము లేనివారుకాదు.

గ్రీనుదేశమున లెంచీలు, బల్లలు, మర్రిలుమున్నగు పడ మటినాగరకము లెన్నియో విశేషముగలేవు. భోజనములయం దును దండితనము కానరాదు. కూర్చుండుటకు కంబళ్లుచాపలు. భోజనమునకు రొట్టెలు ఊరుగాయలు సాధారణములు. నివ సింతుటకు గ్రామస్థులలో రాతితోకట్టబడిన ఒంటికొట్టములు సబ్బులు దువ్వెనలు ఆపురాప పదార్థములట. వెయ్యేల. అంత య తూర్పుభాయయనిన తప్పుగాదు.

గ్రీనుదేశములో వాడబడు భాష గ్రీకుభాష. ఈదేశ మనేకపర్యాయముగనేక దాడులకు లోబడినను ప్రాచీన నాగ రకపువాసమై ఎల్లప్పుడను మరెవరి సుపూర్ణముగా గ్రీకు ఆశువు వచ్చియున్నది.

1880 క్క సంవత్సరమువరకు నీదేశము తుగ్గీకి లోబడి యుండినది. ఆ సంవత్సరమున స్వాంతంత్ర్యమందిన వెంటనే దూరముగాను తలసముగాను నుండిన గ్రీకు ద్వీపములనుండి

మరల ప్రాచీన వికాసమంతయును దేశము నావరించినందున మరల నిప్పుడు ప్రాతగ్రీకు బునాగలవై కొత్త గ్రీకు నెల కొనినది.

నేడు వ్యవహారముననుండు గ్రీకు భాషకును వేల సంవ త్సరములకు ముందుండిన ప్రాచీన గ్రీకుభాషకును విశేష తార తమ్యములేదు. ఆగ్రాంథిక భాషతో తమ భాషను సమానము చేయకలయుననుటే నేటి గ్రీకుల యభిలాష. భాషా బంధము చాత్రక బంధము జాతిబంధముకంటే నేటి గ్రీకులో బలవత్త రములు.

1912-13 లలో జరిగిన బాల్కను యుద్ధములవలన గ్రీకు దేశమునకు క్రొత్తక్రొత్త సేమలు చేరినవి. మేసిడోనియా ఆల్బేనియా, గ్రీకు మున్నగునవియును తుర్కీకి చేరియుండిన క్రేటు మున్నగు ద్వీపములును అందులో ముఖ్యతములు.

ఇప్పుడు రమారమివై కాల్యము 48,522 చదురపుమైళ్లు జనసంఖ్య 5,000,000. ఆదాయము రమారమి పదునాలుగు కోట్లు. దేశముగము రమారమి 54 కోట్లు.

నిష్పాదోచితవిద్య ఆదేశమున పద్ధతి. ఆశెమ్మనందు విశ్వవిద్యాలయమున్నది. అచ్చటికి తుర్కీవిద్యార్థులు విశేష ముగా పోవుచుండు వాడుకలదు.

బ్రిటిషువారి నాయమున భూవైస్య నాకావైస్యము లను రెండును పెంపొందియున్నవి. ప్రతియారవడును 21 సంవత్సరముల వాడగుటతోడనే యుద్ధభటత్వము నభ్యసించి తిరిగవలెను. 67 ఏండ్ల వాడగువరకు పిలువబడినప్పుడు రణరంగ మునకుబోవ నిర్ధయగానుండవలెను. గ్రీకుదేశపు నాకాదళ మున (1912 జూలై 1) 4 ఆయోరక్షిత యుద్ధనావలు 1 ఇక్రా లళి కూయిజరు, 14 డిస్ట్రోయరులు, 13 ట్యాంకోనావలు, 2 సముద్రాంతర్గాములు, 4 ఇతరయుద్ధనావలు నుండినవి. రమారమి 2 లక్షలభటులు. రణరంగమున నిలువగలవారున్నారు.

గ్రీకుదేశమునకు రాజాధిపతి. కాని ఈతనిని రాజుగా నొనర్చినదేశములు ఇంగ్లండు, ఫ్రాంసు, రుష్యా లగుటచేతను అందు ఇంగ్లండు ముఖ్యతను మఱుచేతను గ్రీకురాజ్యాంగనిర్ణ యము ఆంగ్ల రాజ్యాంగపద్ధతి ననుకరించినది.

ప్రజాప్రతినిధుల సభ ఏర్పడియున్నది. 25 ఏండ్లకు వైదొన వయసుకలవాడు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడవచ్చును. వీరినుండి రాజు మంత్రిమండలిని ఏరుకొన వచ్చును. గ్రీకు దేశములో కార్యపద్ధతులను బట్టి క్రేక్షలేర్పడక మనఃఫుల పలుకుబడినిబట్టి కక్ష లేర్పడుటచేత మంత్రిమండలి యొక్కటి పనికిరావచ్చును రాజువారి యొకమంత్రిమండలిని సమయాను కూలముగా నేరుకొను చుండును.

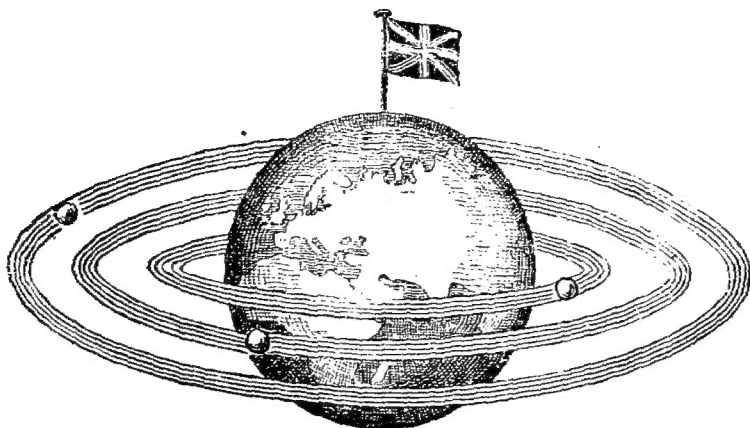
రాజ్యకార్యము లన్నియును మంత్రిమండలివారే నిర్వహించవలెను. జవాబుదారీ వారిదియేకాని రాజునకు నేమా త్రమును పూచీలేదు.

మనఃఫులనుబట్టి కక్షలేర్పడుటచేతను మంత్రిమండలు లేర్పడుటచేతను ప్రభుత్వాధికారములలో నున్నవారికి నిరత్య మాతేక పోవుచువచ్చినది అందుచేత నేటివల నొకానొక క్రొత్త రాజ్యాంగ సభ ఏర్పడినది. అది ప్రజాప్రతినిధి సభకుగాను బిల్లులు మున్నగునవి నిర్ధయచేసి తోడ్పడుచున్నది. క్రొత్తగా నేర్పడిన చట్టముల సవరణకును సాదుమగుచున్నది. కార్య నిర్వహణములోని లోపాలొనముల విచారించు సుత్రమన్యాయస్థానమయి యవతరించుచున్నది. దానిమూలమున నప్పుడు ప్రభుత్వోన్యోగులకు స్థావర మేర్పడి యున్నది.

24-వ కృష్ణామండల సభ:- ఈసభ మేసెలలో కైకలూరు తాలూకా రాచపట్టణంలో జరుగును. ఇందుకు ఆహ్వానసంఘ మేర్పడి పలుకు జరుగుచున్నది. మ-రా-శ్రీ గుడిపాటి వెంకటచలపతి రావుగారు, కామినేని పట్టాభిరామ య్యగారు కార్యదర్శులుగను, పండ్రిగి ఆనందరావు పంతులు గారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగను, తెడివి హనుమంతరావు పంతులుగారు సభాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. సభజరుగు సరియైనతేదీలు ముందు తెలియ చేయబడును. సంఘసంస్కరణ సభకును ఆహ్వానసంఘ మేర్పడెను.

ప్రపంచ యుద్ధము.

ఘనమోర సంగ్రామము!

చిత్ర రూపము !!

యోధా గ్రణుల భావ చిత్రము !!!

యూరోప్ ఖండముండెల్లను, అల్లకల్లోలముచేసి రక్తప్రవాహముననే భారలాడుచును జగత్ ప్రళయస్వరూపముగా నామోక్ష కాలక్షేత్ర పునివలె వినబడియుండు ఆతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్ను, ఆయా దేశపు రాజాధిరాజులనున్ను, చక్రవర్తులనున్ను, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడ నుండరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నునుపైన కాగితములపై ముద్దగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.

త్వరతే యుద్ధ! స్వల్ప మే ప్రతులు!!

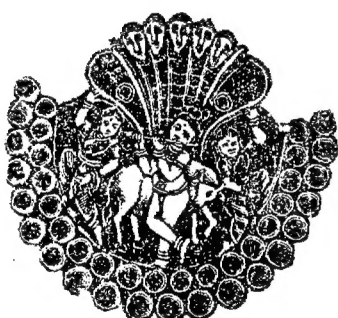
తోకనుకాల్చుకొనిన మర్కటమువలె అక్కడిక్కడికి తిరుగుచు వ్యాపారనావలనున్ను, యుద్ధనావలనున్ను హతముకేసి తుదకు మండింపబడి సముద్రపాతమునకు హేతువైన ఎమ్మడనను జూచియుందురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మద్రాసును ముట్టడించి జేసిన అనాగతములను జూచియుందురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన సిక్కియను నావయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులవలెనుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జపాన్ చక్రవర్తులనున్ను దుర్యోధన దుశ్శాసనులవలె కాలాగ్నికి హేతువై యుండెడి జర్మని ఆస్ట్రియా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుందురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నాకానాయకులనున్ను, వాయువిమాన నాయకులనున్న జూచియుందురా? లేనియెడల మావద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూడుడు! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనివెల. 1 రూపాయ.

మరా.—యుద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు నూతనముగా మెత్తబడిన పోటోలను తెప్పించి ముద్రించియున్నాము ప్రతియొక్క పటమును మౌనినికట్టల జాట్టి నలగక భద్రముగా జేరునట్లు పంపెదము. నేటికే వ్రాయుడి!

విలాసము :— గురుబనవ కంపెని మద్రాసు.

22-వ నైగల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీవడగలము)

గెజెల్ నాగర

14 సవరము యెత్తు

వెల రు. 30-8-0.

మలీమనివిధములగు బంగారుగలలు, వెండిగలలు, రాళ్లు చెక్కినగలలు, మున్నగునవి ఈకింద పేర్కొన్న వర్తితులవిద్ద బొరతును, గోగువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగ పంపబడును.

సవరక ఇండియా జావలరీ మ్యూనుఫాక్చరీంగు కంపెనీ,

487, టంగసాలపేడి, సామూకాపాళేటి, మదరాసు.

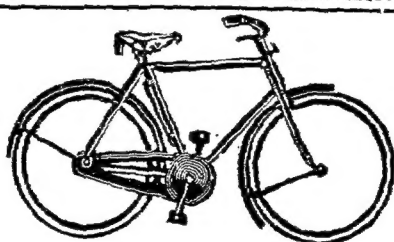
The Southern India.
Jewellery Manufacturing Co.,
487, Sowcarpet, Madras

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని పూగుచేయు గలగు తరిపేయదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు, ఎట్లునడుచు నో యేయేభాగములు యేయేపనులు చేయనో అవి చెడిపోయినపుడు, స్వల్పముగా చేయు రిపేరులును యీ యంత్రములవెల్ల ఆభాస్యపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్నమెంటువారికర్జునంబి లైసెన్సు యిప్పించి పంపబడును. యందుంట్ల ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును. మార్చి నెల 15వ తేదీలలోగా భరణములు పంపుతూ 10 రూపాయలు అడ్వాన్సు పంపువారికియత్రము ఒకచోటు దొరకగలదు. ఈకింద నుదహరించువారికి వ్రాసి కొనుడు.

గ్యాలీ లిండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

నమ్మకమయిన పనులు.

మోటారు టైల్స్, నైపుకారులు, అనేక తరహాగా అనేక కంపెనీలవారివలన తయారుచేయబడిన టైల్స్, ట్రైసిక్లిస్, యందుకు కావలసిన నానావిధ పనిముట్లు, వాచీలు, హార్మోనియములు, మొదలగువాటిని మావద్ద గలవు. మిక్కిలి సరసముగ వెలలకు యిచ్చెదము.

ఒక్కసారి మా సరకులు పరీక్షించి, వెంట కనుగొని, మంచి చెడ్డలనరయుటకు మహాసలహా గోరుచున్నాము. మాపాపులయై సిక్కి, పంపునవి మట్లు, గహా 88-8-0 మాత్రమే. పట్టుములతోగూడిన కేటలాగు అర్థవృత్తాంతపుబంపిన బంపెదము.

ఎక్. పి. చొక్కప్ప అండుకో.,

185, మాంటు రోడ్డు, మద్రాస్.

మదన కామేశ్వర లేవ్యాము.

ఇది మిక్కిలి వీర్యవృద్ధిని, బలమును, కలిగించును. (2) మేహములు, నిక్కాక, నిస్సత్తుక, కుక్షనవ్వుము, అతి మూత్రమును ఇండించును. (3) రక్తమును కుభ్రపరచి వృద్ధిబొందించును. (4) నరములకు శక్తుకనిచ్చి యావనమును నిండించును.

2 డబ్బీలుచాలాను - 20 రులముల డబ్బీ రు. 1-0-0

పాలనుగంధి లేవ్యాము:- సహామేహము, మేహములు పాడలు, పుండ్లు, పొట్టురాలులు, యితర చర్మరోగములు, కీళ్ల నొప్పులు, రసదోషము, మొదలగువాట్లను 4 డబ్బీతో నిర్మూలము చేయును. 20 రుల డబ్బీ రు 1-4-0 (4 డబ్బీ రు 4-8-0)

ఘనసారచంపిని:- ఇది తెలుపు, ఎరుపు, పసుపు, మొదలగు అంటు (సెక్) రోగములను, మూత్రపుండులను స్రావమును తక్షణమే మాన్పును. 2 డబ్బీలుచాలాను. డబ్బీ రు 1-4-0.

సుకేశరంజని తలనూనె:- ఇది మిగుల పరిమళము గలిగి తూలవాసనను గుప్పించుకొట్టుచుండును. పీసా రు 0-8-0

మాక్యాట్లాగు ఉచితము. వి. పి. భిక్షులు ప్రత్యేకము. 5 రూ. మొదల ఆర్డర్లకు రు 1-కి 0-2-5 కిమిషనిచ్చెదము.

పి. పి. ఎ అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పాంపూరు, గుంటూరు జిల్లా.

సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు.

ఆంధ్రభారతము, సద్యకావ్యము, అనేకపాఠాంతరములతో చక్కగ ఆచ్చుచున్నది. ర. అ.
అది, సభాపర్వములుగల 1 సంపుటము 1 12
ఆరణ్యపర్వముగల 2 సంపుటము 1 12
విరాటోద్యోగములుగల 3 సంపుటము 1 12
తక్కిన సంపుటములు అచ్చుచున్నవి.

ఆంధ్రభాగవతము, చక్కచూపు 2 0
అమృతమాల్యద, సజీక, శ్రోత్రకూర్మ 2 0
నేకకూచల మాహాత్మ్యము, తి. వెంకయ్యకృష్ణ 0 14
రాజయోగ సారము తిరిగిండ. వెంకయ్యకృష్ణము 0 4
మాఘకావ్యము, సంస్కృతాంధ్ర వ్యాఖ్యానశబ్ద సమాస సహితము 2 0

మేఘసందేశము, సంస్కృతాంధ్ర జీవాగమము 0 12
యాజ్ఞపత్యుర్వ ప్రయోగచంద్రిక, సర్వరము, శ్రోత్రి 2 0

ఇవి మొదలగు సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు ఆసక్తియు మోకర్చువారును. కోరినవానికి క్యాటలాగులను పంపెదము. వావిల్ల. రామస్వామిశాస్త్రిలు లండన్ లోను, 192, ఎన్వల్వేజీ, చెన్నైలోను.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము

[పద్య కావ్యము.]

వ్యాసునూనీ విరచితములగు పురుషోత్తమ పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో ఏయేముడు ముల నెట్టి పరిణామముల బొందినో మనుష్యావస్థితి మొదలైనట్లుండే? కులభేదములేలకలిగే? భగ్యము లెప్పుడెట్లు మార్పునొందే? ఆచారవ్యవహారము లెట్లెట్లుమారే? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగా వివరింపబడియున్నవి. పరమరామచరిత్రము, సుగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు. అధ్యయనము చేయుచు సిద్ధిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి భగవదను విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచియుభిప్రాయము నిచ్చియున్నాను. శ్రేష్ఠమగు సులభము. మంచికాగితములపై ముద్రించబడినది ముగియకొనినది. ప్రతి 5-0-0 కరువులు వేరే. కలహనవారీ విరునానా వ్రాయవచ్చును. (4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ.

తెలుగుపండితుడు, మ్యూసికల్ మోస్ట్రాలు, కడప.

త్వర పడుడు !

కొద్ది వ్యయములే గలవు !

మంచి సమయము !

బరెంపాఖండ యుద్ధ చరిత్రము

(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) భార 8 అణాలు మాత్రమే. పోస్టేజి సహా 0-10-0

ఈ యుద్ధచరిత్రము ఆంధ్రులకి చెల్లియున్నది. సులభమైనది. తెలుగువారికి ప్రాచీనమైనది. మా ప్రకటనలతోనే దేవులతో ప్రకటించుకొనుచు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ద్వారా ముద్రించిన పుస్తక మిది కాదు. ఇతరులు ప్రపంచ సంగ్రామమున లోకమునకు యావత్తు యుద్ధమున విక్రయించు అంద్రగ్రంథము కాదు నిజముగా "బరెంపాఖండము" జర్మనీ మొదలగు వారికి గలగు యుద్ధమునకు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధచరిత్రములను అందరు చక్కగా తెలుసుకుటకు జర్మనీ యుద్ధ చరిత్ర మొదలగు వారికి జరిగిన విషయము లిందున్నవి. బరెంపాఖండము జరుగుటకు సరియైన కారణము తెలుసుకొనుటకు ఈ మొదటిభాగమునందు చెబుచున్న యాచరికరణముల శ్రద్ధతో జరిగితిరవలెను.

జర్మనీ, ఫ్రాన్స్, ఆస్ట్రీయా వంటివల నిర్మాణము. గణితశాస్త్రమున బరెంపాఖండమున మార్పులు, జర్మనీ యే కాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీయకమత్త్యమందనంత. ఆస్ట్రీయా ఏ కాధిపత్యమునా మారుబాటులు. జర్మనీయే కాధి పత్యము ఉచ్చితశాస్త్రము, అధికారవిజృంభణము, రాజనీతియను. గ్రేటుబ్రిటన్ జర్మనీయు చేసిన పోటాపోటీలు. వాల్కన్ బర్గ్ యుద్ధముల ఫలితములు. బరెంపా ఖాన్ యుద్ధముల యుద్ధప్రయత్నములు. ఆస్ట్రీయా యుద్ధరాజు చంపబడిన తొలి సామ్రాజ్యముల యుద్ధప్రయత్నములు. సామ్రాజ్యములారంభించిన మహాయుద్ధ వివరణములు గలవు.

బరెంపా ఖరితము నింకవిషయముగా నిజకారణసహితముగా తెలుసు నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కిచెప్పగలము. పుస్తకమును దీని చరిత్రవారికి విషయముల సత్వసమీక్షములు తెలియును. ఇందులో 80 పేజీలతో చిత్రపటములును, 6 ఖాగోపటములును, 120 పుటల నిమగ్నమున్నవి. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమున పంపబడును.

వంట పెట్టిన తరువాతములు వెలువడుచుండును. ఇందులో ఆర్డర్ చేసిన మామ్రించిన చక్కని ప్రతిమలు గలవు మాచిరునామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

వనోపధి సారాపరిల్లా.

ఇది దేహమునందున్న క్షయములను మరల సకల నిర్మలములను బాగుచేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతనాయువుపోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారములను గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగలుగు. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడింతు వలకు పుష్టినిగలిగించును. శిశువులకు కుష్ఠపిండ్ల కృత్రిమము. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసానందును వాడిన తోడనే శరీరములో సుఖవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుటుంబమునందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును తుడుర్చును. భారతీయపుష్టిత్రాగెం బాగు మందు. నాడింతులను వైపుతకు మందు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, గజక. ఫరసవాడి, నం. 2. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

సరా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలనొప్పుల మాన్పును. నాయువుపోట్ల బాపును.

పార్శ్వపునఃస్థల బారదొలును. పోట్లపోగొట్టును.

చర్మముపైన రాచిన లోపలికి గొప్పించి లోకలి నొప్పులను నయము చేసగలవు.

నుమానగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలో గూడ వాడుచున్నారు.

పంచభావచీటి చూచికోసిన మోగము గలగడు.

అమృతాంజనము ప్రాచ్య దేశ మూలకల సంప్రదించే హిందూ దేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన

అమృతాంజనమును. ఇక్కడ దీనిని తయారగుచున్న క్రొత్తమందుగాదు. వది మొదెట్లుగా

దేశమునకు కంటతలను వాడకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబుసెట్టివీధి, చెన్నపట్టు.

కస్తూరి.

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సెంటి, గాలిత

రోగములకు, వాతములకు, చిన్నబిడ్డల జబ్బులకు,

పుష్టికి కస్తూరి యవయోగమైన మందని సర్వత్ర

తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న

పియమగుటచేతన, నమన సమయములందు దొరకుట దుష్ట

రము. మాడిపోయిందలి కస్తూరినుండితర పదార్థము తేలియును

జేర్చబడవు. ఇంతకంట మాతావునండి కొనవారల కీమ

ము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము.

తెలియగలదు. అట్లు చేయటముల కలిగి కస్తూరిని గొని మోస

పోయి. తులం 1 కి రూ. 30-0-0.

ఆమృతాంజనం డిపో. 6 & 7, తంబుసెట్టివీధి, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

ఆంధ్ర చిత్రరూపకము. వెల 0-8-0

తెలుగులో నిదనముకు నాటకానిరూపకములకు లక్షణములేదు. ఇది సంస్కృతమునండి తెలియింపబడినది. ఇందు

కథాభావపద్ధతి, అంకితము, భాష నిష్ఠాయము, నాయకనాయకాది లక్షణము, పాత్రముల యాచరిత్యము, రసనిర్ణయము,

శృంగారానిక సమలవిభాగము, మొదలగు నెల్లరూపక ధర్మములను దెల్పు నాటకరూపకరణముగలవు. అనేకములయిన ప్రాచీన

నాటకరూపకములనుండి రసములయిన పద్యము లుదాహరింపబడినవి. నాటకాదిరచనమున కీది మిక్కిలి ముగయుక్తము.

వల్లూది సూర్యనారాయణ శాస్త్రి, 3 సామిపిల్లవీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

మంచి సమయము! శనివారము! ఖగ్గృతదినము! ధామక దొరుకవు!! ఈపంచల కొనువారికి, పంచ 1-కి ఆర్డర్ పూటము. కొర్రని కొడెండ్లపూటము అను గ్రంథముకలి ఇశాను మేలైన జపాక్ పట్టువంచలు.

అనేక పంచల కర్మపదినందు గమనించు కొనువారికి, పంచ 1-కి ఆర్డర్ పూటము. వాచకలారా! కృపగారమున్ను పూరికతయన్నుగల మేలైనజాత పట్టువంచల పండుగదినముల ఆన: దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించిన: పోగా మిగతొడ్డి పంచలము, తే యున్నది. ఇందులో ఎరువు, కచ్చ

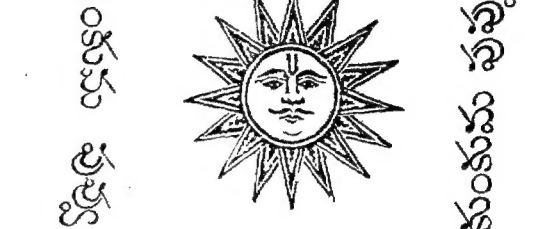
అకుపచ్చ, రోజా, మేళున్నం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫ సీయమైనవి, త్వరపడుడు.

రక్తమారనిడివిన్ని 2 క్లమూ పడల్లుగల పట్టుపంచ 1 కి 2-0-0

పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు ... -0-40

డిటా రెండుపంచల కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇశాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్, కి, కందప్ప మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా స్కరు గమనింపుడు.

కరస్వాండ్లె మొదలగు న వి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ, 21, హమ్మంవీధి, బొంబాయి.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమున నుంచులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు డిడితముగ పంపబడును.

టవర్ ఆండ్ కో.,

(1-12-14) బొంబాయి, కృష్ణాజిల్లా

బే గం సా హి సోప్.

ఒకతూరి ఉపయోగించుట కలన దేహమందలి యే భాగమునయందు రోమము ను చేతపుతక శుద్ధము గాను యెటువంటి మచ్చలు లేకయు ను బాధ లేక యును నివ సుమకు. చర్మముయొక్క రక్తిభావమైన రంగును కాటిని పోగొట్టక చేయు (సోప్)

ఇది ఒకపే. వెల 8 బిళ్లలు పెట్టు 1 కి 1-0-0 వి.పి. ఖర్చు 4 అ. ఆర్.వి. పండిట్ ఆండు కంపెనీ నెం 5 బందగవీధి మద్రాసు.

ముత్యపు సుర్మా.

1 వ రకం అ ఎత్తు రు 1-0-0.

2 వ రకం 0-8-0. 3 వ రకం 0-4-0.

మంచి ముత్యములు. మోమిరా, పచ్చకర్పూరి

ముతో చేయబడిన సుర్మా కడ్లకు చలువ జేయు

టకు మంచిమంద. ఈ సుర్మా శ్రేష్ఠమైది.

అమృతాంజనము డిపో, తంబుసెట్టివీధి, మద్రాసు.